Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Folkets Almanak

Udkom fra 1875-1972 med indhold gældende for det kommende år.

Om almanakken på: https://danskforfatterleksikon.dk/1850tit/0063/sknr63737.htm

Udarbejdet af Niels Jensen

44 Aarg. 100 75 Øre.

Folkets Almanak for 1918

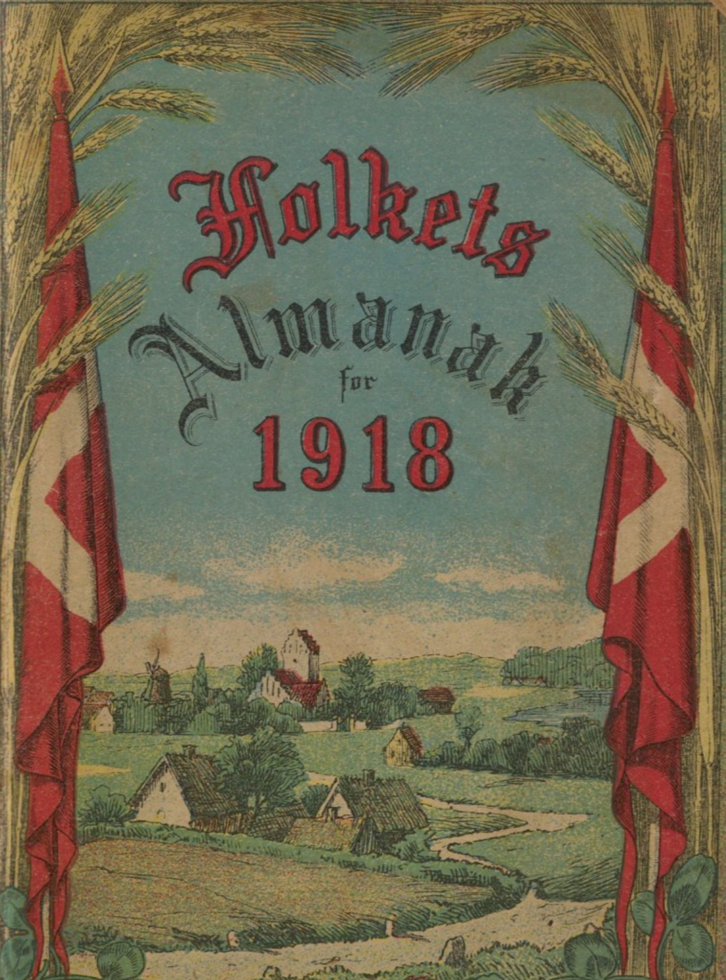

N. C. Roms Forlagsforretning. Kjøbenhavn.

C. M. Hess' Fabrikker

Vejle

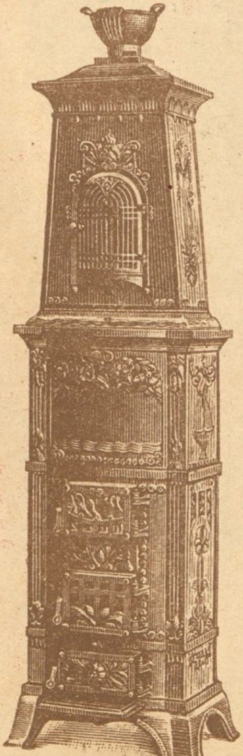

Specialitet:

OVNE
KOMFURER
BYGNINGS-STØBEGODS

Særlig anbefales:

Ovne

til Fyring med Brænde og Tørv.

Anbefalet af Dansk Skovforening.

Nyttevirkning 95,3 pCt.

Bedste og billigste Fabrikat.

Forhandlere i alle Landets Byer.

Folkets

ALMANAK
UNIVERSITETETS
STEMPEL

Almanak

for det Aar efter Kristi Fødsel

1918,

som er 2. Aar efter Skudaar,

beregnet til Kjøbenhavns Observatoriums Horisont

af

Observatoriet.

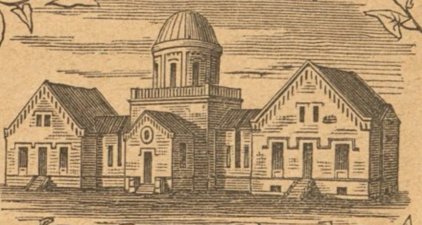

Kjøbenhavn.
N. C. Roms Forlagsforretning.

Det danske Kongehus.

Kong Christian X. til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg, født 26 September 1870, sukcederede 14 Maj 1912, formælet 26 April 1898 med

Dronning **Alexandrine** Augusta, Hertuginde af Mecklenburg-Schwerin, født 24 December 1879.

Sønner:

1) Kronprins **Christian Frederik** Franz Michael Carl Valdemar Georg, f 11 Marts 1899.
2) **Knud** Christian Frederik Michael, født 27 Juli 1900.

Moder:

Enkedronning **Louise** Josephine Eugenie, Prinsesse af Sverige og Norge, født 31 Oktober 1851, formælet 28 Juli 1869, Enke efter Kong Frederik VIII 14 Maj 1912.

Kongens Søskende:

1) **Haakon VII.**, Norges Konge (Christian Frederik Carl Georg Valdemar Axel), f. 3 August 1872, formælet 22 Juli 1896 med **Maud** Charlotte Marie Victoria, Datter af Kong Edward VII. af England, født 26 Novbr. 1869.
2) **Harald** Christian Frederik, f. 8 Oktober 1876, formælet 28 April 1909 med **Helena** Adelheid Viktoria Marie, Prinsesse af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Lyksborg, født 1 Juni 1888. — Døtre:
   1) **Feodora** Louise Caroline Mathilde Victoria Alexandra Frederikke Johanne, født 3 Juli 1910.
   2) **Caroline-Mathilde** Louise Dagmar Christiane Maud Augusta Ingeborg Thyra Adelheid, født 27 April 1912.
   3) **Alexandrine Louise** Caroline Mathilde Dagmar, f. 12 Decbr. 1914.
3) **Ingeborg** Charlotte Caroline Frederikke Louise, f. 2 August 1878, formælet 27 August 1897 med Oscar **Carl** Vilhelm, Prins af Sverige, Hertug af Vestgothland, født 27 Febr. 1861.
4) **Thyra** Louise Caroline Amalie Augusta Elisabeth, f. 14 Marts 1880.
5) **Christian** Frederik Vilhelm Valdemar **Gustav**, f. 4 Marts 1887.
6) **Dagmar** Louise **Elisabeth**, f. 23 Maj 1890.

Faders Søskende:

1) **Alexandra** Caroline Marie Charlotte Louise Julie, f. 1 Decbr. 1844, formælet 10 Marts 1863 med senere **Edward VII.**, Konge af Storbritanien og Irland, Kejser af Indien, Enke 6. Maj 1910.
2) **Maria** Feodorowna (Maria Sophie Frederikke **Dagmar**), f. 26 Novbr. 1847, formælet 9 Novbr. 1866 med senere Kejser **Alexander III.** af Rusland, Enke 1 Novbr. 1894.
3) **Thyra** Amalie Caroline Charlotte Anna, f. 29 Septbr. 1853, formælet 21 Decbr. 1878 med **Ernst August** Vilhelm Adolf Georg Friederich, Hertug af Cumberland og Brunsvig-Lüneborg, f. 21 Septbr. 1845.
4) **Valdemar**, f. 27 Oktbr. 1858, formælet 22 Oktbr. 1885 med **Marie** Amélie Françoise Hélène, Prinsesse af Orléans, f. 13 Jan. 1865, død 4 Decbr. 1909. — Børn:
   1) **Aage** (se næste Side).
   2) **Axel** Christian Georg, f. 12 August 1888.
   3) **Erik** Frederik Christian Alexander, f. 8 Novbr. 1890.
   4) **Viggo** Christian Adolph Georg, f. 25 Decbr. 1893.
   5) **Margrethe** Françoise Louise Marie Helene, f. 17 Sept. 1895.

Aage Christian Alexander Robert, f. 10 Juni 1887, Prins og Greve af Rosenborg, formælet 17. Jan. 1914 med Grev Calvi di Bergolo's Datter **Mathilde**, Prinsesse og Grevinde af Rosenborg, født 17 Septbr. 1885.

Nærværende Aar regnes efter Kristi Fødsel 1918.

Siden Reformationen	401.
Siden den Oldenborgske Stammes Regerings Begyndelse i dette Rige	470.
Siden vor allernaadigste Konge, Kong **Christian den Tiendes** Fødsel	48.
Fra Kong Christian den Femtes danske Lov	235.
Fra Danmarks Grundlov	69.

Mellem Jul og Fastelavn er 6 Uger og 5 Dage.

Aaret 1918 er det 6631te i den julianske Periode.

Næste Aar, 1919, er 1ste Paaskedag den 20de April.

Mosaiske Festdage i 1918.

Purimfest	26	Febr.
* 1ste Paaskedag	28	Marts.
* 2den —	29	—
* 7de —	3	April
* Paaskens Ende	4	—
* Ugefest (Pinse)	17	Maj.
* Sammes 2den Festdag	18	—
Fastedag, Templets Ødelæggelse	18	Juli.
* Nytaarsfest (5679)	7	Septbr.
* Sammes 2den Dag	8	—
* Store Forsoningsfest	16	—
* Løvsalsfest	21	—
* Sammes 2den Festdag	22	—
* Sammes Slutningsfest	28	—
* Thorah-Glædesfest	29	—
Templets Indvielsesfest (Jul), som fejres i 8 Dage	29	Novbr.

Enhver Festdag begynder den foregaaende Aften, og de med * betegnede fejres strengt.

I Kirkeaaret 1917—1918, der ender med den 26de Søndag efter Trinitatis (24de November), vil der ordentligvis blive prædiket over den anden Række af Evangelietekster.

I Kirkeaaret 1918—1919, der begynder med 1ste Søndag i Advent (1ste December), vil der ordentligvis blive prædiket over den første Tekstrække.

N.C. ROMS BOGTR. • KØBENHAVN •

Give, 19 Febr., 19 Marts, 25 April, 8 Juli, 6 Sept., 24 Okt. og 1 Nov. Heste og Kreaturer.
Gravens, 22 April og 23 Sept. Heste og Kreaturer.
Hornsyld, 22 April og 25 Sept. Heste og Kreaturer.
Jellinge, 10 Maj og 24 Sept. Heste og Kreaturer.
Kolding, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. Hver Tirsdag Marked med Kreaturer. 11 Jan., 8 Febr., 1 og 15 Marts Heste; 2 Marts, 5 og 25 April, 4 Maj, 24 Juli, 14 Sept. og 11 Okt. Heste og Kreaturer.
Løsning, 25 April og 30 Sept. Heste og Kreaturer.
Sønder Omme, 10 Maj og 21 Okt. Heste og Kreaturer.
Uldum, 23 April og 26 Sept. Heste og Kreaturer.
Vandel, 24 Maj og 14 Okt. Heste og Kreaturer.
Vejle, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, hver Onsdag fra 1 Nov. indtil Jul samt anden Onsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 10 Jan., 7 og 28 Febr. og 14 Marts Heste; 21 Marts, 4 og 30 April, 15 Juni, 28 Sept. og 25 Okt. Heste og Kreaturer.

Ringkjøbing Amt.

Aulum, 19 April og 1 Okt. Heste og Kreaturer.
Bording Station, 23 April og 28 Okt. Heste og Kreaturer.
Bækmarksbro, 17 April og 2 Okt. Heste og Kreaturer.
Dalager, 10 April og 29 Aug. Heste og Kreaturer.
Haderup, 18 Marts, 7 Juni og 16 Sept. Heste og Kreaturer.
Herning, Torvedag hver Fredag, 9 Jan., 8 Febr., 9 Marts, 9 April, 11 Maj, 28 Juni, 27 Juli, 30 Aug., 5 Okt., 8 Nov. og 11 Dec. Heste og Kreaturer.
Holstebro, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag, hver anden Tirsdag fra anden Tirsdag efter Oktobermarkedet indtil Jul med Kreaturer. 9 Jan. Heste og Kreaturer; 16 Febr. Heste; 20 Marts, 20 April, 4 Maj, 12 Juni, 31 Juli, 9 Sept., 3 Okt. og 16 Nov. Heste og Kreaturer.
Kibæk, 8 Maj, 25 Sept. og 5 Nov. Heste og Kreaturer.
Lemvig, Torvedag hver Lørdag. 25 Marts, 11 Juni, 26 Aug., 1 Okt. og 15 Nov. Heste og Kreaturer.
Ramme, 27 Aug. Heste og Kreaturer.
Ringkjøbing, Torvedag fra Paaske til Mikkelsdag Lørdag, ellers Onsdag. 5 Febr. Heste; 25 April, 1 og 27 Aug. og 7 Okt. Heste og Kreaturer.
Skjern, 14 Febr. og 18 Marts Heste og Kreaturer; 3 Aug. Heste. 12 Novbr. Heste og Kreaturer.
Spiald, 3 Maj og 30 Sept. Heste og Kreaturer.
Struer, 7 Jan., 27 Marts, 25 Juli, 6 Sept. og 13 Nov. Heste og Kreaturer.
Tarm, 29 April, 11 Sept. og 8 Okt. Heste og Kreaturer.
Thim, 11 Nov. Heste og Kreaturer.
Ulfkjær, 24 April, 28 Aug. og 17 Okt. Heste og Kreaturer.
Vemb 19 Marts og 7 Sept. Heste og Kreaturer.
Videbæk, 4 Marts, 29 Juni, 26 Aug. og 19 Okt. Heste og Kreaturer.
Vildbjerg, 2 Maj og 17 Sept. Heste og Kreaturer.
Vinderup, 15 Febr., 23 Marts, 30 April, 27 Juli, 2 Okt. og 15 Nov. Heste og Kreaturer.

Ribe Amt.

Agerbæk, 16 April og 4 Okt. Heste og Kreaturer.
Ansager, 4 Maj og 5 Okt. Heste og Kreaturer.
Billund, 15 April og 16 Sept. Heste og Kreaturer.
Bramminge, 17 April, 5 Aug. og 7 Okt. Heste og Kreaturer.
Brørup, 9 Marts, 2 Maj og 26 Sept. Heste og Kreaturer.
Bække, 13 Sept. Heste og Kreaturer.
Esbjerg, Torvedag hver Lørdag. Hver Fredag hele Aaret Marked med Kreaturer (naar Helligdag, Søgnedagen forud). 1 Febr., 25 April og 20 Sept. Heste og Kreaturer.
Foldingbro, 15 Maj og 28 Sept. Heste og Kreaturer.
Grindsted, 27 Marts, 26 Juni, 5 Sept. og 16 Nov. Heste og Kreaturer.
Holsted, 7 Jan., 11 April, 26 Aug. og 13 Nov. Heste og Kreaturer.
Lunderskov, 20 April og 19 Sept. Heste og Kreaturer.
Nørre Nebel, 19 April og 10 Sept. Heste og Kreaturer.
Ribe, Torvedag hver Lørdag. 6 Febr., 11 Marts, 22 og 30 April, 13 Maj, 14 Juni, 6 Aug., 7 og 30 Sept., 8 og 21 Okt. og 19 Nov. Heste og Kreaturer.
Varde, Torvedag hver Torsdag. 7 Febr., 7 og 26 Marts, 23 April, 7 Maj, 15 Juni, 7 Aug., 12 Sept., 9 Okt. og 20 Nov. Heste og Kreaturer.
Vejen, 24 April, 28 Juni og 9 Sept. Heste og Kreaturer.
Vorbasse, 6 April og 8 Aug. Heste og Kreaturer.
Ølgod, 20 April, 21 Aug. og 24 Sept. Heste og Kreaturer.

Maanedsmarkeder med Heste og Kreaturer finder i Almindelighed Sted i **Malmø** første Onsdag, **Helsingborg** anden Onsdag, **Lund** tredie Onsdag, **Eslöf** fjerde Onsdag i hver Maaned.

Kasse-Møbler. *Hvorledes man selv af brugte Pakkasser kan lave en Mængde nyttigt Bohave til sit Hjem.* Det er en uimodsigelig Kendsgerning, at man virkelig af brugte Pakkasser og lignende ganske billigt Materiale kan lave ikke alene brugbare, men ofte ganske smagfulde Brugsgenstande, naar Arbejdet udføres med lidt Snille og Smag. — Bogen ›Kasse-Møbler‹, der faas i enhver Boglade for 2 Kr., elegant indbunden, er ikke alene beregnet for Landliggere og Folk med Kolonihaver, men ogsaa for mange smaa Hjem, hvor man ved dens Anvisning og de 60 originale Tegninger, der findes i Bogen, vil kunne tilvejebringe mangen en nyttig og net Brugsgenstand, man ellers maatte savne, blot ved Anvendelse af brugt Kassetræ og lidt fornøjeligt Fritidsarbejde.

N. C. Roms Forlag,
Vestergade 8, København B.

:: BEDSTE FAMILIELÆSNING ER ::

LOUISA M. ALCOTTS ROMANER

Den amerikanske Forfatterinde LOUISA M. ALCOTT har vundet sig et Navn i hele den civiliserede Verden ved sine fortrinlige Romaner, der langt overgaar alle lignende Bøger ved deres fængslende Skildringer af Ungdommen og Familielivet. Begynder man at læse en af disse Bøger, holder man nødig op, før man naar Slutningen af Bogen.

Nr 1. **Ved Arnen,** 176 Sider. Nr. 2. **Søskendebørn,** 205 S.
Nr. 3. **Polly,** 288 S. Nr. 4. **Lettys Landstryger,** 221 S.
Nr. 5. **Kristine I,** Nr. 6. **Kristine II,** tils. 344 Sider.

Alle ovenstaaende 6 Bøger hæftet i 5 smukke Omslag leveres for kun............. **Kr. 2,50**

Indbunden i 5 elegante imit. Shirtingsbind leveres for kun..................... **Kr. 4,00**

Kan forlanges fra Deres Boghandler eller direkte mod Postopkr. med Tillæg af Porto - **ingen Emballageberegning** - fra

N. C. Roms Papirvare-Afdeling.

Vestergade 8, København B.

NB. Husk at skrive, om Romanerne ønskes hæftede eller indbundne.

Festkalender til Folkets Almanak.

1918—1925.

Aar	Fastelavn	Paaskedag	Alm. Bededag	Chr. Himmelfartsd.	Pinsedag	I. Søndag i Advent
1918	10 Febr.	31 Marts	26 April	9 Maj	19 Maj	1 Decbr.
1919	2 Marts	20 April	16 Maj	29 Maj	8 Juni	30 Novbr.
1920	15 Febr.	4 April	30 April	13 Maj	23 Maj	28 Novbr.
1921	6 Febr.	27 Marts	22 April	5 Maj	15 Maj	27 Novbr.
1922	26 Febr.	16 April	12 Maj	25 Maj	4 Juni	3 Decbr.
1923	11 Febr.	1 April	27 April	10 Maj	20 Maj	2 Decbr.
1924	2 Marts	20 April	16 Maj	29 Maj	8 Juni	30 Novbr.
1925	22 Febr.	12 April	8 Maj	21 Maj	31 Maj	29 Novbr.

Om ønskes besørges Udryddelsen af vore Assistenter.

Ratins Salgskontor,

Ny Østergade 2 - København K.

Telefon 3662.

Kogebog

for Skolen og Hjemmet.

Af *Dorothea Christensen.*

Denne fortrinlige Bog indeholder, foruden en almindelig besparende Kogebog og Anvisning til Bagning og Slagtning, tillige et Afsnit om **Syltning af Frugt** og dens Anvendelse i Husholdningen.

Bogen koster indb. **1 Kr. 25 Øre** og faas gennem alle Boglader.

N. C. Roms Forlagsforretning

København B.

Eternit-Skifer.

Let stærk, elastisk, ildsikker og isolerende.

Fordelagtigste Tagtæknings-Materiale.

Ingen Vedligeholdelse. **Brochurer og Prøver paa Forlangende.** **Forhandlere overalt i Provinsen.** Ingen Reparationer.

Hovedforhandling hos: **A. RINDOM**, **Kristiansborggade 2. Kbh. B.**

Worning & Petersens

Xeroformsæbe

Kun ægte: 3 Ben i Ringen.

Alt hjemmeavlet

Kløver-, Græs- og garanteret Roefrø

købes.

Leverandør af alle Slags **Mark- og Roefrø** under Analysegaranti efter Statsfrøkontrollens Regler.
Send Prøver eller forlang Tilbud gennem Deres Købmand.

Jørgen Jensens Eftf.,

Vestergade 16. Tlf. 57 25. **København B.**

Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring.

Oprettet 1908. Statsanerkendt.

Reventlowsgade 14, København.

LOVFORSIKRING :: ENKELTFORSIKRINGER

Henvendelse til Kredsens Tillidsmand eller til Hovedkontoret. Erstatninger til Udg. af 1917 ca. 4,4 Mill. Kr. Forsikringen omfatter ca. 400,000 Personer. ::: **Telefon 9792.**

Drægtigheds-Tabel

beregnet for hver Uge i Aaret.

Drægtighedens Begyndelse.		Drægtighedens Ende.							
		Hopper, 336 Dage.		Køer, 281 Dage.		Faar, 153 Dage.		Svin, 113 Dage.	
Januar	1	Decbr.	2	Oktober	8	Juni	2	April	23
—	8	—	9	—	15		9	—	30
—	15	—	16	—	22		16	Maj	7
—	22	—	23	—	29		23	—	14
—	29	—	30	Novbr.	5		30	—	21
Februar	5	Januar	6	—	12	Juli	7	—	28
—	12	—	13	—	19		14	Juni	4
—	19	—	20	—	26		21	—	11
—	26	—	27	Decbr.	3		28	—	18
Marts	5	Februar	3	—	10	August	4	—	25
—	12	—	10	—	17		11	Juli	2
—	19	—	17	—	24		18	—	9
—	26	—	24	—	31		25	—	16
April	2	Marts	3	Januar	7	Septbr.	1	—	23
—	9	—	10	—	14		8	—	30
—	16	—	17	—	21		15	August	6
—	23	—	24	—	28		22	—	13
—	30	—	31	Februar	4		29	—	20
Maj	7	April	7	—	11	Oktober	6	—	27
—	14	—	14	—	18		13	Septbr.	3
—	21	—	21	—	25		20	—	10
—	28	—	28	Marts	4		27	—	17
Juni	4	Maj	5	—	11	Novbr.	3	—	24
—	11	—	12	—	18		10	Oktbr.	1
—	18	—	19	—	25		17	—	8
—	25	—	26	April	1		24	—	15
Juli	2	Juni	2	—	8	Decbr.	1	—	22
—	9	—	9	—	15		8	—	29
—	16	—	16	—	22		15	Novbr.	5
—	23	—	23	—	29		22	—	12
—	30	—	30	Maj	6		29	—	19
August	6	Juli	7	—	13	Januar	5	—	26
—	13	—	14	—	20		12	Decbr.	3
—	20	—	21	—	27		19	—	10
—	27	—	28	Juni	3		26	—	17
Septbr.	3	August	4	—	10	Februar	2	—	24
—	10	—	11	—	17		9	—	31
—	17	—	18	—	24		16	Januar	7
—	24	—	25	Juli	1		23	—	14
Oktober	1	Septbr.	1	—	8	Marts	2	—	21
—	8	—	8	—	15		9	—	28
—	15	—	15	—	22		16	Februar	4
—	22	—	22	—	29		23	—	11
—	29	—	29	August	5		30	—	18
Novbr.	5	Oktober	6	—	12	April	6	—	25
—	12	—	13	—	19		13	Marts	4
—	19	—	20	—	26		20	—	11
—	26	—	27	Septbr.	2		27	—	18
Decbr.	3	Novbr.	3	—	9	Maj	4	—	25
—	10	—	10	—	16	—	11	April	1
—	17	—	17	—	23	—	18	—	8
—	24	—	24	—	30	—	25	—	15

Geders Drægtighedstid er lig Faarenes.

C. Th. Rom & Co.s Eftf.

Vesterbrogade 2 B. København B

— Værktøj for alle Haandværk. —

Forlang illustreret Katalog.

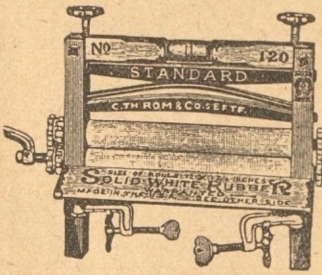

Mine

VRIDEMASKINER

leveres med ekstra prima Gummivalser og 5 Aars Garanti.

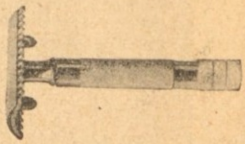

Ekstra prima forsølvet

BARBERMASKINE

med buet Blad, leveres komplet elegant Etui med 6 ægte Gillett Blade for

— Kr. 5,50. —

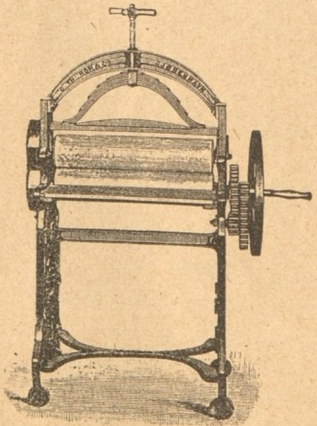

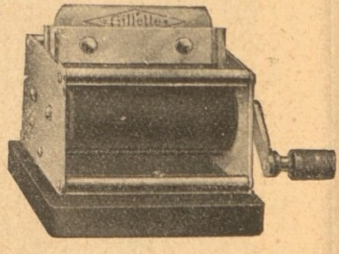

DUX. Dansk Slibemaskin til Gillette Blade.

Enhver Bruger af Barbermaski ner burde ogsaa benytte Du Maskinen, og Brugeren vil alti have et skarpt Blad. Hvorfo kassere de gamle Blade, naa disse kan bruges i aarevis.

Hvis ikke tilfredsstillende efte 8 Dages Prøve tilbagebetales Be løbet. — **1 Aars Garanti.**

Engelske Tøjruller

med og uden Fod.

Komplet i elegant Etui:

Kr. 7,50.

Forlang Special-Katalog over Køkkenudstyrs-Artikler.

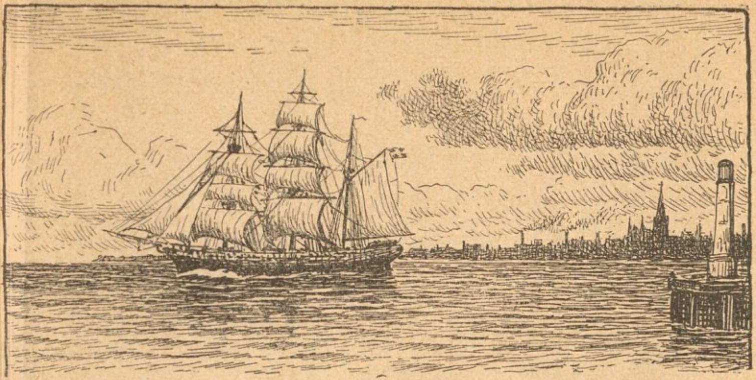

1918.

Lad os lægge ud paa det aabne Hav,
vi ved nok, hvorhen vi skal styre,
vi kender saa vel den Herre god,
som gav os vort Liv og vor Hyre,
der gav os Mod til at leve vor Dag
og gav os et Navn, et Sprog og et Flag
og meget at elske og fremme!

Lad os lægge ud paa det aabne Hav,
hvor Stormen sukker sin Klage
og synger om Fædrenes Liv og Daad
i svundne historiske Dage.
En Dag vi finder igen en Havn,
et Bord, et Krus, en aaben Favn —
et Sted saa herligt at være.

Lad os lægge ud paa det aabne Hav,
hvor Bølgerne ganger saa høje!
Hver Mand paa Plads, Kaptajnen til Rors
— selv Drengen maa op af sin Køje!
For nu er det Tid at vaagne af Blund,
***nu** er det Arbejdets herlige Stund —*
og saa er det dejligt at fare.

Saa lægger vi ud paa det aabne Hav,
se, Solen saa lysteligt stiger,
forgylder Alverden, fjern og nær —
og gaar over Have og Riger.
Der fødes en Dag, af Dage et Aar
med vekslende Slægter og skiftende Kaar;
men Gud er evig den samme!

Carl E. Simonsen.

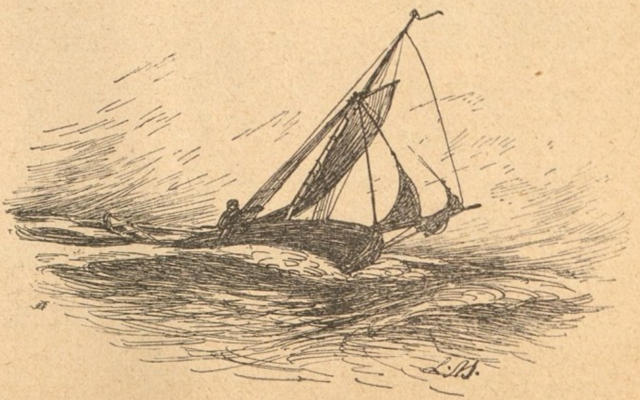

I Farens Stund.

Af Joachim Kattrup.

Med Tegninger af A. Mathiesen.

I.

Tømrersvend Karl Jensen havde faaet sig vasket og pyntet — Hatten lidt paa skraa og en af Per Købmands „allerbedste 6=Øres" sat an som et Bovspryd. Han var færdig til hvad som helst — som han plejede at sige.

Men i denne Sommeraften var der ikke det sædvanlige „Slav" i ham; han havde faaet Arbejdsklunset smidt og Bygangsklæderne frem uden at lave nogen som helst Fest — han fløjtede ikke engang. Kammeraten, der delte Værelse med ham, havde flere Gange prøvet paa at faa Sludderen sat i Skub; det plejede ellers at gaa villigt nok; men nu lod det til, at Karls Mundtøj var gaaet i Baglaas. Der kunde komme et „Ja" og et „Naa" en Gang imellem — men det var langt fra, at disse Lyde altid faldt paa det rigtige Sted; det kunde tydeligt mærkes, at Karl Jensen ikke hørte et Kvidder af Skovs mange Bemærkninger. Saa blev Skov ked af den Underholdning — selv om man har Krudt nok, bryder man sig ikke om at spilde det — og gav sig til at brumme en Melodi til egen Opløftelse:

Jeg er endnu kun ung,
min Skæbne er dog tung,
jeg elsker Piger smaa
og kan dog ingen faa.
Mit Hjerte er saa stort
som Husbonds Ladeport,
og der er Plads deri
til hele ti — —

Sangeren afbrød sig selv: „Vil du saa med paa Kroen, Jensen? Nu er jeg ordnet."

Han fik ikke andet Svar end et Hovedryst; Karl var ved at give Benklæderne den sidste Omgang med Børsten.

„Næ — nu har jeg hørt det med — — havde jeg nær sagt! Ska' du til Stævnemøde, lille Ven?"

Der kom ikke andet Svar end Børstens Krids-Krads.

Skov forlod Kammeret med en krænket Mine; han vendte sig dog om i Døren og gjorde endnu et Udfald: „Er du ked af Tilværelsen, Jensen? Ja, for saa vil jeg raade dig til at gaa ned og fri til Købmandsdatteren — den ældste af dem. Det bliver efter al Sandsynlighed en hurtig Død, hvis du faar fat paa hende!"

Skov morede sig over sit eget Vid og forsvandt.

Nede fra Vejen raabte han op mod det aabne Vindue: „Der bli'r Spænd i Aften! Bal i Haven!"

Men Karl Jensen var vedblivende stum; Vinduet blev oven i Købet smækket i.

Skov gik ned ad Stien over Toften og brummede imens: „Hva' mon der nu er kommet over ham? Han plejer ellers ikke at være saad'n!"

Skov fløjtede Melodien til Ende i det Vers, han før havde afbrudt; saa stak han Fyr paa en af Pers bekendte „allerbedste" og gik sin Gang uden at gruble mere over Kammeratens mærkværdige Anfald.

Havde han kunnet se Karl Jensen et Par Timer senere — omme i Kappelgaardens Lysthus — saa vilde han med det samme have faaet den Forklaring, som han ikke kunde hitte paa af sig selv. Men Karl sad godt i Skjul for nysgerrige Blikke — og nu havde han faaet det Selskab, han brød sig om; han var ikke mundlam længere. Det havde knebet lidt i Begyndelsen, da han tilfældigt traf Johanne henne i Poppelalleen ind til Kappelgaarden — — han havde nemlig noget meget vigtigt paa Hjerte, som hun absolut skulde have Del i. Det var mærkeligt med det villige Mundlæder, han ellers havde, det gik næsten rent i Baglaas for ham, og han fik ikke ret mange af de kønne Ord med, som han havde lagt til Rette i Forvejen; men hvordan det nu kunde være: Johanne forstod saa udmærket godt det hele og gav netop det Svar, han helst vilde høre. Men Poppelalleen var ikke noget rigtig heldigt Sted, og de var derfor endogsaa uden at tale om det — blevet enige om at søge hen i Lysthuset. Der gik Tiden hurtigt for dem.

I Førstningen havde de slet ikke haft behov at bruge Ord for at fatte hinandens Tanker; Sommeraftenen var saa stille og lun, og her, hvor de sad, kom der ingen og for-

styrrede dem — det var Fred og Lykke alt sammen, og hele den vide Verden laa langt udenfor; den kom dem slet ikke ved. Nede fra Krosalen begyndte Musikken at klinge — Hans Murers Violin og Skrædder Jensens Klarinet; det var Toner, der nok kunde sætte et Par unge Ben i Bevægelse, og Stemningen, de bragte med op til Kappelgaardens Lysthus, virkede saaledes, at der kom en Hvisken i Gang mellem de to unge derinde. Den havde ikke noget særligt Indhold — en Bemærkning om en fælles Bekendt, om det gode Vejr eller om den sidste Fest dernede, dengang han næsten slet ikke dansede med andre end hende, og hun heller end gerne fulgte med, men samtidig saa saa utilgængelig ud, at han ikke paa nogen Maade kunde faa en Samtale i Gang med hende om det, der laa ham mest paa Hjerte.

Nu morede det dem begge at tænke paa den Fest.

De glædede sig ved Øjeblikket og tænkte ikke synderlig dybt over Fremtiden. Den Tid, den Sorg! Det jævnede sig nok alt sammen. Karl var ganske vist paa det rene med, at han ikke vilde blive nogen særlig velkommen Bejler i Kappelgaarden — — Johanne skulde naturligvis helst have et indfødt, adstadigt Stykke Mandfolk med Gaard og Grunker i Ryggen — og ikke saadan en „Springfyr" til Tømrersvend, der hverken kunde vente det ene eller det andet af denne Verdens Herligheder! Men Karl Jensen blev ikke hængehovedet af den Grund; Johanne var det vigtigste, og hende var han sikker paa.

„Du fortryder det vel ikke, Johanne?" hviskede han, halvt i Skæmt. „Jeg kan jo ikke byde dig Guld og grønne Skove."

Det Svar, hun gav ham, behøvedes der ingen Ord til.

Mærkeligt nok, den lystige Klang fra Festen dernede lokkede dem ikke, de havde nok i hinandens Selskab. Og da de skiltes, sprang Karl over Havemuren og gik hjem i sit Logis med det samme uden at mærke nogen Fristelse til at faa et Glas med Kammeraterne eller en fejende Dans over det blanke Gulv — han, der ellers var en stadig og munter Gæst ved enhver Festlighed. Han havde i Aften fundet noget, der var bedre — selve Lykken.

Da Henrik Skov kom ind i Kammeret, noget medtaget af Festens Anstrengelser, men med et vel smurt Snakketøj, var Karl allerede oppe; han stod og vaskede sig.

„Nu stiger den! Er du blevet saa hengiven til Nydelse af Vand, at du staar paa Ho'det i det hele Natten igennem? Hvad skal der bli' ud af dig, Jensen — — er du ved at gaa ud i Toppen?"

Karl smilede.

„Se nu at komme i de gamle Futteraler med en vis Færdighed," sagde han. „Saa kan du lave Foredraget færdigt henne paa Arbejdspladsen."

Det kneb lidt for Skov at holde Balancen, medens han skiftede Tøj.

„Du er en go' Idiot, Jensen — — du kan stole paa, at det var en Fest med Sving i."

Munden blev ved at løbe, saa længe han endnu havde et Stykke af Stadsklæderne tilbage. Men da han først var stukket i de gamle Klude, skuttede han sig og gabede selvopgivende.

„Den er hvas! Bare Solen vilde have gaaet den forkerte Vej for en Gangs Skyld!"

„Kom nu!" sagde Karl. „Det er lige paa Slaget."

Saa fulgtes de ad til Dagens Arbejde, Karl fløjtede en munter Melodi; Skov trak lidt sejgt paa Fødderne og blev ved at gabe, medens han mumlede noget om, at Verden var helt forkert indrettet — der var ingen Mening i, at Dagen begyndte paa saa tidligt et Tidspunkt!

Da Saven og Bredbilen var kommet i Gang, faldt Karl Jensen hen i sine egne Tanker; de var lysere, end de havde været i den sidste Tid, medens han gik i Uvishedens Spænding.

Underligt, som Skæbnen kunde danne sig! Man mødte Tilfældet — — helt i Blinde — — og saa blev det dog d e t, der satte den nye Kurs, inden man vidste af det. Historien var lige til: Kappelgaardens Udhuse var brændt ved Lynnedslag tidlig paa Foraaret; den stedlige Tømrer averterede om et Par Svende for at faa Bygningerne rejst hurtigst muligt — og saa meldte Karl Jensen og Henrik Skov sig. De havde begge faaet Lyst til at „ligge paa Landet". Datteren i Kappelgaarden, Johanne, var en rask og kvik Pige — — Karl kunde godt huske endnu, at han var blevet „væk" den allerførste Gang, han saa hende. De mødtes jo næsten hver Dag, medens der blev tømret paa de store Længer, og i Begyndelsen gik det med Skæmt og raske Bemærkninger fra den ene til den anden, de var godt skaaret for Tungebaandet

begge to. Men senere blev Johanne mere tilbageholdende, og Karl begyndte saa smaat at hænge med Hovedet i Grublen over, hvad der kunde være i Vejen. Det var ikke længere Skæmt og Leg for ham — — nu gjaldt det hans Lykke. Han søgte sommetider at slaa det hen — — hvad kunde det nytte, at en fremmed Fugl som han meldte sig i Kappelgaarden som Bejler? Johanne kigede nok højere i Vejret end som saa! Men alle de Indvendinger, han rejste hos sig selv, hjalp ikke det mindste, saa snart Johanne atter viste sig. Det var en afgjort Sag: hende skulde det være og ingen anden.

Han havde saa omsider skudt Hjertet op i Livet og talt rent ud. Saa fik han at vide, at Johanne havde haft det omtrent paa samme Maade; hun havde holdt sig tilbage, fordi hun mente, at han kun vilde spase med hende — og en skøn Dag flyve videre uden at regne det for noget.

Nu var alle de Griller ude af Verden. Karl nynnede, medens Stemmejernet sank i Planken. Der var ikke en eneste Sky paa hans Himmel.

Det kunde jo nok mørkne lidt, saa snart han kom til at tænke paa, hvad Mons — Johannes Fader — vilde sige, naar han fik Nys om Forholdet; men den Bekymring faldt ikke dybere i Sindet, end at han kunde ryste den af sig bare ved et let Kast med Hovedet. Det gik saamænd nok i Lave! Han var da en ærlig Svend, der baade kunde og vilde arbejde; selv om Mons gjorde Vrøvl, saa skar den nok endda.

Hen paa Eftermiddagen kom Skov først rigtig til Live igen; han havde faaet et Par Bajere hældt ned i sin tørre Hals under Middagspausen, og de strammede ham svært op, saa at han paa ny følte Interesse for Verdens Gang.

„Ved du hvad, Jensen — du kan godt la' være med dit Kikkeri efter den smaa Johanne. Hun er solgt, forstaar du!" Skov fløjtede og kneb det ene Øje til.

Hans Bemærkning blev ikke modtaget med Venlighed.

„Pas dig selv — det kan du vist have nok i! Jeg bryder mig ikke om at høre paa dit Dillevrøvl."

„Naa, naa, godt Ord igen, Kammerat! Jeg troede, det kunde interessere dig at faa lidt at vide om Johannes amerikanske Fætter — ham Millionæren, der gaar og dasker her?" Skov satte en meget uskyldig Mine op og lod være med at fløjte.

Karl svarede ikke, men han drev lidt haardere paa med Arbejdet.

Skov tog fat igen: „Det blev fortalt nede i Kroen, at det hele saadan omtrent er klappet og klart mellem ham og Johanne. Mons er voldsom med paa Spørgsmaalet, og —"

„Sludder og Vrøvl!" Karl smed en Stump Fjæl langt fra sig.

Skov gjorde en Grimase. „Naa — du kender maaske Forholdene bedre? Men saa meget er vist: Amerikaneren har købt en stor Gaard ovre i Kratterup — og han og Johanne skal nok ha' været go' Venner, inden han udvandrede. Gammel Kærlighed ruster ikke, ser du!"

Der blev kaldt paa Skov henne fra et af de andre Rum, og han vrikkede af Sted med det samme, fløjtende en Tyrolervals.

Karls Ærgrelse drev snart over — — han vidste jo bedre Besked! Men der blev dog alligevel en lille Brod siddende; den stak en Gang imellem. Han var sikker nok paa Johanne, men hvem kunde vide, hvilke Kunster Mons og Amerikaneren hittede paa; de var vist ikke til at kimse ad, nogen af dem — — i hvert Fald skulde der nok blive gjort, hvad der kunde gøres for at friste Johanne.

Der kom en let Vogn rullende gennem Poppelalleen — det var ham! Karl stod saaledes, at han kunde se Stuehusets Facade; Vognen holdt foran Trappen, Mons kom ud og hilste med et bredt Smil, saa vendte han sig om og kaldte, og lidt efter kom Johanne — hun nikkede nok saa venligt ned mod Kusken. Karl kunde ikke høre, hvad der blev sagt, men han saa Johanne smutte ind, og nogle faa Minutter efter kom hun atter tilbage med Hat paa og i Overstykke. Hun satte sig op ved Siden af Fætteren; han slog Knald med Pisken, og saa gik det i susende Fart over Gaardspladsen, ned i Alleen. Mons blev staaende oppe paa Trappen og lod sit brede Smil skinne ud efter Parret; Karl skottede til ham henne fra sin Krog — han vidste nok, hvad den gode Mons tænkte. Og Johanne sad, snakkende og smilende, ved Siden af den rige Fætter; de kørte vel sagtens over til den nye Gaard, for at hun kunde tage Lejligheden i Øjesyn. Jo, jo, det var, som det skulde være!

Den ene Sky trak op efter den anden inde i Karls Sind; til sidst stod han midt i et mørkt og stormende Uvejr og kunde hverken finde frem eller tilbage. Johanne havde jo givet ham sit Løfte — — hvorfor tvivlede han? Hun var ikke af den Slags, der sagde ja den ene Dag og løb fra det den

næste. Nej! Han stampede i Jorden. Det var ham selv, der var tosset og saa Syner, fordi Skov havde fyldt hans Ører med sin Krostuesladder.

Saa var Himlen klar i nogle Minutter. Men allerbedst som han mente, at det hele var overstaaet, hang Uvejret igen

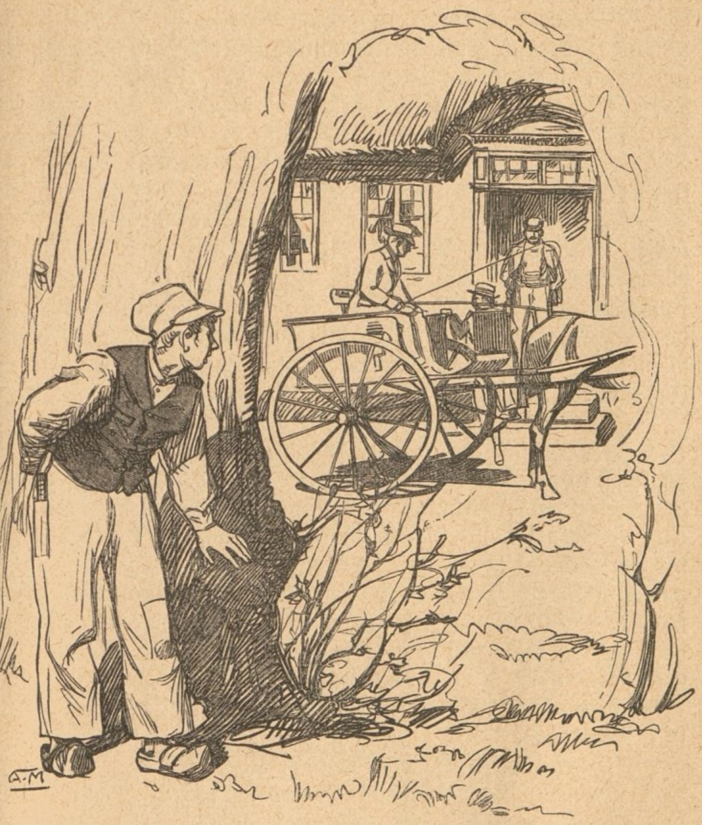

over hans Hoved og stordnede løs. Det blev ved at skifte, indtil han knap vidste, om han var vaagen, eller han drømte. Da Arbejdet standsede, klædte han sig om og gik ud paa Vejen, der førte til Kratterup — — der mødte han Parret. Han hørte Johannes klare Latter, og i det næste Nu kom Vognen susende op over Bakketoppen og strøg forbi ham i et hurtigt Blink. Johanne nikkede til ham, men han hilste ikke

igen — han kunde ikke samle sig sammen til noget som helst. Det mørke, straffende Øjekast, han havde belavet sig paa at sende ind mod Vognens Indhold, blev heller ikke afleveret — — han havde glemt det hele, da han saa Johannes Ansigt. Han drev atter hjemad, mat og slap og i høj Grad utilfreds baade med sig selv og det meste af hele Verden.

De skulde mødes i Kappelgaardens Lysthus om Aftenen, han og Johanne. Han havde mindst hundrede Gange højtideligt lovet sig selv, at ingen Magt paa Jorden skulde faa ham til at gaa derhen og være Nar for hende — — og saa gik han dog alligevel, da Tiden kom.

„Hvad er der i Vejen med dig?“ frittede Johanne muntert. „Er dine Bier fløjet væk?“

Nu maatte det frem, alt det, han bar paa. Det varede længe, inden det hele kom med; de Ord, der havde ligget parat paa hans Tunge, vilde ikke rigtig flaske sig, da han skulde til at bruge dem — — der var et helt andet Skær over Begivenhederne, nu da han sad sammen med Johanne. Men han fik dog alligevel Hovedpunkterne med, saaledes at Johanne fattede, hvad det drejede sig om.

Hun lo. Det havde han ikke ventet.

„Du er jo blevet helt tumbet, Karl!“ Hun tog fat i ham og fik omsider et Smil ruskt frem. „Maa jeg da ikke tage imod en Invitation fra min Fætter og køre med ham over for at se hans Gaard midt om Dagen? Det havde jeg nu Lyst til denne Gang, og der skete ikke noget som helst andet, undtagen hvad du har gaaet og lavet sammen. Selv om Fætter Georg var forgyldt tre Gange saa meget, som han er, saa vilde jeg dog ikke have ham — — er du saa tilfreds?“

Karl aflagde en aaben og ærlig Bekendelse: „Jeg er en stor Dumrian!“

Og det bekræftede han med et Kys.

Lidt efter sagde Johanne alvorligt: „Vil du nu stole paa mig — altid?“

Karl gav hendes Haand et fast Tryk; hun forlangte ikke noget andet Svar.

II.

Der var gaaet en halv Snes Aar.

Karl Jensen og Johanne boede ovre i Kratterup; der var de havnet til sidst og havde begyndt paa bar Bund uden

synderligt Haab om at komme i Vejret. Hidtil var det gaaet den forkerte Vej for dem, og der var ikke store Sager til Rest, da de holdt deres Indtog i „Skrædderhuset"; der var vist heller ingen af dem, der ventede, at de paa den Plads skulde formere deres Bo i nogen stærk Grad. Føden kunde de vel nok skrabe — og saa maatte det gaa, som det kunde. De sled Tiden lige saa godt i Kratterup som andre Steder, hvorfor skulde de gøre sig Livet surt med store Fremtidsbekymringer? Det var i hvert Fald blevet Karls Valgsprog. Han bumlede rundt, naar Lejligheden bød sig, og lod for det meste fem og syv være lige; der var ikke noget ved at slide og slæbe, naar det alligevel stadig gik tilbage! Der var Arbejde nok for en dygtig Tømrer, men Karl Jensen var alt for uberegnelig, han tog Ferie, naar det passede ham — og det passede ikke altid de Folk, han arbejdede for. Efter et Par Aars Forløb gik de største Bestillinger uden om ham, og han maatte sommetider tage til Takke med at arbejde som Svend hos en eller anden af sine Kolleger i Omegnen. Saa tog Karl sig et ekstra Glas og gav alle de Idioter, der ikke kunde unde ham deres Søgning, en ordentlig Omgang; det faldt ham aldrig ind at søge Skylden hos sig selv. Naar han kom hjem sent paa Aftenen, maatte Johanne holde for — havde han aldrig truffet hende, saa var han aldrig kommet ud i dette her forbandede Hul! I Førstningen tog hun imod det med Taalmodighed og søgte at tale ham til Rette, men da det gentog sig, næsten hver Gang han var beskænket, satte hun haardt imod haardt, og der kunde tidt staa en temmelig højrøstet Bataille i Skrædderhuset.

„Nu skændes Tømrerfolkene igen!" Det blev en staaende Vending hos dem, der passerede forbi, naar Striden var paa sit højeste.

Dagen efter et saadant Sammenstød var Karl altid meget nedtrykt; han skammede sig. Og der kunde gaa et Par Uger, inden han atter smagte Spiritus. Men Johanne havde ondt ved at faa sin Tillid til ham rejst igen, og naar Karl mærkede det, tog Sløvheden ham atter, og han gled paa ny. Det blev værre og værre, og det tyngede dem begge haardere, end de vilde tilstaa for hinanden; de havde endnu ikke glemt Mindet om Lykkens Dage, da deres Kærlighed kunde bære alt, selv om den ogsaa blev prøvet haardt. Men der var efterhaanden kommet til at staa en Skygge imellem dem, og den fik Lov at brede sig, indtil ingen af dem magtede at vifte

den til Side. De kunde saa mangen Gang, hver for sig, sidde med det inderligste Ønske om at faa alt det jævnet, der pinte dem begge — — men Skyggen var der, og naar den mørknede deres Øjne, blev de tavse. Medens Dagene randt, kom de længere og længere bort fra hinanden; de fik den Følelse, at det Baand, der havde knyttet dem sammen, var brudt sønder og aldrig mere kunde heles.

Havde de to Smaabørn endda levet! Det var deres hemmelige Længsel, men nu talte de aldrig mere om den til hinanden. Et Par Gange om Ugen gik Johanne op paa Kirkegaarden og puslede ved Gravene; Karl vilde ikke med — han kunde ikke taale at komme der, sagde han. Og Johanne blev efterhaanden saa ensom i sin Sorg, at hun aldrig mere opfordrede ham til at følge med. Det var de bedste Timer i hendes Liv, naar hun sad mellem Gravene og lyttede til Mindernes stille Hvisken.

Hun kom aldrig hjem til Kappelgaarden; Karl havde forbudt hende at gaa — — „vi trænger ikke til at tigge," sagde han. Og da Mons mærkede, at det kun gjorde Forholdet værre, naar han besøgte Skrædderhuset, holdt han sig derfra og lod de unge skøtte sig selv. Der var en hel Del Bitterhed samlet hos begge Parter, og hverken Mons eller Karl var til Sinds at give sig.

Det havde været en stor Skuffelse for Mons, at Johanne afviste Fætterens Frieri. Og det var ikke blevet bedre, da Karl kom og præsenterede sig som Bejler. Mons gav ganske vist sit Samtykke, da han ikke saa nogen anden Udvej, men han stillede den Betingelse, at Karl skulde opgive Professionen — „det blev ikke til andet end den rene Fattigdom med det Tømrersjov," sagde Mons. Og hans Datter skulde ikke ind til Byen og knibe Tænder paa en Kvist! Karl maatte lægge sig efter Landbruget, hvis han vilde have noget med Mons at gøre.

Karl bøjede sig, skønt det ikke rigtig passede ham; han var ganske vist opfødt paa Landet og kunde godt gøre alt forefaldende Arbejde, men nu var han en Gang blevet vænnet fra det, og det var ikke saa let at komme i Trit paa ny. Mons købte en lille Ejendom paa en halv Snes Tønder Land til de unge; det kunde senere blive til noget mere, hvis Karl havde Greb paa Sagerne.

I Begyndelsen gik det helt godt; men saa hændte det, at Karl var uheldig i en Kohandel og blev taget grundigt

ved Næsen. Mons gav ham en alvorlig Omgang; den fandt han sig i. Men Mons blev stadigvæk ved at komme med Stikpiller i den Anledning, hver Gang de mødtes; saa blev Karl hidsig og bed fra sig. Det ene Ord tog det andet, og de skiltes i Vrede.

Karl tog fat med en god Villie; han vilde vise Mons, at han kunde klare sig selv. Men saa traf det saadan, at det ene Uheld fulgte det andet, og han maatte tage mere Gæld paa Stedet for at klare Skærene. Saa sløvedes Lysten — og han begyndte at tage en lille Taar for at rejse Humøret, naar han kom til Markeder og Møder. Johanne saa godt, hvor det bar hen, men hun holdt Modet oppe, saa længe hun evnede; det faldt først, da Karl begyndte at give hende haarde Ord, naar hun søgte at holde ham tilbage fra en eller anden Tur, hvor hun vidste, han kom i daarligt Selskab. Der samledes Skyggerne fra først af.

Til sidst blev Karl ked af Bryderierne og solgte Stedet. Tiderne var daarlige, og han var desuden gaaet saa meget tilbage, at der ikke blev noget tilovers, da Gælden var klaret. Saa rejste han og Johanne ind til den nærmeste Købstad, hvor han før havde arbejdet som Svend.

Det var Johannes lønlige Haab, at han nu kunde falde til Ro og atter finde det bedste i sig selv; hun havde lidt saa mange Skuffelser i deres første Hjem, at hun forlod det uden Sorg. En Tid lang gik det godt inde i Byen; Karl havde faaet stadigt Arbejde og var munter og glad, naar han kom hjem — Lykken gæstede dem atter. Men det traf saa uheldigt, at Mesteren gik fallit nogle Maaneder efter, og Karl blev arbejdsløs sidst paa Sommeren. Det varede længe, inden han fik fat paa noget andet, og da Vinteren kom, blev der Smalhans i deres Hjem; det var kun med Nød, de bjærgede Føden. Johanne klagede ikke, men Karl sank sammen under Trykket og begyndte at søge Trøst i Selskab med nogle af de Kammerater, der var længst nede. Han havde ikke Held med sig til noget som helst — — han kunde lige saa godt give op!

Naar han kom ravende hjem og saa, at Johanne havde grædt, blev han skamfuld — og det trykkede ham endnu længere ned. Skyggen blev tættere.

Det gik ned ad Bakke med Karl — Aar efter Aar — og da han godt selv kunde mærke det, kom han i Tanker om at flytte ud paa Landet igen. Der havde været en langvarig

Strejkeperiode, og Forholdene stillede sig saaledes, at han ikke saa nogen Udvej til at komme i Gang for det første.

Han flyttede ud til Kratterup — men de gamle Vaner flyttede med.

„Nu skændes de igen derinde!"

De to, der havde drømt saa skønt om Livets Lykke!

III.

En Dag kom Karl drivende hjem til Skrædderhuset; han var kommet op at skændes med Mesteren midt under Arbejdet og havde smidt Redskaberne med det samme.

Lidt før han naaede Huset, saa han Johannes Fætter, „Amerikaneren", komme ud af Døren; han stak ind paa en Sti, der gik over Toften hen til hans Gaard.

Karl var ophidset i Forvejen, og dette Syn gjorde ikke Sagen bedre. Hvad vilde han inde hos Johanne, den Storhans! Karl knyttede Hænderne efter ham. Han kom der jo ellers aldrig — siden den Gang Karl udtrykkeligt havde vist ham Døren. Karl vilde ikke have noget som helst med den „store" Slægt at bestille.

Han for ind i Huset og knaldede Døren op med et Brag.

„Du har nok Herrebesøg, naar jeg er ude!" raabte han helt ude af sig selv.

Johanne sad og strikkede; hun svarede ganske roligt: „Ja, Fætter Georg var her."

Der var kommet en vis Kulde over hendes Væsen; Modgangen havde gjort hende baard.

„Hvad gaar han og lusker efter? Svar!" Han hidsede sin Vrede op til det yderste og knyttede atter Hænderne.

„Det skylder jeg dig ikke Regnskab for." Hun lagde Strikketøjet til Side og rejste sig.

„Naa, det gør du ikke — — nej, det vil jeg gerne tro! Du var vist tilfreds, at jeg var hundrede Mil væk — hvad? Saa kunde det blive dig og ham — — saa var det hele, som det skulde være! Han er jo Ungkarl endnu."

Johanne vendte sig halvt om. „Jeg har bestemt, at jeg ikke vil skændes med dig tiere, hvor urimelig du saa siden er. Nu gaar jeg ud."

„Ja, gør du bare det — — gaa hen til ham med det samme! Du vilde vistnok ønske, at du aldrig nogen Sinde var blevet gift med **mig**?"

Hendes Kinder blev hvidere end før; hun saa ikke paa ham, da hun svarede: „Ja!"

Ordet virkede som et Slag, saa haardt var det.

Hun gik ud af Stuen med det samme.

I sin øjeblikkelige Ophidselse greb Karl en Stol og knuste den mod Gulvet. Saa tumlede han ud i det frie; han lod Døren staa aaben efter sig.

Nu havde hun da sagt det med rene Ord: hun brød sig ikke noget om ham! Saadan havde det naturligvis været hele Tiden — — han var jo ikke andet end en sølle Stymper, der hverken ejede Gods eller Grunker.

Saa skiftede hans Stemning; han blev pludselig blød i Sindet og drog uvilkaarligt et Suk. Han rømmede sig straks

efter, som om han skammede sig over, at hans Følelser havde faaet Luft, men Tankerne arbejdede videre — — de var inde paa de stille Minders Veje.

Det var jo ham selv, der havde lagt det hele øde! Han rasede mod sig selv. Saadan en Usselryg, som han var! Det var ikke sært, at Johanne havde tabt sin Kærlighed til ham — — han var jo bare blevet et Vrag, der snart ikke duede til nogen Ting. Han gentog det: et Vrag! Og han saa ingen Udvej, ihvor han siden vendte sig hen — — han kunde lige saa godt pakke sammen straks. Saa fik Johanne da Fred.

Han følte sig saa træt og sløv, at han knap kunde flytte Benene; men han blev dog ved at daske af — — væk fra det hele!

„Kom indenfor, Karl, og faa en Gibenakker!"

Brok-Bertel stod henne ved sit Hus og vinkede.

Karl svingede derned — af gammel Vane. Han kunde lige saa godt tage den Sopken med — — han var jo alligevel ude af Spillet!

Han blev hængende inde hos Brok-Bertels, indtil det var mørk Nat. Da var der ikke mere at vente efter; Dunken var tom.

Karl ravede ud — og blev med det samme kastet haardt ind mod Muren. Det havde blæst stærkt hele Dagen, men nu var Blæsten steget til en Storm, der rev og ruskede i Karl, saa at han knap kunde komme frem, da han igen var blevet ret vendt. Rusen tyngede ham haardt, og Stormen var slet ikke til at have med at gøre; han blev kastet omkuld flere Gange, inden han kom helt ind til Byen. Saa søgte han Læ ved en gammel Lade for at puste ud, og da Døren stod aaben, gik han ind og lagde sig til Rette i Halmen; han kunde ikke klare Begreberne længere.

Et Kvarters Tid efter kom der et tordnende Kast; det var mere, end den gamle Lade kunde taale — den kvasede sammen i en ujævn Hob af Sten og Tømmer med Taget som et bredt Lag oven over det hele. Gaardens Folk havde hørt Braget og kom ud for at se, hvad der var hændet.

„Ja, en kunde jo nok tænke det — — den gamle Kasse!" sagde Manden. „Det var da en god Ting, at der ingen kom til Skade."

Inde fra Bunken hørtes en dump, klagende Lyd.

„Gud fri os!" raabte Manden. „Er der ligegodt nogen derinde? — — Hvem er det?"

Der lød nogle utydelige Ord ud til dem; det eneste, der kunde høres, var: Karl.

„Det er Karl Jensen! Hvad skal vi dog gribe til?"

Manden raabte igen af al sin Magt, men nu kom der intet Svar tilbage.

Byens Folk blev kaldt sammen, og Redningsarbejdet kom i Gang. Det skred kun langsomt frem; Lygterne blæste ud hvert Øjeblik, og det kneb selv for de stærkeste at holde Ligevægten under de haardeste Kast. Ikke en af Mandskabet ventede at finde Karl Jensen i Live; han gav intet Tegn fra sig, hvor højt der saa siden blev raabt. Men Manden paa Gaarden havde mærket sig Stedet, hvorfra Karls Stemme havde lydt, og den Krog blev ryddet med al mulig Forsigtighed.

Der var straks gaaet Bud til Johanne, og hun stod nu deroppe paa Stedet mellem de andre; hun var bleg om Kind, og hun mælede ikke et Ord.

„Du maa hellere gaa hjem, Johanne," sagde en af Mændene. „Du skal nok faa Bud, saa snart vi har fundet ham."

Men Johanne rørte sig ikke; hun fulgte Arbejdet med et stift, stirrende Blik og havde tilsyneladende ikke Tanke for noget som helst andet.

Hun blev saa underlig kold om Hjertet, og hun fik den Følelse, at det var hendes eget Liv, det gjaldt. Naar de nu kom til Stedet, hvor Karl laa, og trak hans Lig frem, saa vilde Døden ogsaa komme til hende. De havde ikke fundet Lykken, hun og Karl — — den var blevet husvild i deres Stuer — — men hun følte nu i denne Stund, at de alligevel hørte sammen. Den Karl, der laa inde under Ruinerne, var hendes Ungdoms Kærlighed — — det var ham, hun havde givet sin Tro. Alt det, der havde skilt dem i Modgangens haarde Tid, sank i Jorden foran hende som et Genfærd, der aldrig havde hørt Livet til.

Hendes Mund var lukket — og dog hørte hun sin egen Stemme kalde: Karl! Karl!

Nej — han kom ikke — det var forbi!

Hun havde intet Haab. Men saa længe han ikke var kommet til Syne, holdt hun sig oppe ved den Spænding, der laa i Uvisheden — eller maaske var det hendes Ønsker, der bar hende.

Bare han maatte komme derfra med Livet! Det var umuligt — hun vidste det godt — men hun kunde ikke lade

være at give Længslen Luft i sine Tanker. Aa, kunde hun bare mødes med ham igen — om det saa kun var en eneste kort Stund. De havde saa meget at tilgive hinanden — — det havde de begge; nu saa hun det klarere end nogen Sinde. Og nu vilde det være let for hende at finde de Ord, der atter kunde faa Smilet frem. Hun kom i Tanker om saa meget, som hun havde glemt i lange, lange Tider — — saa kærligt Karl plejede hende, hver Gang hun var syg — — saa dyb hans Sorg havde været, da de smaa døde — — han kunde ikke taale at se deres Grave; det var derfor, han aldrig vilde med op paa Kirkegaarden. Og hun havde faaet sig bildt ind, at det var Ligegyldighed — — det havde hun bebrejdet ham, naar Sindet var i Oprør hos dem begge! Det ene Minde kom listende efter det andet — — han havde saa ofte stridt med sig selv, naar Skyggerne faldt over hans Vej; men Mismodet var blevet det stærkeste. Havde hun hjulpet ham, som hun burde? Hun mindedes nok, hvor tidt hun havde stødt ham bort med et haardt Ord, naar han søgte hen til hende — og saa var han faldet igen.

Nu var det hele forbi — — de mødtes aldrig mere!

Folkene arbejdede i Tavshed, indtil de kom saa langt ind, at Krogen kunde blive undersøgt. Der blev en Lygte stukket ind, og i det samme hørte Johanne et Raab: „Her ligger han!"

Saa blev Mændene atter tavse.

Han blev baaret ud, og Johanne var derhenne, inden nogen kunde hindre det.

„Nu maa du være fornuftig, Johanne, og ikke tabe Modet," sagde en ældre Mand. „Han har faaet et Slag i Hovedet, men ellers ser det ikke ud til, at han skader noget; han har ligget helt inde ved Muren, og Spænderne er faldet saaledes, at der er blevet et lille Rum omkring ham. Saaret har blødt stærkt, og saa er han daanet — du skal ikke være bange, Johanne, han kommer nok til Live igen."

Den gamle blev ved at tale trøstende til hende, medens de fulgte bag efter Mændene, der bar Karl. Der var straks blevet sendt Vogn ud efter Lægen.

Det viste sig, at den gamle havde set rigtigt; Karl vaagnede, lidt efter at han var blevet lagt til Hvile i Sengen. Han saa sig forvildet omkring, men da hans Øjne mødte Johannes, faldt han til Ro, og der lyste et Drag af et svagt Smil hen over hans Ansigt.

„Karl!" hviskede Johanne i sin Glæde — ganske stille for ikke at vække ham. „Aa, Gud ske Lov — han lever!"

Hun sank ned paa Sengekanten, udmattet efter den stærke Spænding — og dog var hun saa let i sit Sind — — hun havde den Følelse, at hendes Ungdoms Lykke atter gæstede hende. Hun vilde holde den fast — — nu var Karl jo kommet tilbage igen.

Hendes Øjne randt fulde, og Taarerne dryppede stille, uden at hun mærkede det. Det var alt det haarde, der brast og randt til Jorden. —

Karl kom atter til Kræfter, da der var gaaet nogle Dage; Saaret i Hovedet havde ikke været særlig dybt.

„Nu kan jeg snart begynde igen," sagde han den første Dag, han var oppe. „Saa vil jeg prøve paa, om jeg kan gøre det bedre — — jeg har faaet en Advarsel, Johanne."

Hun gik hen til ham og lagde sin Haand paa hans Skulder. „Det gjaldt os begge to, Karl!"

Deres Tanker mødtes — og i den Stund viftedes Skyggerne bort.

Karl saa op til hende med et Smil. „Jeg tror, vi er blevet unge igen, Johanne!"

— — —

De fulgtes ad op paa Kirkegaarden, hen til de to smaa Grave. Det var Karls første Tur ud i det frie.

Og da de stod deroppe i Mindernes Have, følte de Sorgen som en stille Fred dybt inde i deres Sind. Den var fælles for dem begge — — de mærkede, at nu kunde de følges ad ind i det Liv, der ventede dem.

„Det gaar svært fremad med mig," sagde Karl, da de gik hjemad. „I Eftermiddag vil vi en Tur over til Kappelgaarden."

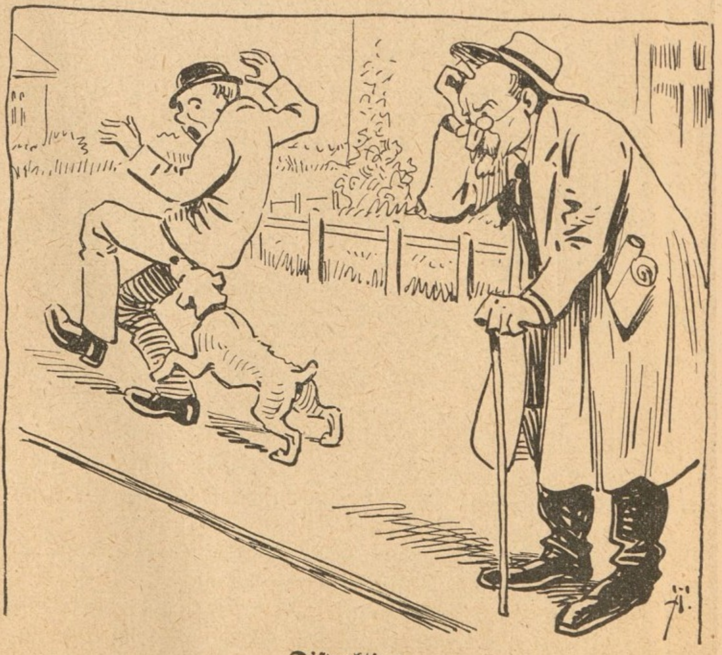

Distraktion.

Professoren: „Fordømt — hm — nu kan jeg ikke kalde paa det arrige Bæst, jeg har helt svedt ud, hvad min egen Hund hedder!"

Om Planeten Uranus.

Af Thorvald Køhl.

I vore Almanakker findes i Reglen efter December Maaned et Stykke om Planeterne, disse med Jorden beslægtede Kloder, der vandrer Solen rundt og faar Lys og Varme fra den mægtige Centralklode. Tidligere anførte man kun de 5 med blotte Øjne synlige Planeter: Merkur, Venus, Mars, Jupiter og Saturn, men i de sidste Aar har man dog ret naturligt taget de 2 yderste med: Uranus og Neptun. Vi vil i det følgende udelukkende holde os til Uranus, den — saa vidt vides — næstyderste Planet i Solsystemet.

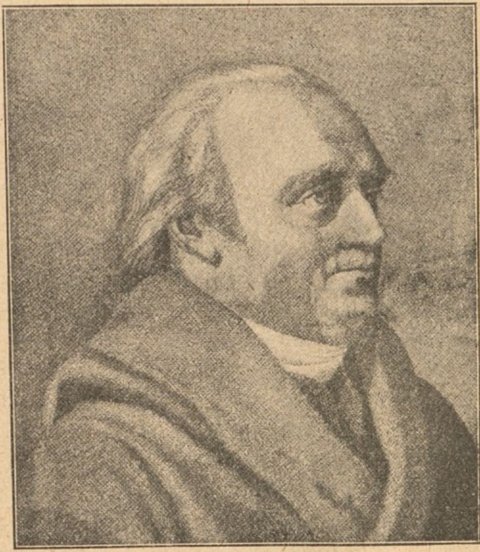

William Herschel.

Gennem Aartusinder blev Saturnbanen anset for Grænselinien mellem Tidens og Evighedens Verden. Hvad der laa uden for denne Grænse, hele den store Stjernevrimmel, var efter hin Tids Opfattelse et Billede paa absolut Ro og Uforanderlighed. Saturn (Kronos) var netop ogsaa Tidens Gud. Ingen anede, at der uden for Saturn skulde kunne forefindes Planeter, som vandrer om Solen. Da fremstod William Herschel, vort Solsystems Kolumbus, Opdageren af „den nye Verden" uden for den gamle Grænselinie: Planeten Uranus. Han rykkede Grænselinien ud til den dobbelte Afstand. Hvis vi bruger Jordens Afstand fra Solen som Maalestok, den saakaldte „astronomiske Enhed", som er 150 Millioner km, saa ligger Saturnbanen $9^1/_2$ og Uranusbanen 19 af disse Enheder fra Solen.

Man har om denne epokegørende Opdagelse følgende Anekdote, som her skal gengives i et kortfattet Udtog.

Efter sin Læges Raad rejste Kong Georg III af England i Foraaret 1781 til Bath for at benytte Brøndkuren der. Paa den Tid var den tyske Musiker Herschel Organist ved Octogenkapellet i Bath og tillige Badestedets Koncertdirigent. Som en fattig Oboist fra Hannover var han kommet til England og havde der levet af sin Musik i mere end 20 Aar. Ved Siden deraf drev han ogsaa med Iver matematiske og astronomiske Studier. En Aften kom han til Koncertsalen bærende paa et langt Instrument, indpakket i et Futteral, og satte det forsigtigt til Side i et Hjørne af Orkesterrummet. Musikerne mente, at det var et Blæseinstrument, men Herschel betroede en gammel Kontrabassist, at det var et Spejlteleskop, som han vilde benytte i Pausen mellem Koncertafdelingerne til en meget vigtig Observation. Ude i Haven var Stativet allerede anbragt.

Imidlertid samledes Publikum, mere udvalgt og talrigt end sædvanlig, fordi man vidste, at Kongen vilde overvære Koncerten.

Efter at de høje Herskaber var kommet, spilledes det første Nummer af det udvalgte Program og udførtes ligesom de følgende Stykker udmærket godt under Dirigentens sikre Ledelse. Saa kom en lang Pause. Musikerne forlod deres Nodestole, og Dirigenten skyndte sig ud med Teleskopet.

Der gik et Kvarter, og Koncertens 2den Afdeling skulde begynde. Alle havde indtaget deres Pladser. Kun een manglede — Kapelmesteren. „Hvor bliver dog Mr. Herschel af?" spurgte Musikerne indbyrdes hverandre. Imidlertid var den gamle Kontrabassist løbet ned i Haven for at hente ham.

Da Herschel atter stod ved Dirigentpulten, var han øjensynlig meget nervøs. Flere Gange for han med Haanden over Panden, og hans højre Haand rystede stærkt, idet han greb Taktstokken. Men just som han skulde give Musikerne det afgørende Tegn, kom en af Kongens Kammerherrer hen til ham og sagde: „Hans Majestæt har paalagt mig at spørge, om De er syg. I saa Fald ønsker han ikke, at De skal fortsætte med at dirigere; saa vil han hellere have, at Koncerten afsluttes."

„Jeg beder Hans Majestæt modtage min underdanigste Tak for en saa venlig Omsorg," svarede Herschel, „men syg er jeg, Gud ske Lov, ikke. Jeg er tværtimod i Aften maaske den lykkeligste af alle dødelige, da jeg mener at have gjort en interessant astronomisk Opdagelse."

Der blev ikke Tid til nogen lang Forklaring. Herschel gav Tegn, at Musikken skulde begynde, og trods sin indre Bevægelse dirigerede han lige saa godt som ellers.

Denne blev en af Herschels sidste Koncerter; thi snart kaldtes han til højere Opgaver. Kongen, der selv var stærkt interesseret i Astronomi, lod Herschel komme til sig tillige med det Spejlteleskop, hvormed Opdagelsen var gjort, og hele Hoffet tog da Himlen i Øjesyn. Herschel modtog Kong Georgs ærefulde Tilbud om at blive Hof-Astronom og flytte til Slough ved Windsor, hvor der snart rejste sig et Observatorium med Spejlteleskoper af en Størrelse, som Verden aldrig før havde set Mage til.

Men Sagen har jo sin lille Forhistorie. Selv om man besidder en forholdsvis god Kikkert, gaar man ikke uden videre hen og gør en betydningsfuld astronomisk Opdagelse. Der maa gaa en vis Indsigt og et flittigt Arbejde forud. Efter længere Tids flittige Iagttagelser paa det Strøg af Himlen, hvor de gamle Planeter færdes, havde Herschel bestemt 15000 Stjernepositioner og var næsten naaet Himlen to Gange rundt, da han den 13. Marts 1781 kort efter Kl. 10 Aften fik Øje paa en Stjerne, der ikke ganske lignede de andre. Den roligt lysende, blaalige Stjerne havde Skiveform. Den befandt sig mellem Tyrens Horn og Tvillingernes Fødder nær Stjernen 132 i Tyren. Først nogle Dage senere — og det var just Koncertaftenen — blev Himlen efter en Graavejrsperiode atter klar, og Herschel saa da, at Stjernen i Mellemtiden havde flyttet sig. Han ansaa den egentlig for at være en Komet, da der syntes at være noget taageagtigt over den, men den berømte franske Matematiker Laplace paaviste, at Herschels Stjerne løb i en næsten cirkelrund Bane om Solen og følgelig maatte være en Planet. En saadan Opdagelse var aldrig før gjort: Opdagelsen af en Hovedplanet i Solsystemet! Og dermed var ogsaa Herschels Lykke gjort. Nu kunde han lægge Musikken paa Hylden og helt ofre sig for Urania. „Der staar skrevet“, havde Kong Georg en Dag sagt til ham, „ingen kan tjene to Herrer.“ Af Taknemmelighed over for sin kongelige Velgører foreslog Herschel at benævne den nyfundne Planet „Georgium Sidus“, en Betegnelse, der holdt sig i England lige til 1850. Da først ombyttede man den med „Uranus“, et Navn, som den øvrige Verden for længst havde antaget efter Forslag af Bode med den Motivering, at Uranus i Mytologien er Fader til Saturn, og sidstnævnte er Fader til Jupiter. Men endnu i vore Dage bruger man i England som Symbol for Planeten Uranus en Cirkel med et H foroven til Minde om Opdageren.

Da Uranusbanen blev nøjere udregnet, saa at man kunde bestemme Planetens Sted paa Himlen gennem en længere Aarrække tilbage i Tiden, kom man snart til det Resultat, at Planeten virkelig havde været set tidligere, men stadig var blevet betragtet som en almindelig Stjerne iblandt de Tusinder af smaa Fiksstjerner. Den engelske Astronom Flamsteed havde under Udarbejdelsen af et Stjernekatalog i Tidsrummet 1690—1715 iagttaget Uranus 5 Gange og noteret den som Fiksstjerne. I December 1768 og i Januar 1769 havde den franske Astronom Lemonnier 8 Gange maalt dens Position, men havde hverken sammenlignet sine Iagttagelser eller udarbejdet dem videre. Hans Journaler synes at have været i en ligefrem kaotisk Tilstand. Arago fortæller, at en af hans Uranus-Observationer stod skrevet paa et Kræmmerhus, der havde været brugt til Haarpudder! Lemonnier skal have set Uranus i alt 12 Gange i Løbet af 10 Aar, men først da Herschels store Opdagelse blev bekendt, indsaa han med dyb Skuffelse, hvilken Skat der havde ligget skjult i hans Observationsmateriale.

Bode formodede, at allerede Tycho Brahe skulde have set Uranus, der lyser som Stjerne af 6. Størrelse, og som derfor er synlig for blotte Øjne. Tycho Brahe anførte nemlig i Stenbukken en Stjerne, som han betegnede Nr. 27, men som ikke forekommer i Bayers Uranometri (1603). Hevel søgte den ogsaa forgæves. Senere kom Bode til det Resultat, at Tychos Stjerne i Stenbukken ikke har været Uranus, fordi Planeten dengang maatte have befundet sig 24 Gr. østligere end den nævnte Stjerne.

For øvrigt siges Beboerne paa Otahaiti i Stillehavet gennem Aartusinder at have kendt Uranus som en lille vandrende Stjerne i Lighed med de store Planeter, en Beretning, der kan forekomme os ret besynderlig, men dog ikke utroværdig, naar vi erindrer, hvad skarptseende Naturfolk i Sydens rene Luft formaar.

Uranus hører til Solsystemets store Planeter. Vel er den mindre end Kæmperne Jupiter og Saturn, men dog meget større end Jorden. Uranus' Diameter er ca. 50,000 km, Jordens kun 12,756 km. Befandt vi os paa Uranus, vilde vi slet ikke kunne faa Øje paa Jorden. Til sit Løb Solen rundt bruger Planeten 84 Aar, som altsaa er et Uranus-Aar. Først i 1865 var den naaet Himlen een Gang rundt siden Opdagelsen i 1781, og den befandt sig da atter paa Grænsen mellem Tyren og Tvillingerne, hvor den først indtræffer paa ny i 1949. For Tiden befinder Uranus sig paa Grænsen mellem Stenbukken og Vandmanden, idet den i Løbet af 1918 vandrer frem og tilbage gennem en Bue paa 6—7 Grader fra Gamma forbi Delta i Stenbukken til hen imod

Jota i Vandmanden. Den 19. August staar Planeten modsat Solen og altsaa heldigst for Observation, nemlig ved Midnat i ret Syd og ca. 20 Gr. over Københavns Horisont.

Det kan næppe undre nogen, at vi selv ved Brugen af vore Kæmpekikkerter endnu aldrig har fundet tydelige Pletter paa denne fjerne Planets Overflade. Nogle Jagttagere har ganske vist troet at kunne skelne Antydninger af mørke Striber i Lighed med dem, der ses paa Jupiter og Saturn. Amerikaneren E. E. Barnard har ved Maalinger udfundet, at Planeten er noget fladtrykt, hvilket jo kunde tyde paa en hurtig Omdrejning. Leo Brenner mener at have set Ujævnheder i Striberne, og deraf udledte han en Omdrejningstid af 8 Timer, hvorimod Lowell ad spektroskopisk Vej fandt $10^3/_4$ Time. Uranusdøgnets Længde kendes altsaa endnu ikke.

I Spektroskopet har man, som bekendt, et i flere Henseender overmaade nyttigt Instrument. Et Planetspektrum afviger i Reglen kun lidet fra Solspektret, hvilket jo er ganske naturligt, eftersom det Lys, vi faar fra en Planet, for største Delen er tilbagekastet Sollys. Afvigelserne bestaar i de Liniegrupper, der skyldes de forskellige Atmosfærer. Uranusspektret ser dog ganske anderledes ud; det mangler de yderste Farver og har flere brede mørke Baand, som rimeligvis bestaar af tæt sammentrængte Linier. Dette tyder paa, at Planeten har en meget tæt Atmosfære, som maa være væsentlig forskellig fra Jordens.

Uranus ledsages af 4 Maaner, som kun kan ses i store astronomiske Kikkerter. Deres Opdagelseshistorie er ret interessant. William Herschel opdagede 1787 de to ydre Maaner „Titania“ og „Oberon“, men han mente af og til at kunne skimte 4 andre Maaner, og saa stor var den Autoritet, Herschel besad, at man i et halvt Aarhundrede vedblev at tildele Uranus 6 Maaner. For øvrigt var der dengang ingen, der besad saa gode Teleskoper som Herschels. Først 1845 blev der af Englænderen Lassell anskaffet et Teleskop, der kunde staa Maal med Herschels, og under Maltas rene Himmel opdagede Lassell i 1851 i Planetens umiddelbare Nærhed 2 nye Uranusmaaner: „Ariel“ og „Umbriel“. Saa vanskeligt var det at faa Øje paa sidstnævnte Maaner, at deres Tilværelse først atter blev konstateret i 1873 ved Hjælp af Marine-Observatoriets store Kikkert i Washington.

Uranusmaanerne frembyder den store Mærkelighed, at deres Baner næsten staar lodret paa Hovedplanetens Baneplan, idet Hældningen er 82 Grader. I 1882 gik disse Maanebaners Plan gennem Jorden, og vi saa da Maanerne svinge i rette Linier i nordsydlig Retning forbi Uranus, og dette vil gentage sig i 1924,

men i 1903 saa vi Maanerne beskrive deres cirkelrunde Baner om Planeten. Underligt nok løber Maanerne „baglæns“, d. v. s. mod Vest, hvorimod næsten alle andre Kloder i Solsystemet løber mod Øst. Der er Ting nok at undres over. Vi forstaar, at der ligger mange uløste Fremtidsopgaver for Astronomerne. „Gud giver os Nødderne,“ sagde H. C. Andersen, „men han knækker dem ikke for os.“

Humor.

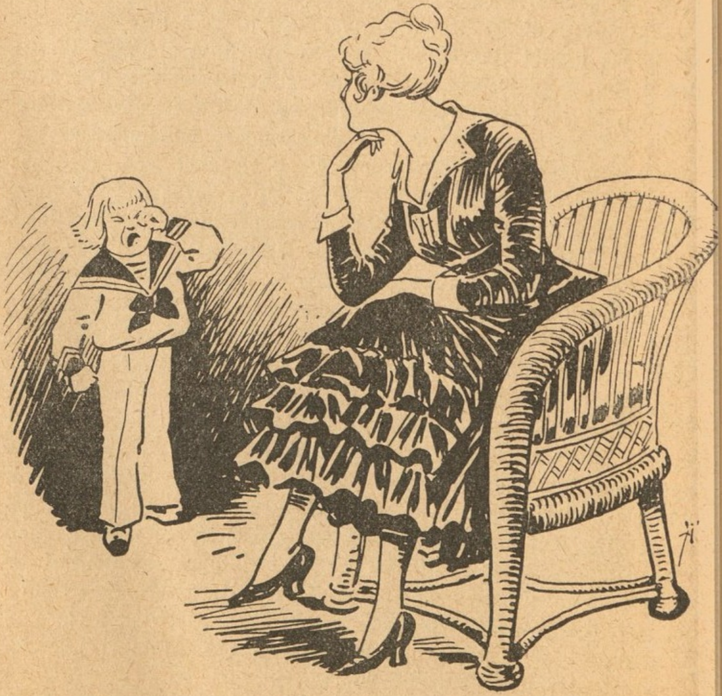

Truende Udsigter.

Lille Peter (brølende): „Nej, Mor, nej, jeg vil ikke med paa Landet, for Onkel Jens siger, de har baade Slaa- og Tærskemaskiner.

Den urimelige Fader.

Af Alexander Svedstrup.

Med Tegninger af Luplau Janssen.

Overlærer Græsted, Lærer i Fransk ved Byens „Latinskole", sad i sit bog- og tobaksfyldte lille Arbejdsværelse og holdt Eftermiddagshvile ved en lang Pibe, en stor Kop Kaffe og et gammelt, ryględst Bind af Montaigne. Døren aabnedes stilfærdigt, Fru Græsted bøjede sig ind og vendte Hovedet i den Retning, hvor Overlærerens lille Person fortonede sig i Røgskyerne.

„Forstyrrer jeg?"

„Aldeles ikke!"

„Det er Christensen, der telefonerer, om Emilie maa tage med paa en Automobiltur til „Store Bøge"."

„Hvilken Christensen?"

„Aa, Christensen, du ved, Bankassistenten."

„Er han gal! Emilie med Hr. Christensen! Absolut ikke, naturligvis!"

„De er en hel Mængde, alle Emilies Veninder og Reservelægen og Kandidat Bang og — — de skal spise til Aften derude og danse lidt — det vilde da virkelig være Synd — Herregud, Ungdommen skal da have Lov at være Ungdom."

„Jeg ka'nte lide, at man danser i disse Tider."

„Herregud, enten man drejer rundt eller gaar ligeud!"

„Det er ikke Tider til Fornøjelser."

„Jamen, det er jo Christensen, der inviterer."

„Jeg tænker ikke paa Pengene. Naturligvis er det Hr. Christensen, der inviterer, og det er netop det, jeg ikke kan lide. Jeg ka'nte lide Hr. Christensen — Børsjobber — suspekt Personage!"

„Der er ikke noget ondt at sige om Christensen, og naar Stabslægens Pigebørn og Heddy Olufsen og alle de andre kan, saa kan vel Emilie ogsaa."

„Ja, ja, ja! Naar du absolut synes, saa værsaagod."

Da Fruen havde lukket Døren, mumlede Overlæreren: „Jeg kan'te lide Hr. Christensen!" og tog fat igen paa Montaigne, Kaffen og den lange Pibe.

Snart efter skød Overlæreren Montaigne hen paa Bordet, hængte Piben op, aabnede Vinduet og faldt hen i Synet af Haven, der laa som en vældig Buket af Blomster og friskgrønne Blade under Sommersolens Baal.

„Jeg kan heller ikke lide Montaigne; men han har allenfals esprit, det har Hr. Christensen ikke, absolut ikke, uden maaske i Haaret!" mumlede Overlæreren og gik til sin Chaiselongue for at tage sin normerede Eftermiddagsskraber.

„Han er en Idiot, simplement, men det er dem, der nutildags tjener Pengene!"

Overlæreren svøbte trods Varmen Slumretæppet om Benene — af gammel Vane — og faldt i Slummer.

*　　*　　*

Udflugten til „Store Bøge" havde været over al Maade vellykket, og Arrangementet havde været ovenud flot. Det var Samtale-Emne i alle Byens bedre Kredse. Tyve unge Mennesker, ti Damer, ti Herrer. Seks Automobiler, alle de, som Byen raadede over — der havde ikke været een at opdrive ved Stationen om Aftenen, for — tænk — de blev holdende derude — ganske meningsløst, og Chaufførerne var ogsaa blevet beværtet. Souperen havde været flottere end mangen Diner: Oksehalesuppe, Hummer, Slikasparges, Kylling og Lammeryg og meget mere i Rand og Postej og Skaller og Aspic og meget mere endnu, og tør Champagne og sød do, og — kun Fruerne kunde huske det hele. Og man havde danset med Orkestermusik, og Frk. Emilie Græsted havde nydt den Ære at køre hjem i Automobil med Hr. Christensen. De to alene og til sidst. Dette fandt Fru Græsted klogest ikke at fortælle sin Mand.

*　　*　　*

Fjorten Dage senere foreslog Fru Græsted sin Mand, at de skulde indbyde nogle unge til en lille Havefest, „naturligvis i al Almindelighed med koldt Bord" og de kulørte Lamper i Lysthuset. Der var ingen i Byen, der havde en større og hyggeligere Have end Overlærerens, og Fruen fandt vistnok med Rette, at der var noget originalt og poetisk ved saadan en lille Havefest med koldt Bord og kulørte Lamper.

Deltagerne i Havefesten skulde være omtrent de samme som ved Hr. Christensens Fest, og Hr. Christensen skulde naturligvis med.

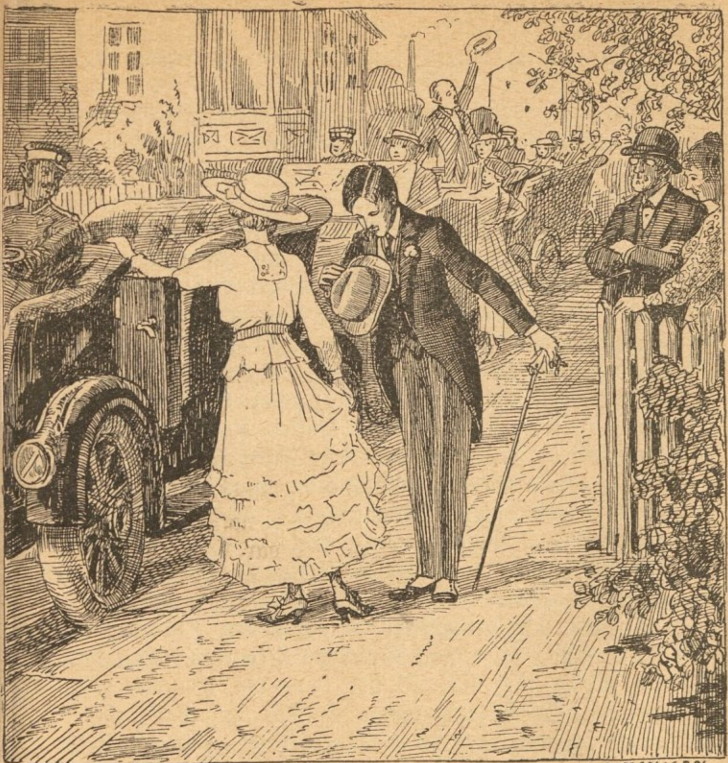

„Jeg ka'nte lide Hr. Christensen," indvendte Overlæreren; men hans Opposition blev kvalt i Fødslen ved Fruens og Frk. Emilies energisk-indignerede Indgriben. Det manglede bare, skulde **det** være Takken for Hr. Christensens mageløse Elskværdighed, at man ligefrem fornærmede ham! Moder og Datter var enige i, at Husfaderen trods alle hans gode Sider var forfærdelig urimelig i mange Punkter.

„Der kan da ikke være noget ondt i, at Christensen tjener saa mange Penge!" udbraabte de begge to i Munden paa hinanden.

„Det ved jeg da inte!" mumlede Overlæreren. Og medens han besejret retirerede ind i sit Arbejdsværelse, mumlede han: „Men jeg ved, at jeg ka'nte lide Hr. Christensen."

„Jeg synes **udmærket** godt om ham!" sagde Fruen til Datteren, „synes du ikke ogsaa?"

„Jo, han er rigtig rar.“

„Og nydelig, synes jeg, distingveret, indtagende, synes du ikke?“

„Jo, han er et rigtig pænt Menneske!“ svarede Frk. Emilie let henslængt og gav sig til at tale om andre Ting.

* * *

Overlærerens Havefest blev lige saa vellykket som Hr. Christensens „Store Bøge“ Fest, selv om den havde en mindre ekstravagant Karakter. Det kolde Bord var dog ingenlunde tarveligt; det aabenbarede sig til Overlærerens store Overraskelse i langt elegantere Skikkelse end den traditionelle i dette honette og sobre Hjem. („Det er Hr. Christensen, der smitter,“ mumlede Overlæreren ved sig selv). Der var Mayonaiser og Salater i sælsomme Farver og Mønstre, Kogekone-Fiksfakserier med røde Krebs, der voltigerede paa Fiskebudding, Vol-au-vent i Butterdejg som pièce de résistance og Vanille-Is med Kandisspind og Ingefær som Sluteffekt. Og naturligvis røg man Cigaretter midt i Vol-au-venten. Det var Hr. Christensen, der tog sig den Frihed at sende sine Etuier rundt („Provinsabe!“ mumlede Overlæreren).

Aftenen var henrivende. Fuldmaanen skinnede, akkurat som den skulde efter Fru Græsteds Program. Nattergalen i Tjørnebuskettet slog sine Triller, som om den var bestilt til det samme. Og de unge, som en Tid lang havde fløjet om Plænerne i gammeldags Præstegaards-Lege og moret sig barnligere, end man skulde vente af nymodens Ungdom, førtes ind under Aftenens Fortryllelse og spredtes i Smaaklynger eller parvis i den gamle Haves dunkle Løvgange.

Trods Travlhed og Husmoder-Ansvar fik Fru Græsted Tid til med fuld Sikkerhed at konstatere, at Christensen aabenbart sværmede for Emilie og i det skjulte sværmede med hende. Med et ømt Smil og duggede Øjne iagttog hun dem fra et Vinduesudkig, medens de forsvandt ad den smalle Sti bag Husgavlen, der førte til den Udkant af Haven, hvor ingen kom uden forelskede (eller naar der skulde hænges Vasketøj til Tørring). Dernede stod endnu den Bænk, hvor hun og Græsted havde siddet med hinanden om Livet i deres første Ægteskabsaar og set ud over Engen. Nu var Bænken mosgroet og faldefærdig. Fru Græsted fyldtes pludselig af en økonomisk Bekymring for, at den skulde sætte Grønt paa Emilies nye, hvide Kjole. Saadan noget er næsten ikke til at faa af.

Uagtet Overlærer Græsted med sine stærke instinktive Sympatier og Antipatier fra sit første Sammentræf med Hr. Christensen i den lokale Bank havde følt sig frastødt af hans fedligt materielle Aasyn og indigneret over hans ulæselige Underskrift i Bankbogen, og uagtet han senere havde faaet sin Antipati begrundet ved alt det, man hørte om den unge Mands smartness, hans fænomenale Talent til at tjene Penge paa den letteste Maade og give dem ud paa den dummeste Maade, følte Overlærer Græsted det som sin Pligt at være en forekommende Vært over for Hr. Christensen, naar denne endelig ved Skæbnens og Fru Græsteds og Emilies Bestemmelse var blevet Gæst i Overlærerens Hus. Han indledede en Samtale med ham, idet han ærlig, som han var, undlod at bruge den obligate Vending om, at det glædede ham at se ham, men udtalte sit Haab om, at Hr. Christensen vilde befinde sig vel i det Græstedske Hjem, trods de smaa Forhold.

„Aa, jeg finder mig til Rette alle Vegne," svarede Hr. Christensen, „for Resten er det jo en hel Grossererhave, De har her, der kunde blive nogle gode Byggegrunde af den."

Overlæreren fnyste indvendig: Finde sig til Rette, Grosserhave, Byggegrunde, Haleneger! Men han bekæmpede sig og gav sig til at tale om det bestandig nærliggende Emne, Krigen. Hvad mente Hr. Christensen om den?

„Det gælder om at sjusere og tage Chancerne!" sagde Hr. Christensen.

Sjusere! gispede Overlæreren indvendig og blev helt rød i Hovedet af Indignation over, at han, en kultiveret Mand, skulde staa og underholde sig med et Individ, der sagde sjusere.

Hr. Christensen, som var blevet ledet ind paa sit rette Felt, blev helt veltalende og udbredte sig over Chancer og Konjunkturer og Papirer og var just i Færd med at give Overlæreren en Del glimrende Raad med Hensyn til Køb af Børspapirer, da Overlæreren hidsigt afbrød ham med et: „Jeg er ikke Børsjobber!"

Hr. Christensen smilede fedt overbærende, og Overlæreren, der indsaa, at han havde overtraadt Værtskabets hellige Lov, vidste ikke bedre end at byde Hr. Christensen en Cigar, hvorpaa han fandt Udvej til at slippe bort — ladet med Arrigskab.

Om Aftenen sent, da Fru Græsted kom ind til sin Datter for at sige hende Godnat, fandt hun hende staaende ved Vinduet, stirrende ud i den lyse Nat.

„Jeg synes, det gik udmærket godt! Synes du ikke,

Emilie?" Emilie nikkede — saa vendte hun sig pludselig og kastede sig med Armene om Moderens Hals.

„Han har friet til mig!"

Den unge Piges Sjælsbevægelse udløste sig i en skælvende Hulken.

„Mit søde, kære Barn! Min lille, søde Skat!"

Moderen klappede og kærtegnede hende nænsomt og blev ved dermed, afventende, hvad der vilde komme mere. Til sidst kunde hun ikke udholde Spændingen.

„Hvad svarede du?"

„Jeg sagde ja."

„Mit sødeste Barn! du elsker ham."

„Ja, ja, det gør jeg, for han elsker mig saa usigeligt. Men hvordan tror du, Fader vil tage det?"

„Du skal se, det gaar nok. Du ved jo, hvor god han er, selv om han kan være noget urimelig."

* *
*

Næste Eftermiddag sad Overlærer Græsted i sin Lænestol med sin lange Pibe og med den halvtømte Kaffekop paa Bordet. Han havde en lille Bog i Haanden — Kr. Nyrop: Frankrig stod der paa Titelbladet — og hans Øjne straalede af Begejstring. „Ja, ja, saadan er det! Le panache! Le panache! Hjelmbusken, Ridderæren! Ja, det er Frankrig, Riddernationen! Fra Oldtid til Nutid parat til at styrte sig i Døden for Idealet, Korstogskamp og Ridderkamp! parat til Højmod og Galanteri selv mod den bitreste Fjende! Tilsyneladende dybt i Dekadence, staar det atter i et Nu forvandlet til den gamle Korstogsridder i Kamp for Menneskehedens Sag med Ærens Fjerbusk viftende over Ridderhjelmen! Ak, mit eget Land, hvor er din Hjelmbusk! Vi løber rundt og vifter med Aktiebreve!"

Der lød en højtidelig Banken paa Døren, hvorpaa Fru Græsted gled ind og lukkede Døren omhyggeligt efter sig, alt med en Mine, der forraadte, at hun kom med skæbnesvangre Hemmeligheder. Overlæreren lagde med behersket Ærgrelse sin Kr. Nyrop fra sig, vidende, at al denne Højtidelighed var Ouverturen til en dybt alvorlig Raadslagning om, hvorvidt man skulde bede Jensen sammen med Sørensen paa Søndag, eller om hvorvidt man kunde forsvare at beholde en Pige, der systematisk slog Hanken af Kaffekopperne. Denne Gang forregnede Overlæreren sig imidlertid. Denne Gang var det højvigtig Alvor.

„Forstyrrer jeg?"

„Aldeles ikke!"

„Ja, jeg maa forstyrre dig — det gælder vort eneste Barns Fremtid, hendes Lykke. Jeg ved jo, at du elsker hende lige saa højt som jeg, selv om du har dine Anskuelser og jeg mine —"

„Ja, ja, ja, kom nu til Sagen?"

„Du maa høre mig i Ro, Peter, og ikke blive ivrig; det er en Sag af største Betydning, ja mere endnu; det gælder dit Barns Fremtid, dit Barns Lykke —"

„Er det Hr. Christensen, der har friet?"

„Ih, du godeste! Hvor i Alverden ved du det fra, og det har du ikke sagt et Ord om!"

„Herregud, jeg er bare beredt paa alle eventuelle Ulykker."

„Ulykke, siger du! Kalder du det en Ulykke, at en ung Mand i en udmærket Stilling eller rettere i udmærkede, ja man tør vel nok sige enestaaende pekuniære Forhold, et nydeligt og belevent ungt Menneske — —"

„Døgenigt!"

„Hvor er du uretfærdig! Ja, jeg ved nok, at du har set dig ond paa ham, fordi han skriver sit Navn ulæseligt i din Bankbog — det har andre store Mænd ogsaa gjort!"

„Napoleon for Eksempel; men han havde saa nogenlunde Anledning til at nøjes med et N og en Krølle."

„Jeg gentager, om du virkelig mener, at det er en Ulykke, at der bydes vort Barn en betrygget Fremtid under Forhold, som vi aldrig har kunnet drømme om."

„Som Børsjobberinde!"

„Aa, skam dig, Peter, jeg vil virkelig ikke tale med dig; men jeg vil blot sige, at det er rigtig stygt af dig at tage en saa betydningsfuld Sag paa den Maade. Det er sandelig en køn Tak for, at en udmærket ung Mand, uangribelig, af god Familie —"

„Jeg antager, at Faderen er Keglerejser!"

„En energisk, dygtig, begavet, dannet —"

„Dannet! Sagde du dannet? En Mand, der siger sjusere!"

„Han kunde faa alle Byens unge Piger, alle —"

„Det var vel meget!"

„Der er ikke een Moder i Byen, der ikke vilde være Forsynet taknemlig over at faa ham til Svigersøn."

„Det kan godt være, du har Ret, men nu skal jeg gøre Snakken kort. Der bliver ikke noget af den Ting, basta!"

„Emilie har givet ham sit Ja."

„Naturligvis, et lille uskyldigt Pigebarn, der ikke aner, hvad Kærlighed er, siger naturligvis ja straks af lutter Rørelse, naar et ungt Mandfolk med pressede Benklæder og strivret Slips erklærer, at hun alene kan gøre ham lykkelig, og alt det Vrøvl. Du har naturligvis ogsaa sagt ja! Du er lige saa tankeløs som alle de andre Mødre i Byen, der danser og svanser om en whiskyfedet Skriverdreng, fordi han har haft Frækhed nok til at spille sig nogle Hundred Tusinder til. Men jeg siger kun eet eneste Ord: Nej."

Overlæreren var kommet i Affekt og vandrede op og ned ad Gulvet, medens Fruen med overlegen Ro lod ham rase og kun nu og da indskød en lille Bemærkning om det uheldige i at blive hidsig, hvilket kun satte Dampen højere op. Og Overlæreren, der havde erklæret kun at ville sige et eneste Ord, fortsatte:

„Jeg har ikke noget imod, at han er en Idiot og en udannet Plebejer, der taler om Grossererhaver og Byggegrunde og siger sjusere; jeg har heller ikke noget imod, at han skriver sit Navn som et Stakitværk med Krøller og Raketter og Punktummer foroven og forneden, naar han var en hæderlig ung Mand med Evner til at ernære en Kone."

„Ernære! siger du!"

„Ja, man ernærer ikke en Kone ved Børsjobberi, og jeg kaster ikke Emilie i Armene paa en Forbryder!"

„Men Peter, du er jo ganske ude af dig selv og ved ikke, hvad du siger!"

„Jeg ved, hvad jeg siger. Han er en Forbryder, der har haft det Held at komme paa den grønne Gren tilfældigvis, par hasard, som det hedder paa Fransk, i Stedet for i Tugthuset, hvor han hører hjemme og forventelig ogsaa havner. Hvad vilde der være sket, hvis han havde tabt disse Hundred Tusinder i Stedet for at vinde dem? spørger jeg. Jeg foragter hele dette Hasardspil, denne Svindel, hele denne Pengepøbel, der laver Guld af Menneskeblod, dette Guldjageri, der demoraliserer vor i Forvejen forhutlede, fordummede, fordovnede, forvaasede Nation og gør Keltringer og Snyltere til Pengefyrster og forlorne Stormænd, medens de hæderlige og arbejdsomme og kultiverede synker i Armod og Afmagt. Det er en net Ungdom, vi smykker os med. Ja, vi har rigtignok Fjer i Hatten, Damerne i hvert Fald, men hvor er le panache!

Jeg er ikke krigsgal, langtfra, og dog siger jeg, jeg misunder de Nationer, der har en Ungdom, som vil give sit Liv for noget stort og helligt eller blot for, hvad de finder ædelt eller mandigt! Men vi! Automobilture, Dans, Champagne, Laksko og Silkestrømper, Fiskerdrenge med Femhundredkrone-Sedler i deres sortneglede Grabber, Hasard og Svindel og Forbrydelse, en Gullasch af Fordærvelse, fi donc! Og i den Verden skulde jeg kaste Emilie ud! Nej, nej, nej! Basta!"

Det meste af denne Tale paahørtes ogsaa af Frk. Emilie, der sad ængsteligt lyttende i Værelset ved Siden af. For Resten behøvede hun ikke at lytte; thi efterhaanden som Overlæreren talte sig varm, steg hans Stemme i Styrke, indtil den kunde høres gennem hele Huset.

* * *

Den følgende Tid var ikke fornøjelig i Overlærerens Hjem. Den vanlige muntre, lyse Hygge var blæst bort. Haven blomstrede forgæves, Solen skinnede uden at give Genskin i de tre Menneskers Øjne. Overlæreren blev behandlet som Luft af de to Kvinder, det var ingenlunde behageligt; det gjorde ham nagende ondt, og det gjorde ham mat og gammel og rynket; han trængte til Harmoni og glade Ansigter og til at tale om alt muligt, ivrigt og lystigt; men hvad nyttede det at tale, naar ingen vilde høre paa, hvad han sagde, endsige svare. Men een Ting fyldte ham med en vis Stolthed; det var, at hverken Hustru eller Datter havde vovet i Virkeligheden at sætte sig op mod hans Villie og Afgørelse. Der ser man, hvad sand Overlegenhed betyder, sagde han til sig selv. Hvad vilde han i Grunden kunde have stillet op, hvis Datteren havde sagt: det er lige meget, hvad du mener; det er mig, der bestemmer, hvem jeg vil forlove mig med! Men de havde villieløst fundet sig i, at han forbød Emilie et hvilket som helst Samvær med Hr. Christensen, og i, at han skrev til Hr. Christensen og viste ham Vintervejen. De straffede ham ganske vist haardt. Han maatte give Afkald paa sin Livsenskilde, sin lille Piges Kærlighed og muntre Selskab. Hun gik tavs omkring som en Martyr og vendte en kold Kind mod ham til Aftenkysset. Han maatte undvære ethvert venligt Smil og hvert Godhedstegn fra sin Hustru; hun viste ham et forstenet Ansigt, og han hørte kun hendes leende Stemme, naar hun talte i Telefon med en Veninde.

Hvad Hr. Christensen angik, da syntes han at kunne bære Forstødelsen. Han steg og steg i Guldglans, og der stod en blændende Taage af Fester om ham. Den lille Bys Selskabskreds, hele den glade Ungdom, levede højt paa ham, kun Emilie var udenfor. En skønne Dag erfarede man, at han var blevet forlovet med en Datter af en stor Godsejer i Egnen, og snart efter forlod han Byen for i Hovedstaden at etablere en Forretning af en eller anden upaaviselig Art sammen med en eller anden ukendt Kapacitet. Det var et stort Savn for den lille By.

Emilie kunde undertiden i et svagt Øjeblik føle sig fristet til at give Faderen Ret, naar han havde sagt, at hun ikke vidste, hvad Kærlighed var, eller i hvert Fald ikke havde Ret til at kalde sin Følelse for Hr. Christensen Kærlighed; men hun tog sig straks sammen igen, thi hun vilde nu være forurettet, og hun vilde anse sig for et stakkels Menneske, der bar paa et ulægeligt, sønderrevet Hjerte. Hun mistede noget af sin friske Farve og anlagde mørke Kjoler, og endelig gjorde hun Skridtet fuldt ud og sagde Farvel til Livets Glæder for at hellige sig til Sygepleje.

Hun blev uddannet paa Byens Hospital under Tilsyn af Overlægen, der var Husets gode Ven. Hun passede sine Ting mønsterværdigt og fik Interesse for sin Gerning. Noget af hendes gamle Munterhed vendte tilbage, blandet paa en særdeles smuk Maade med Alvor, og hun lod til at have tilgivet sin urimelige Fader; hun vendte ikke længere Kinden til ved Aftenkysset.

En Dag fortalte hun Forældrene, at hun havde i Sinde at gaa som Sygeplejerske til et af de krigsførende Lande. Overlægen mente at kunne aabne hende Adgang dertil.

„Min kære, elskede Pige!" udraabte Overlæreren, idet han elektriseret og med funklende Øjne stormede hen imod den unge Pige. „Hvad siger du! Er det sandt! Du ved ikke, hvor du gør mig lykkelig! Der er ikke en Dag, hvor jeg ikke med Skam og Smerte har tænkt paa vore unge Mandfolk; ikke en kender jeg, som har kastet alt Dagligdags-Krammet til Side for at styrte ud og tage Parti i denne Forfærdelsens Kamp, der skal afgøre Europas Skæbne og vor egen Skæbne, din og min. Aa, om jeg selv havde været ung! Og nu vil du gaa med og give, hvad en Kvinde kan give. Mille, min kære, velsignede Pige, kom i mine Arme!"

Emilie laa i sin Faders Arme, og nu var Forsoningen der fuldt ud.

„Om jeg blot kunde følge dig til mine Idealers Land!" sukkede Overlæreren.

„Det bliver nu vist England!" smilede Emilie.

*
* *

Inden Afrejsen maatte Emilie tage Ophold i Hovedstaden for at faa den sidste Uddannelse. Og en Dag tog hun fri for at blande sig i Stimlen, der pressede sig sammen foran Indgangen til en af de mondæne Kirker. Godt gemt mellem Tilskuerne overværede hun et af disse Paradebrylluper, som Aviserne Dagen efter bringer pjankede Referater fra under Overskriften „Fashionabelt Bryllup."

„. . . Brudens ungdommelige Moder i en Drøm af hvidt Moiré, sløret med sort Chiffon, i Haaret sort Aigrette med Brillanter, Kammerherreinde v. Dittendat i rosa antique med et Væld af Kniplinger og et Feeri af tyrkisk Perlebroderi, den smukke Fru Karl Petersen i et Vidunder af mangefarvet Brokade, om Halsen et Familiesmykke . . ., den henrivende Brud i fodfri hvid Silke med Hofslæb (fire Meter), garneret med Orangeblomster og med en overdaadig Buket af herlige Duchesse-Roser, ført af sin Fader, den bekendte Godsejer . . . osv. Jert Hus skal I bygge paa Troens Klippegrund . . ."

Det var Hr. Christensens Bryllup, „den bekendte Hr. Christensen af Firmaet Christensen & Co."

*
* *

Ikke saa mange Maaneder senere bragte Bladene under Overskriften „Opsigtvækkende Anholdelse" en Meddelelse om, at Hr. Christensen saavel som hans Kompagnon (af det bekendte Firma Christensen & Co.) var sat under Anholdelse paa Grund af højst graverende Overtrædelser af Eksportforbud m. m.

Da Overlæreren efter Middagsbordet læste Noten, rømmede han sig og sagde til sin Kone: „Har du læst om Hr. Christensen?"

„Om Hr. Christensen? Naa, jo, det læste jeg i Morges."

„Hm!" sagde Overlæreren.

— — —

Paa dette Tidspunkt sad Emilie i England.

Fru Græsted sendte ikke noget Avisudklip angaaende Christensen over til Datteren. Det vilde maaske heller ikke

have interesseret hende; hun var fuldt optaget af en Verden, der ikke havde mange Berøringspunkter med den daglige Verden hjemme.

I Begyndelsen havde hun ligget og skuret Trapper og Korridorer fra Morgen til Aften paa det engelske Hospital. Alle de alvorlige Mennesker, der passerede forbi den unge Pige, lysnede ved Synet af hendes Ansigt, naar hun vendte det op mod dem under Arbejdet. Senere færdedes hun mellem Sygesenge, hvor unge Mænd med smalle Raceansigter smilede til hende med de underlige Skyggesmil, som fødes paa Ansigter, der uudsletteligt er mærket efter saa grufulde Oplevelser, som kun vort Aarhundredes Kristenhed har kunnet skabe. Den lille danske Frøken var Stuens Lysalf.

Hver Uge kom der Brev fra England „opened by censor" til Overlærerens Hjem i den lille By, undertiden et langt, men oftest et ganske kort; det korteste lød saaledes: Kæreste Fader! Du havde Ret. Tilgiv, at jeg var saa styg ved dig! Din dig elskende Mille.

I et af de længere stod der blandt andet: „Trods al sin ubegribelige Forfærdelighed bringer Krigen noget ædelt og stort og helligt med sig, noget, som løfter os ud over de daglige Vejes Usselhed og lader os føle et større, et virkeligt Liv (Tilgiv, at jeg ikke kan udtrykke, hvad jeg mener). Blandt mine stakkels Patienter har jeg en ung Mand, der viser mig en rørende Taknemmelighed (det gør ogsaa de andre). Han er fra et stort og rigt Hjem, eneste Søn, og har — kan jeg tænke mig — været en meget forvænt og forkælet ung Herre. Da Krigen brød ud, gik han med som frivillig (blandt de første), og senere gik hans Søster med som Sygeplejerske, eller rettere, hun kom knap nok med, thi Hospitalsskibet, som hun var med, blev torpederet, og hun fandt Døden sammen med de fleste andre om Bord. Naar han en enkelt Gang nævner hendes Navn, vender han Hovedet, for at jeg ikke skal se hans Taarer. Selv er han nu Krøbling for Livstid (det ene Ben amputeret; dertil et styggt Saar i Skulderen; Gudskelov snart helbredet — saavidt). Han beklager sig aldrig. Han gjorde, hvad han maatte gøre. Krigen er en modbydelig Opfindelse, siger han; men det er ikke ham, der har opfundet den. Og enhver Englænder vil hellere give begge sine Ben end bruge dem til at gaa i Parademarch for Kejser Wilhelm. Jeg tænker ofte paa, hvad Fader sagde om vor Ungdom hjemme. For øvrigt har jeg det godt, ja, jeg føler mig egent-

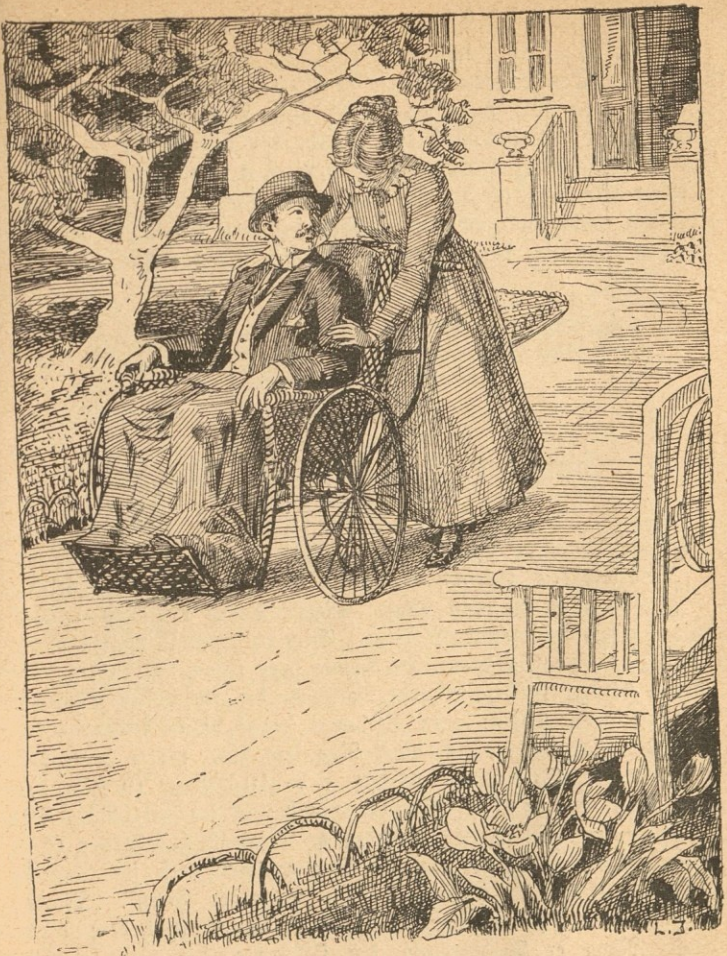

lig lykkeligere end nogen Sinde; maaske det kommer af, at jeg har saa meget at bestille og synes, at jeg gør Gavn. Jeg møder saa megen Godhed. Han vil saa gerne (den saarede, jeg talte om) se eders Fotografier; send dem (det, hvor du har din Hjemmefrakke paa, og et af de pæneste af Moder) samt et af vores Hus (det med Havedøren). Hans Moder kommer her daglig og er aldeles rørende i sin Taknemmelighed over for mig. Hun er flyttet ind paa et Hotel her i Byen,

og jeg besøger hende ofte. Hun siger, at jeg ligner hendes Datter. Gudskelov, han er i saa god Bedring."

En Tid senere kom der et Brev, hvor der blandt andet stod: „Jeg skal pleje og støtte ham Livet igennem. Det er den fineste, ædleste og bedste Mand, der kan findes paa denne Jord (tilgiv mig, Fader, jeg mener af unge Mænd). Nu skal Fader ikke sige, at jeg ikke ved, hvad Kærlighed er. Og siger du nej, maa du godt; det bryder jeg mig ikke Spor om, for her er det mig, der bestemmer. Eders lykkelige Mille."

Gammel Folketro om Marts.

Naar Lammene leger i Marts, siger gamle Folk, at April driver dem atter i Sti. Hvis Marts bringer megen Blæst, saa følger en smuk Maj. Megen Taage i Marts betyder megen Regn i kommende Sommer. Efter en regnfuld Marts plejer at følge en tør Sommer. De gamle siger ogsaa, at en regnfuld Marts bringer sjældent et godt Aar, og det samme er Tilfældet med en grøn Marts; men Torden i denne Maaned bebuder et frugtbart Aar. Marts tør, giver Rug som Rør, hedder det ogsaa i Folkemunde. En særlig Mærkedag er de 40 Riddere (9. Marts), som Vejret er den Dag, siger de gamle, at det vil blive i 40 Dage derefter. En anden Mærkedag er Marie Bebudelsesdag (den 25. Marts). Naar det paa den Dag er smukt Vejr før Solens Opgang, bebuder det et frugtbart Aar og en tør Høhøst. Marts har sit Navn efter den romerske Krigsgud Mars, siges der; dens danske Navn er Tordmaaned, der skal være efter vore hedenske Fædres Krigsgud Thor, saa denne Maaned er ret krigerisk opnævnt, og Marts fører ogsaa Krig med Foraaret om Herredømmet i Naturen; i denne Maaned plejer jo Vinteren at vige:

„Vinteren tager sit sidste Tag,
nødig den viger sit Sæde,
snart Vaaren dog hejser sit grønne Flag,
os alle til Livslyst og Glæde."

Husm. Svend P. Jensen.

De kærligste Øjne.

En Skitse af Axel Thomsen.

Med Tegninger af Poul Steffensen.

I.

Det stormede og sneede og var et fremfarende Vejr. Hele det lille, forsigtige København fra 1618, der var saa ræd for Storm og Mørke, holdt sig inde bag dobbelte Vindues-skodder.

Paa Gaderne saas kun en enlig Vægter, hvis Haandlygte gik ud, hver Gang den blev tændt paa ny.

Men trods Vejr og Vind var den sirlige Rigsraad Holger Rosenkrantz gaaet til Bispegaarden. Han turde simpelthen ikke udeblive, eftersom Biskoppen allerede om Formiddagen havde sendt Bud efter ham. Og mens Storm og Sne slog mod Vinduerne og Vinden hylede op gennem Skorstenen, sad han nu i Jesper Brochmands Studere-værelse, saa helt optaget af at udveksle Tanker med denne forunderlige Bisp, hvis sortskæggede, pjuskhaarede og lidet soignerede Ansigt mere mindede om en djærv Landsknægt end om en stille Guds Mand, hvis Stemme var ru og stejl og haard som et Fjeld, og hvis Øjne var de blideste og de kærligste i den ganske Verden.

Der var meget for Bispen at tale om.

Først talte de to betroede Mænd om den unge Kronprins, hvis afsluttende Undervisning i Herrens Ord nu stundede til. I flere Maaneder ad Gangen havde Biskoppen boet med den unge Prins alene nede paa Kronborg for at være i desto større Stilhed med hans unge Sjæl og Sind. Tiden var vanskelig. Saa megen Overtro og Papisteri gik stadig i Svang. Alle disse Fiksfakserier forvirrede og forvildede Hjerterne, og saa var dog Kristendom saa simpel og ligetil. Troen var Livets og alle Gerningers Kilde, ak, kunde de dog blot for-

staa dette eneste ene, dette Alfa og Omega, denne Dødens eneste Overvinder.

„Ja, Rosenkrantz," sukkede Bispen, „jeg beder eder indstændigt om, naar nu Prinsen gaar fra mine Hænder ud i Livets store Larm, og I skal give ham Indblik i den brogede Statsmands-Kunst og Kløgt . . . lad ham komme til videre Oplysning i den Visdom, som kommer herovenfra, vogt hans unge Hjerte, saa han maa være en from og gudsfrygtig Herre, naar hans Herskertime slaar. Lad ham for Guds Skyld ikke lære at søge sit eget, thi der flyder deraf kun Mismod og golde Dage."

Biskop Brochmand med den haarde, stejle Stemme var sært bevæget. Nu skulde han skilles fra den unge Prins, deres stille, fortrolige Timer paa Kronborg var nu endt, og Verden tog den unge Prins i sin Vold. Biskop Brochmand var en Ungdommens sandeste Ven. For at hjælpe de unge skyede han intet, hverken Tid, Arbejde eller al Slags Lidelse, og det var, som fik han overmenneskelige Kræfter, naar det gjaldt at styrke de unges Sag.

Men nu talte de videre om Papismens Misbrug især over for Ungdommen. Jesper Brochmand havde givet Udkast til adskillige nye Forordninger og vilde, inden han gik til Kongen, gerne æske Rigsraadens Dom.

Syge, udøbte Børn maatte ikke længere bindes til sygt Kvæg — hvor kunde man dog tro, at slig en hæslig Fremfærd kunde helbrede de stakkels smaa?

Ingen Salmer maatte længere synges i Kirken, som de unge ikke kendte og forstod, og de unge Kvindfolk skulde synge med i Kirken og ikke som tilforn sidde som umælende Tilhørere. De faldt jo blot i Søvn derved.

„Ja," sagde Rosenkrantz ivrigt, „og lad os saa med det samme indføre, for at forebygge den Uskik, som med Søvn i Kirken begaas, at Kirkemanden paa en ikke alt for blid Maade med lange Kæppe slaar dem paa Hovedet, som sover under Prædiken!"

Jesper Brochmand fandt dette betimeligt — for Ungdommens egen Skyld.

Saa talte han pludselig vredt og flammende om Præsternes omsiggribende Ødselhed i Klædedragt: Bonneter af overskaaren Fløjl, stafferede Borter og Knapper, blommet Fløjl og Atlask ned ad Præstekjortlen, og deres Hustruers og Døtres alt for

store Kærlighed til Silkeskørter, Guldkæder, Damaskes Trøjer og alt andet saadant Dyrkøb!

„Hvad skal det til?" tordnede han med sin haarde Stemme. „Har de for meget, saa er der Ungdom nok at hjælpe. Det er svært for de unge at kæmpe sig frem med tomme Hænder i den kolde Verden af Egoisme."

Rigsraaden vilde gerne i sit Hjerte give ham Ret . . . men krympede sig lidt under de hvasse Udfald mod ydre Pyntepragt. Selv var han, lige fra sit velplejede Haar og Skæg og til Kniplingsmanchetterne ved Haandledet, en meget sirlig og pynteglad Herre.

II.

Denne stærke, altoverbrusende Kærlighed til Ungdommen — hvordan var den kommet til den højlærde Doktor og Sjællands Biskop, der lignede en grov og sortsmudset Landsknægt?

Den var kommet en vaandefuld Nat, da Jesper Brochmand, syg og fortvivlet paa Legeme og Sjæl, ikke mere kendte sit levende Raad.

I hans Ægteskabs tredie Aar havde hans Hustru født ham Tvillingebørn til Verden. Hans og Fru Silles Glæde havde været stor og oprigtig, og begge havde de paa deres Knæ takket Vorherre for hans Naade imod dem.

De blev døbt straks under megen Fest og Deltagelse — og Trediedagen efter lukkede de smaa deres Øjne for bestandig.

Saa gik der igen et Par ensomme Aar; men en Morgen smilede lille Fru Sille med et Smil, saa rigt og lyst, som havde hun set al Verdens Herlighed aabenbare sig i en natlig Drøm — og atter fik de et Barn, en smuk og herlig Dreng.

Da lovede de hinanden, at de af al Magt hver især vilde søge at danne hans Sjæl saaledes, at hans Gerning her paa Jorden kunde blive den at virke som et ærligt Redskab i Herrens Haand. De kaldte ham Christen, og Sønnen gav i sin Ungdom et stort Haab til noget godt og besynderligt, havde endda af Majestæten faaet Løfte om en Lærestol ved Universitetet i en meget ung Alder, saa snart han kom hjem fra sin opdragende Studierejse til Leyden i Holland og til England.

Men Sønnen kom aldrig hjem. I sit 23. Aar døde han i en fremmed By mellem fremmede Mennesker.

Syg til Døden var Jesper Brochmand krøbet fra sin Seng ind i sit Studerekammer, og her i Nattens Kulde havde han kastet sig ned foran Billedet af sin Frelser og hulket og tryglet om Hjælp.

Det havde ikke nyttet. Og Biskoppen var begyndt at anklage og gaa i Rette med Gud . . .

Da var det omsider, som om Herren selv steg ud af sin trange Billedramme paa Væggen og strøg sin Haand gennem Bispens store, svedfyldte Haar.

„Dit eget, dit eget og dit eget igen!" havde Herren gentaget med Sorg i sin Stemme. „Er der da ikke nok af Børn paa Jorden, der er ene, uden Ven? Er der da ikke Tusinder af mine dyrebare unge, hvis Sjæle er forsømt, og ingen bekymrer sig derom? Vær en Far for dem. Vær de unges Værner og Vogter, da giver jeg din Sjæl Fred."

— — —

Aldrig kendte Ungdommen et bedre Sted end Bispegaarden, hvor lille Fru Sille og Jesper Brochmand boede.

De kom dertil i Tide og Utide, fandt Bispen et fattigt Barn paa sin Vej i Byen — han tog det med sig. Hørte Fru Sille om et Hjem, hvor der var Nød paa Færde og Børnene blev forsømt, hun gik ydmyg derhen og tog sig af Sagen.

Der var en Brasen og Bagen og Bryggen i det Bispekøkken — og de mange store, overflødige Stuer var snart beboet af unge Mennesker, der ikke havde noget Hjem og ingen rigtig Ven og Hjælper i deres Studier.

Nu havde de Biskoppen. Han kunde være streng og myndig, ja haard undertiden, men hans Øjne, naar de unge kom til ham og søgte hans Hjælp . . . hans varme, kærlige Øjne, hvis Mage ikke var til i Verden . . .

De kunde gaa i Ilden for Biskoppen, alle de unge.

III.

Saadan gød Livet Liv i den barnløse Bispegaard.

Fra den udgik, som Aarene drog hen, adskillige unge Mænd, hvis Navne senere fik Klang langt ud over Landet. Men Brevene fra dem, skrevet paa fjerne Studierejser, blev ved at søge tilbage til Bispegaarden. Som gamle Mennesker sad de to og fulgte med varme Øjne de mange glade Beretninger fra „de kære Børn".

— — —

Der var med eet blevet stille i Bispegaarden. De unge, som nu boede der, listede forknytte om. Fru Sille sad tavs og stille i Biskoppens Værelse.

Døren stod aaben derfra og ind til hans lille Sovekammer. Der laa han i sin simple, smalle Seng. Hans mørke, skæggede Ansigt var ikke længer dystert og mørkt. Det var

blevet saa graat og blegt af Sygdom. I Reglen laa han med lukkede Øjne; men slog han dem op nu og da, havde han bestandig dette besynderlige Udtryk, som var de Øjne de blideste og kærligste i den ganske Verden.

De kgl. Hof-Medici Ole Worm og Poul Moth tilsaa daglig paa Kongens Ønske den syge Biskop, Ungdommens gamle Lærer, som Kongen aldrig glemte. Medici sagde det mindst mulige om deres Syn paa Patienten til Fru Sille og til de mange unge, der kom og gik med forknytte Miner.

Men en Formiddag ringede Klokken med stor Støj.

Hvem kan det være, der larmer saadan, tænkte Fru Sille og rejste sig.

Et Øjeblik efter havde hun en ung, varm Haand i sin, og to store, unge Øjne søgte spørgende og bekymrede hendes.

Saa listede han sig ind i det lille, fattigt udstyrede Sovekammer. Fru Sille fulgte.

Et Stykke fra Biskoppens Seng blev Peder Schumacher ærbødigt staaende. Saa gik han endnu et Par Skridt frem. Stærkt bevæget kaster han sig paa Knæ ved Sengen. Biskoppen følte de varme Taarer paa sin kolde fremstrakte Haand.

„Jeg har bedt Vorherre give mig sin strengeste Straf," hviskede Peder Schumacher. „Jeg rejste engang herfra i Vrede og nægtede at sige Farvel . . . Biskop, min høje, kærlige Herre, min bedste Fader og Ven paa Jorden, hvor kunde jeg nænne at lønne eder saadan!"

Men Bispen smilede. Han bar ikke Nag, allermindst til de unge, hvis stormfulde Sind han forstod: „Tak, fordi du kommer langvejs fra for at sige mig Farvel, min Dreng."

Den unge lærde svarede ikke. Stille Taarer blev ved at falde paa Bispens kolde Haand.

„Ja, kan du huske, lille Peder, da du boede her og vi læste Latinen sammen? Kan du huske, da kgl. Majestæt kom, og han saa dig første Gang? Du sad derinde i Stuen, vi læste sammen, og du var saa lærenem, og jeg sagde til Majestæten . . ."

Peder Schumacher rejste sig og satte sig ved Sengen.

„Jeg var en stakkels forældreløs Dreng, tidt ond og vredagtig, men I bar over. Altid. Som var eders Hjerte uden Grænse. Ja I to" — han saa fra den syge til Fru Sille — „I har været for mig, hvad jeg aldrig faar sagt. Alle vi unge fra dette Hus skal velsigne eder!"

„Sæt dig lidt nærmere," hviskede Biskoppen. Det syntes,

som om han kom lidt til Kræfter ved dette kære, uventede Besøg. Han begyndte at spørge om nyt derude fra.

Schumacher fortalte, der var nok at fortælle. Han fortalte ogsaa, at en af den nu henfarne Holger Rosenkrantz's papistiske Disciple havde skrevet en Bog, hvori han fremhævede de gode Gerninger paa Troens Bekostning. Schumacher var ikke Papist, men kunde næsten ikke andet end give salig Rigsraaden Ret: det kom dog virkelig til syvende og sidst blot an paa de gode Gerninger. Uden dem var man ingen virkelig Kristen. Ja, blot man udrettede noget godt, saa var det saamænd ret ligegyldigt med Troen.

„Nej, nej, nej, min kære Dreng," afbrød Biskoppen uroligt. „Det er syndig og daarlig og hel bespottende Tale. Hvad magter et stakkels Menneskes skønneste Gerninger?"

„De magter meget!" Den unge Peder Schumacher blev ivrig. „Jeg behøver blot at tænke paa eder selv. Nøjsomme og beskedne har I og Fru Sille været hele eders Liv, blot I derved kunde hjælpe os unge. I kunde nægte eder selv det allernødvendigste, blot I ved Afsavnet kunde hjælpe os. I forlangte end ikke Tak af os, nej ikke engang. Det er Kristendom i ædel Handling, Troen — — det er blot Ord."

„Troen er Livets og alle Gerningers Kilde," svarede Bispen ham. „Mister du din Tro, saa mister du en Ven, der er stærkere end selve Far og Mor. Naar du ligger som jeg og skal dø, saa vil du forstaa det. Hvem skal følge dig nu og tage dig ved Haanden opad? Din Tro. Du har kun den."

Den unge Mand tav. Men mange, mange Aar efter, da han som den faldne Storhed, Grev Peder Griffenfeld, stod ved Skafottets Rand, huskede han sin gamle Biskops Ord:

„Hvem skal følge dig nu og tage dig ved Haanden opad? Din Tro. Du har kun den."

Hvad man kan fortryde.

Af Georg Aarslev.

En udskudt Pil
med Lynets Il,
den vender ej tilbage.
Saa mangt et Ord
fra Læben for,
som vi maa dybt beklage.

En svunden Tid
foruden Flid
kan os i Fremtid nage.
En Handling gjort,
i smaat og stort
vi maa dens Følger tage.

En Firkløver.

Af Georg Aarslev.

Det er en gammel Talemaade: at finde en Firkløver varsler Lykke. Paa de grønne Mark med de Tusinder af Kløver er det dog ikke altid saa let at finde en med fire Blade. — At finde Lykkens Firkløver i Livet er heller ikke saa let, skønt der er mange af dem, forskellige i Art, i Størrelse og Rækkevidde.

Som alle andre har jeg ogsaa søgt efter Firkløver i Livet, og jeg har fundet en, som har bragt mig megen Livslykke.

Det er: Sandhed og Ærlighed, Flid og Nøjsomhed, Tilfredshed og Taknemmelighed, Troskab og Kærlighed.

Sandhed og Ærlighed i Tanker, i Følelser, i Ord, i Handlinger og i hele vor Livsfærd giver en vidunderlig Tryghed og Sikkerhed. Man føler sig altid her staaende paa fast og sikker Grund.

Om Usandhed og Uærlighed end kan kro sig og gaa sin Gang, da er dette kun tilsyneladende. Færdselen her er paa Livets Vrangside og har aldrig haft Livslykke i Følge.

Det andet Blad er: Flid og Nøjsomhed. Arbejdet blev givet som en Straf for Synden; men det er blevet en Velsignelse for Menneskeheden. Det bringer os ikke alene vort timelige Udkomme, men det forfrisker Sindet og gør Legemet sundt. Ap. Gern. 14,17: „Ved Arbejde giver Gud os Føde og vore Hjerter Glæde."

Lediggang er Djævelens Hovedpude, derfor siger Salomon: „Du lade, gaa til Myren og bliv viis."

Naar vi saa faar det fornødne, skal vi dermed lade os nøje; thi „Gudsfrygt med Nøjsomhed er en stor Vinding."

Det næste Blad er: Tilfredshed og Taknemmelighed.

Lykken bestaar ikke i Rigdom, men i Tilfredshed med det, vi har. Smaakaarsfolk kan derfor være meget lykkeligere end de rige.

Uden for Tilfredsheden ligger Begærligheden, der higer fremad med Krav paa mere og mere, men møder kun Skuffelser, der avler Bitterhed og Misundelse og aldrig finder Fred og Lykke.

Derimod skal vi takke Gud for hver Levedag og for hver Dags Velgerninger imod os, og giver vi denne Taknemmelighed fast Bo hos os, da vil den drage alle gode Følelser efter sig og fylde vort Hjerte med Fred og Glæde.

Hvorledes et Menneskeliv kan blive fuldt af Tak og Lovprisning, kan vi lære af Davids Salmer.

Det sidste Blad er: Troskab og Kærlighed.

Ved Troskab vinder vi vore Medmenneskers Tillid og Agtelse i al vor Færd og Gerning, og Trofastheden har Forjættelsen (Aab. 2,10): „Vær tro indtil Døden, saa vil jeg give dig Livsens Krone.“

Troskab skal være i Følge med Kærligheden, den største og mægtigste Følelse, der kan bo i et Menneskehjerte. Men hvis den bliver indemuret hos os selv, kan den som Egenkærlighed blive til vort Livs Ødelæggelse. Faar den derimod Lov til at slaa ud i Velvillie mod andre, vokser den sig stadig større og stærkere, ad Barmhjertighedens Veje ned i Dybden og ad Haabets straalende Vej helt ud over Livets Grænser ind i Lyksalighedens Land.

Kærlighed er den største Guds Gave og bringer os ogsaa den største Livslykke.

Vi er skabt til Lykke og Glæde, og søger vi for ramme Alvor efter Livets Lykke, skal vi ogsaa komme til at erfare Sandheden af Kristi Ord: „Søger, og I skal finde.“

Gamle Vejrregler.

Naar Taagen indfinder sig om Morgenen og snart igen falder, bliver det skønt Vejr henimod Middag; men stiger Taagen i Højden, da bliver det mørkt og regner snart. Naar det hele Dagen har været skyfuldt, og der om Aftenen viser sig en lys Aabning bag Himlen, der bliver aaben, saa kommer Vinden fra den Side den følgende Dag; men gaar denne Aabning efter nogen Tids Forløb til igen, da vil Vinden komme fra den modsatte Side. Naar Stjernerne synes dunkle og de mindre af dem ikke kan ses, følger mørkt Vejr. Naar Solen om Morgenen staar klar op og uden usædvanlig Form, eller Skyerne snart efter dens Opgang fordrives, eller smaa Skyer staar lige for den i Vesten, da faar man som Regel smukt og klart Vejr. Naar Solen om Aftenen gaar klar ned og uden usædvanlig Form, bliver det den følgende Dag sikkert smukt Vejr, især naar en skøn Aftenrøde følger paa.

Efter en gammel Vejrbog
ved Husm. Svend P. Jensen.

Usandhed over Usandhed.

Jens Pedersen og Niels Madsen, der begge er gode til at fortælle Historier, møder en Dag hinanden ude i Marken. „Der sker mange løjerlige Ting i vore Dage," siger Jens Pedersen, „jeg har en Svoger, der bor der Vester ude, han kom for nogle Aar siden til at tabe en Svovlstik paa sin Plovmark, og kan du tænke dig, nu er der vokset en stor Granskov op paa den Mark." „Ja", siger Niels Madsen, „saadan noget hænder jo af og til, jeg har en Broder, der bor henne i Østjylland, han spadserede i Fjor Foraar hen over en Del af sin Mark, hvor der lige var saaet en ny Slags Kunstgødning, og paa denne Mark tabte min Broder en af sine Bukseknapper, og kan du tænke dig, saa groede der et Par nye Bukser op derude, syet efter allernyeste Mode."

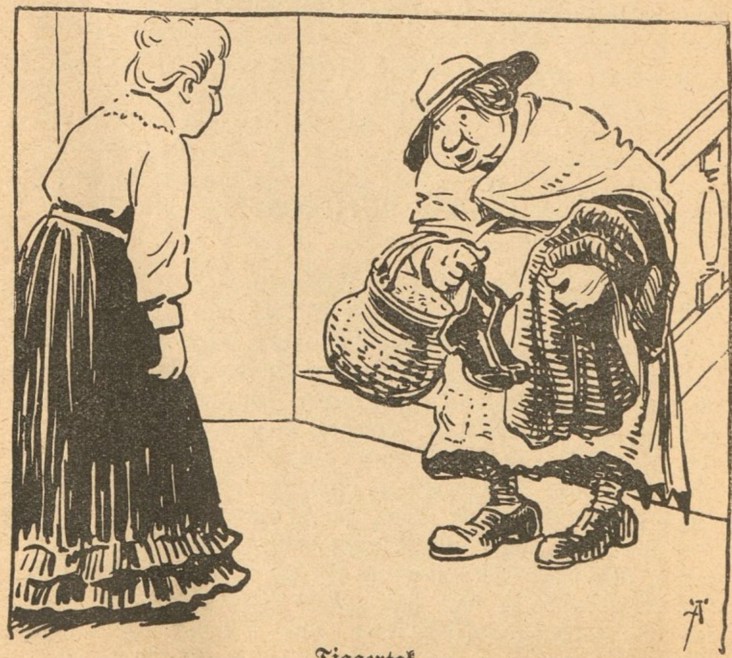

Tiggertak.

Konen: „Jeg takker for Gaverne; ja, hos saadanne Velgørere som Dem faar man den rette Opmuntring, den rette Kærlighed og Lyst til Tiggeriet!"

Karen Ture.

Fortælling af Møller-Græsdal.

Med Tegninger af Luplau Janssen.

Brændingen brølte. Det salte Havskum stod som mægtige Snehvirvler ind over de ludende og spejdende Skikkelser, der bevægede sig paa Strandbredden og nu og da skuttede sig. Et stort Drama var udspillet uden for Kysten. En prægtig Lystkutter var af Paalandsstormen hugget ind paa den mellemste Revle og knust af de bragende Bølger. Der var hengaaet saa lang Tid, siden Skibet forsvandt, at det var klart for alle, at der ikke kunde ventes mere Drivgods, især da Vinden netop var i Gang med at vende sig. Redningsmandskabet havde arbejdet trofast, men Resultatet svarede ikke til Anstrengelserne. Paa Stranden laa to sønderslaaede Lig: en ca. 25aarig, fint klædt Kvinde og en Matros; desuden laa der indsvøbt i et Sejl et lille Barn, der ikke syntes at have lidt nogen Overlast.

Strandfogden gik hen til en ældre, duknakket Fisker med et noget snu Ansigt og brølede ham ind i Øret for at overdøve Brændingen: „Tag Barnet og lad Kriler Boel tage sig af det!"

Den tiltalte, der hed Povl Bjerg, tog den store Bylt, der indeholdt det lille Barn, og sjokkede op mellem Klitterne til et godt opbygget Hus.

Da han kom ind, kom en høj, saa temmelig velbygget Kvinde imod ham, saa spørgende paa den store Pakke og sagde: „Hvad er nu det, du har der, Povl? Hvor har du faaet det fra?"

Povl lagde forsigtigt Pakken paa Bordet og svarede: „Du gætter fejl, Boel, dette her er noget, vi ikke skal blive fede af! Det er et Barn!"

Men nu kom der Liv i Konen.

„Hvad siger du? Herregud, er det et lille Barn!"

Det noget brøsige, der før havde ligget over Konens Ansigt, var som blæst bort, og med stor Omhu gav hun sig til at løsne Pakken. Efter som hun tog de forskellige Dele af, udtrykte hun sin Forbavselse over de kostbare Sager, men den lille begyndte at lade høre fra sig, hvilket virkede paa Boel som en Spore paa en Hest.

„Du har nok set gode Dage, du bitte Purk! Ssssss, lille Nus! Saa, saa, saa! Nej, sikket dejligt Tæppe, saa tykt som et uklippet Faareskind!"

Kriler Boel brugte sine Fingre, og snart laa der en Dynge af vaadt Uldtøj, Silke, Linned og Kniplinger, medens hun stod med et stort, frysende Pigebarn i sine Arme. Hun slog et blødt Sjal om hende og lagde hende hen i en stor Seng, idet hun sagde til Manden: „Hende synes jeg næsten, vi skulde beholde, Povl!"

„Er du tosset!" svarede Povl.

Boel sagde ingenting, men da hun lagde sit Hoved ned til Barnet, og dette slog begge sine Arme om hendes Hals, da foregik der noget i Konen, der maaske kunde omsættes i Ord saaledes:

„Det skal komme til at gaa haardt til, om du skal herfra, du dejlige lille Skat!"

Barnet faldt straks i Søvn, og Boel gav sig til at ordne Barnets Tøj. Da faldt der en lille Papirslap ud fra Særken.

„Hvad er nu det for noget?"

Hun snappede Seddelen og læste: Barnet er døbt og hedder Karen Ture. Hendes Fader er Niels Ture til Øregaard paa Sjælland.

„Død og Krone, Povl! Her skal du barestens se, her er Besked paa Sagerne!"

„Ja, hvad staar der saa?" spurgte Povl, der ikke var stiv i Læsning. Konen læste det, og Povl faldt i Tanker med et halvt fjollet Smil staaende i Ansigtet.

Efter grundig Overvejelse af Dokumentets Indhold sagde han med et svinepolisk Grin, idet han lagde noget gammelt Kardus-papir om den lille Skrivelse: „Æ lær*), det er bedst, vi putter den her Videnskab til Side en lidt og saa holder tæt med, hvad vi ved; det træffer, te den, der kommer først med den Slags Nyt, faar en pæn Drikkeskilling! Du er jo skrap i Skrivningen, Boel, og kan magelig samle et Brev sammen til den her Herremand!"

Kriler Boel saa kritisk paa sin Mand, som vilde hun prøve Soliditeten af hans Ord, for hun kendte jo nok Povl og vidste, at han sommetider havde noget for, som hun ingen Del vilde have i. Men denne Gang havde hun ingen Indvendinger at gøre.

„Det er rimeligt, at Barnet kommer hjem til sine Forældre, hvis de er i Live, og lige saa godt kan vi faa Drikkeskillingen som andre!"

„Men saadan noget skal altid ske i en Snarhed!" sagde Povl og gik hen til Vinduet, hvor der i en Snor hang en lille, langagtig Flaske, der var mærket: Krone-Essens. Han tog den og holdt den op imod Lyset.

---

*) „Jeg mener".

„Jow, her er Blæk nok, og Penneskaft har vi da ogsaa, saa har vi jo hele Prokuratertøjet!"

Da Boel havde faaet gjort Skik paa Barnets Tøj, fandt hun frem en gammel Skrivebog med Omslag fra Neu Ruppin. Paa den ene Side var afbildet en gul Ugle, hvilket i og for sig

var en naturhistorisk Mærkværdighed. Det havde imidlertid hverken Kriler Boel eller Povl Bjerg skænket en Tanke. For en Ugle var det, det stod tydelig at læse nedenunder med kønne, snirklede Bogstaver: Denne Fugle er en Ugle. Og saa vidste baade Povl og Boel, at der maatte være gule Ugler til.

Naa, Boel fandt en nogenlunde ren Side, skar den omhyggeligt ud med en vel aftørret Slagtekniv, og da hun havde fjernet gammel Rust og Blæk fra Pennen, gav hun sig Lykken i Vold.

Resultatet var efter Povls Skøn ganske uden Sidestykke. Det var nok ikke uden Grund, at han altid pralede af, at Kriler Boel skrev ganske forfærdeligt, hvilket i hans Mund var den højest eksisterende Karakter. Brevet lød saaledes:

„Gode Niels Ture.
I Nat den 15 Jenevar 1836 forlisste en Kutter hær udenfor. En lille Baren drev iland med en sedel hvorpaa sto Niels Ture Øregaard Sjælland. Barnet er ve vos.
Povl Pedersen Bjerg
Mæsk Klit."

Povl rev sig tilfreds bag Øret. Nu kunde jo ingen se andet, end at han havde været Mester for denne Skrivelse.

„Det var maaske godt nok alligevel, at en fik dig i Huset!" bemærkede han. Ellers havde han altid saa meget at klage over hende, især var det stadig galt angaaende Stadsen, som hun efter hans Mening gjorde alt for meget ud af. Men „forfærdelig" til at sætte et Brev op, det var hun, det maatte man lade hende.

„Jeg kommer vel selv til at tage til Byen med det i Morgen. Det er ingen Nytte til, at det bliver sendt med andre! Der kunde let blive praatet mere om den Ting, end godt var!"

Kriler Boel gik hen til Sengen og saa med stor Ømhed paa det sovende Barn.

„Enden paa Visen bliver jo sagtens, at der kommer en og henter hende!"

Hun puslede lidt ved den lille og sagde: „Ja, det er jo en sikker Ting, men det kan en Gang ikke være anderledes!"

* * *

Og nogle Dage senere kom han. Han havde sin Vogn i den nærmeste Gaard, nu kom han slentrende ud mellem Klitterne. En middelhøj Mand var det med et noget forbuldret Udseende, men flot udhalet, høj Hat, Slængkappe, Kæder og Ringe.

Povl stod netop udenfor og redede sit Fiskegarn op.

„God Dag og Gud hjælp Dem!" sagde den fremmede.

„Tak for det!" sagde Povl og saa meget forundret paa den fine Mand.

„Er det Povl Pedersen Bjerg?"

„Jow, to det er det da!"

„Mit Navn er Klemmen Ture fra Øregaard paa Sjælland, og jeg er kommet for at faa lidt Besked om Skibet, der strandede her udenfor, og Barnet, der blev reddet!"

Povl slog Tangen af sine Hænder, gik hen til Brønden og vaskede sig, medens han sagde: „Ja, det kan jeg jo nok give lidt Forklaring om!"

Da Ture saa et Ansigt inden for Ruden, sagde han: „Følg med mig ned til Stranden og fortæl mig, hvorledes alt er gaaet til!"

„Ja, to det kan jeg jo gerne, der er ellers ingenting at se dernede nu!"

„Der var en Lap Papir med Barnet, kan jeg ikke faa den at se?"

Povl saa sig forsigtigt om, tog sig en frisk Skraa og svarede: „Ja, det kan De saa sær godt, naar vi kommer tilbage!"

„Er De nu aldeles vis paa, at der ikke kom flere levende til Land end den lille?" spurgte den fremmede og vendte sig imod Povl.

„Ja, aldeles!"

„Hvor er de opdrevne Lig jordet?"

„Heroppe paa Kirkegaarden!"

„Hvor mange Lig drev der i Land?"

„Der kom ikke andre end Damen, der nok er Moder til Barnet, og saa en Matros. De kom samtidig med den lille!"

„Der maa da have været flere Folk om Bord?"

„Aak ja, men Vinden vendte sig i det samme, og derfor drev alt til Havs!"

„Og kommer ikke tilbage?" spurgte Ture interesseret.

Der kom et lurende Udtryk i Povl Bjergs Øjne, og da han havde betænkt sig lidt, svarede han, idet han saa op i Skyerne: „Det faar De spørge Vorherre om?"

„Ja, men nu spørger jeg Dem om det!"

Povl forhastede sig ikke med Svaret. Han saa op paa den fremmede og sagde: „En skulde næsten tro, at De ikke skøttede om, at der kom ret meget tilbage!"

Klemmen Ture forstod, at han havde blottet sine Følelser lovlig meget over for den snu Havbo, og svarede: „De tager fejl, jeg vilde grumme gerne have saa meget at vide som muligt om Skibet. Ved De af, om der er drevet Skibspapirer i Land?"

„Nej, det er der ikke!"

„Eller Navnebræt?"

„Ikke det jeg ved af!"

„De har ingen Anelse om, hvad Føreren hed?"

„Nej, hvis det da ikke var denne Niels Ture, der er nævnt i det lille Brev, der fulgte med Barnet!"

„Nej vist ikke!" svarede Ture rask.

„Saa-aa! Hvad hed han saa?" spurgte Povl med et snedigt Blink i Øjnene.

Ture var atter i Forlegenhed og svarede ikke straks, hvilket Povl øjeblikkelig tog til Indtægt, idet han sagde: „Naa, De betænker Dem, ja, saa er det Herren tage mig bedst, vi kalder ham Niels Ture alligevel!"

Den laskede Herremand paatog sig en brøsig Mine og sagde: „De kan for mig kalde ham, hvad De vil, men lad os nu gaa over til at tale om Barnet."

Povl spyttede langt og sagde, idet han fikserede den anden med et lille Smil: „Ja, to det kan vi ogsaa godt!“

„Har De fortalt nogen om Papiret, der fandtes ved Barnet?“

„Nej!“

„Vil De beholde Barnet?“

„Beholde det?“ gentog Povl Bjerg med uforstilt Forbavselse.

„Ja, beholde det, forstaar De ikke Dansk?“

„Jo, menne — —?“

„Naa ja, hvad forlanger De saa for det?“

Povl holdt aldrig af at forhaste sig, især hvor det gjaldt Pengesager. Han vurderede den flotklædte Herre, han mindedes de dyre Sager, Barnet havde været iklædt, og prøvende sagde han: „Ja, to skal vi beholde hende som vor egen og siden aldrig have en Smule Hjælp til hende, saa bliver det jo en skønne Sum!“

„Selvfølgelig faar De Pengene paa een Gang og ikke en Øre siden!“

Endnu gjorde Povl ikke Mine til at sige noget.

„Ja, hvor meget vil De saa forlange?“

„Ja, to saa kan vi vel ikke gøre det ringere end 2000 Daler!“

Klemmen Ture lo lidt vantro og sagde: „Naa, det kan De ikke — hæ!“

Povl betragtede den andens alvorlige Ansigt og var ved at komme i Tanker om, at han havde forlangt for lidt, men han blev hurtig ledet ind i en anden Mening, idet Klemmen Ture sagde: „Jo, det kunde De jo vel, men De skal alligevel faa den ublu Betaling paa een Betingelse!“

„Naa, hvad saa?“ spurgte Povl.

„De maa antage et andet Navn til hende! Hun maa paa ingen Vis vedblive at hedde Ture. De kan jo kalde hende Bjerg eller noget andet. Og De maa love mig aldrig at omtale til nogen, hvilke Oplysninger der fulgte med hende!“

Povl svarede ikke; han forstod nok, at der var noget muggent ved hele Affæren ,men 2000 Daler var mange Penge, og Povl havde ingen ømtaalig Samvittighed. Han vilde lige til at slaa til, da Ture fortsatte: „Og Papiret, der fulgte med Barnet, maa De overlade mig!“

„Det kommer vi nok til Rette om!“ svarede Povl.

„Naa, skal vi saa gøre den Handel?“ sagde Herremanden og rakte sin fine Haand ud imod Fiskeren.

„Hvornaar faar jeg Pengene?“

„I Dag!“

Povl Bjerg lagde sin knoglede Haand i Tures.

„Lad det saa være saadan da!“

„Altsaa omtaler De aldrig Navnene Karen Ture ellers Niels Ture i Forbindelse med Barnet! Og skulde der drive Oplysninger i Land angaaende disse Navne, maa De se at faa dem sendt til mig. De behøver kun at skrive „Øregaard, Sjælland“!“

„Det skal jeg!“ svarede Povl.

„Ja, saa er vi jo færdige med hinanden, naar De har modtaget Beløbet! Kom saa! Vi kan vel gaa op i Deres Hjem! Er Deres Kone hjemme?“

„Hende kan vi sende ud saa længe!“

* *
*

„Skal vi saa af med lille Karen?“ spurgte Kriler Boel, da den fremmede var taget af Sted.

„Nej,“ svarede Povl, „nu beholder vi hende som vor egen!“

„Saa har du faaet Penge!“

„Ja, 2000 Daler!“

„Hvad siger du?“

„Ja, det siger jeg, men det fortæller du ikke igen, ligesom du aldrig maa nævne Navnet Ture sammen med Pigens Navn. Fra nu af hedder hun Karen Bjerg og intet andet!“

„Var den fremmede Mand i Slægt med Manden, der førte Skibet, eller med Barnet?“

„Det fortalte han intet om!“

„Du ved vist mere om den Ting, end du vil fortælle mig?“

„Sludder! Husk, hvad jeg har sagt, og pas saa dine egne Sager!“

Kriler Boel rejste sig i sin fulde Højde og sagde: „Sagtens er der noget forkert ved det, og jeg vil ikke have noget at skaffe med dine forbandede Handeler, men saa meget vil jeg sige dig, at hvis du vil have mig til at pleje Barnet, maa du sige mig, om dets Forældre er i Live!“

Boel stammede fra en norsk Krilerslægt, der var bekendt for sin Stædighed, og Boel havde faaet sin Del af Slægtsarven, hvilket Povl vidste god Besked med. Da nu Boels skarpe Øjne hvilede stærkt svaræskende paa ham, skønnede han nok, at der gik ingen Vej udenom; han kunde lige saa gerne give sig først som sidst. Han prøvede endnu en Gang en Udflugt.

„Hvad ved jeg af, hvorfra Barnet var; det fortalte den fremmede intet om!“

Men Kriler Boels kolde Øjne hvilede stadig paa ham.

„Du maa sige mig, hvad du ved om den Ting!"

„Jeg ved ingenting!"

„Du har en Mening om det, og det er den, jeg vil vide!"

Povl satte sig ned og sagde: „Det kan jo godt være, at Barnets Forældre er druknet, og at den Karl, der var her, kunde have Profit af, at Barnet ikke kom tilbage!"

„Du tror, at han vilde tilvende sig Karens Arv!"

„Jeg tror ingenting, men det kunde jo godt være, at det var saadan!"

Kriler Boel sad en Stund og betænkte sig. Imedens sad Povl Bjerg saa halvvejs med Livet i Hænderne. Boel vidste, hvad hun vilde, og hun havde en lykkelig Haand til at sætte sin Villie igennem; og gik nu hendes Villie paa tværs af hans, saa havde han rodet sig ind i et Uføre, det ikke vilde blive ham saa ganske let at slippe tørskoet op af. Endelig brød Boel den lange Tavshed. Med et ømt Blik hen til Sengen sagde hun: „Det var i hvert Fald godt, at Barnet ikke blev overleveret i hans Hænder!"

Povl drog et befriende Pust. Det var næsten mere, end han havde turdet vente. Det maatte jo sagtens være saaledes, at Boel var kommet til at holde af Kravlet og derfor ikke vilde slippe det. Han svarede meget tilfreds, idet han rejste sig og gik ud: „Det skal du Herren ta' mig ha' din „Rettighed" i, Boel!"

Nogen Tid efter solgte Povl Bjerg sit Hus og flyttede til Vestervig. Her var der ingen, der kendte noget til hans Ejendomsret til den lille Pige, og her voksede hun op under Navnet Karen Bjerg, og alle mente, at hun var Povls og Boels Datter. Kriler Boel gav hende en meget omhyggelig Opdragelse, og hun artede sig godt, men blev tidlig vænnet til at bruge sine Hænder til Nytte. Boel mærkede imidlertid snart, at Karen var ret godt begavet, og derfor fik hun sat igennem, trods en hel Portion Knurren fra Povls Side, at Karen foruden den almindelige Skoleundervisning fik nogle Timer sammen med Præstens Børn. Ved denne Privatundervisning udviklede der sig et inderligt Venskab mellem Præstens Datter Agnete og Karen.

Den første Dag, Karen var til Konfirmationsforberedelse, bad Præsten hende om at skaffe sin Daabsattest til Veje. Men da hun bad Povl Bjerg om den, blev han saa underlig tavs.

Næste Dag, da Karen var gaaet i Skole, holdt Povl Bjerg og Kriler Boel Raadslagning, og derpaa tog Povl sit Søndagstøj paa, stak Karens eneste Dokument, som Klemmen Ture havde glemt, til sig og gik om i Præstegaarden.

Præsten bød ham velkommen og bad ham sætte sig ned.

„Tak," sagde Povl og satte sig forsigtigt paa den Stol, Præsten bød ham.

„Det var denne Daabsattest," begyndte han.

„Ja," svarede Præsten, „den maa De jo sagtens kunne skaffe fra den Præst, der har døbt Karen!"

„Nej, det er vist ikke saa let en Sag det, for jeg ved ikke, hvem der har døbt hende!" svarede Povl langsomt.

„Ved De ikke, hvem der har døbt Deres Datter?"

„Nej, det er jo ikke saa let for mig at vide!"

„Hvordan skal det forstaas?"

„Ja, det er jo saadan, at Karen er drevet op af Havet, Hr. Pastor!"

„Hvad siger De? Er Karen ikke Deres Datter?"

„Nej, to det er hun jo ikke, endda hun ikke kender andre Forældre end os!"

„Saa ved De jo ikke engang, om hun er døbt?" sagde Præsten.

„Jo, jo, døbt det er hun da rigtignok!"

„Hvoraf ved De det?"

„Ja, ser De, Hr. Pastor, der fulgte en Lap Seddel med hende, og den stod der paa, at hun var døbt og hed Karen, og saa kaldte vi hende med Bjerg=Navnet!"

„Dette Papir maa jeg have fat i, Povl Bjerg!"

„Aa, De kan vel nok tro mig paa et ærligt Ansigt!"

„Nej, det kan jeg ikke, selv om De havde set meget mere ærlig ud!"

„Ja, saa bliver der vel ikke bedre Køb, end at De skal have fat i denne her Seddel?" sagde Povl og tog sin Tegnebog frem.

Præsten betragtede med synlig Interesse det lille Dokument.

„Barnet er døbt og hedder Karen Ture. Hendes Fader er Niels Ture til Øregaard paa Sjælland," læste han.

„Ja, men saa maa der jo derfra kunne skaffes en Daabs=attest!" sagde Præsten.

Povl Bjerg var straks enig med sig selv om, at nu maatte han forlade den givne Vej, hvis han ikke vilde til at fortælle om sin mindre fine Handel med Klemmen Ture, og han svarede derfor: „Nej, Hr. Pastor, det kan ikke lade sig gøre! For ser De, dengang vi havde faaet hende, skrev vi flere Gange derover, men der kom aldrig Svar, og Brevene kom tilbage!"

„Det var da besynderligt!"

„Ja, var det ikke det! Men nu var det, at De maa konfirmere hende med de andre! De har jo dog Bevis for, at hun er døbt!"

Præsten overvejede Sagen og svarede: „Ja, Povl Bjerg, jeg vil gøre det for Karens Skyld; hun er et Barn, De har Ære af!"

„Og saa maa De ikke snakke om den Videnskab, De nu har faaet, da hun ikke ved andet, end at hun er vor egen!"

„Jeg tror, De burde fortælle hende, at hun ikke er Deres Datter!" sagde Præsten.

Povl svarede i en bedrøvet Tone: „Vi er jo rædde for, at hun saa ikke vil holde saa meget af os!"

Præsten var aabenbart i Vilderede med, hvad han skulde tro om Povl, og sagde: „Ja, ja, Povl Bjerg, tænk nu over det og tal alvorligt med Deres Kone om det, og gør saa siden, hvad Deres Samvittighed og ikke hvad Deres Klogskab siger Dem!"

Han saa undersøgende paa den fiffige Fisker.

„Ja, det var et sandt Ord, Hr. Pastor, det er Samvittigheden, man skal skjewte sig efter!"

Povl Bjerg syntes, han havde klaret Skærene bravt paa denne Udflugt.

Agnete Bonde og Karen Bjerg blev Veninder og kunde ikke undvære hinandens Selskab ret længe. Og saaledes gik fire Aar. Og saa var det, at Agnete betroede Karen en Opdagelse, hun havde gjort ved at studere sin Faders Kirkebog.

* * *

Klemmen Ture var en daarlig Person. Han opnaaede ad Rettens Vej at faa godtgjort, at Broderen med Hustru og Barn var omkommet ved en Stranding i Vesterhavet, og han overtog derpaa som eneste Arving Gaarden med alle dens Herligheder. Han og hans Hustru Mette Karstensen havde ingen Børn, men de havde taget et Adoptivbarn til sig. Det var en Brodersøn til hans Hustru. Hans Navn var Harald Karstensen, og han fik af Tures Hustru en god og fornuftig Opdragelse.

Da Harald var blevet omkring de 25 Aar, kom han efter et Aars Studieophold paa en Landbrugsskole hjem som Forvalter. Og et Par Maaneder efter var han trolovet med en Husbestyrerinde ved Navn Maren Dahl, som Ture havde haft et Aars Tid.

Klemmen Ture tænkte paa denne Tid stærkt paa at overdrage Harald Ejendommen, for at han selv kunde faa bedre Tid til at følge sine Lyster. Det var nemlig saadan, at han holdt mest af at rakke om fra det ene Sviregilde til det andet og passe sine l'Hombre-Partier; han vidste jo, at Harald sørgede for, at alt paa Gaarden gik, som det skulde.

Ture holdt af Harald, og der havde aldrig været Ufred

imellem dem, før det blev Herremanden klart, at Arvingen til Øregaard omgikkes med Tanker om at gøre den fattige Husjomfru til Frue paa Gaarden. Det vilde han paa ingen Vis finde sig i og fremsatte denne sin Mening med al den Fasthed, der stod til hans Raadighed, hvilket imidlertid ikke sagde ret meget; thi han var allerede paa dette Tidspunkt meget svækket ved overdreven Nydelse af Spiritus. Harald tog heller ikke videre Notits af Sagen. Han sagde kun, at det ikke kunde nytte Onkelen noget, om han vilde prøve at skille ham fra sin Pige. Syntes han ikke om Maren Dahl, saa kunde han godt blive fri for at omgaas hende, da de saa begge vilde opsøge sig et andet Hjem. Ture knurrede en Del over Ungdommens Selvraadighed, men rørte for Resten aldrig mere ved denne Sag, ja han blev endogsaa, efter som Tiden gik, helt indtaget i sin vordende Svigerdatter.

Og saa var det, at der kom et urovækkende Brev til Øregaard.

En Dag, da Klemmen lige havde modtaget Posten, kaldte han Harald ind til sig. Denne kunde mærke, at der var foregaaet noget af Vigtighed, noget, der gjorde dybt Indtryk paa Onkelen. Bleg og rystende rakte han Harald en Skrivelse, idet han sagde: „Det kunde se ud til, at ikke alene du og Husjomfruen, men ogsaa min Hustru og jeg i den nærmeste Fremtid maa finde os i at blive jaget fra Gaarden!“

„Hvad vil det sige?“ svarede Harald, greb Brevet og læste:

„Hr. Proprietær Kl. Ture!

Det, jeg har at meddele Dem, er af en meget besynderlig Natur; men af de Dokumenter, som jeg har i Hænde, kan jeg forstaa, at hvad der mulig i den nærmeste Fremtid maa komme over Dem, har De ret godt Kendskab til. Sagen drejer sig om intet mindre end om Deres lovmæssige Besiddelse af Øregaard.

En Kvinde — kaldet Karen Bjerg — fremlægger fuldgyldige Vidnesbyrd om, at hendes virkelige Navn er Karen Ture, og at hun er Datter af Niels Ture og Isabella Høgelund til Øregaard, og hun har henvendt sig til mig, for at jeg skal rejse Sag imod Dem angaaende Forhold, jeg helst vil tale med Dem om, ligesom hun gennem mig gør Fordring paa sin Fædrenearv. Men inden jeg offentlig foretager mig noget, har jeg tænkt at faa en Sammenkomst med Dem; det er jo tænkeligt, at De indser Sagens endelige Udfald og derfor foretrak at prøve en mindelig Overenskomst med Deres Broderdatter.

P. Therkelsen, Sagfører.“

Harald havde egentlig aldrig holdt af sin Onkel, og han havde altid forarget sig over hans daarlige Liv, men han havde ingen Sinde tænkt sig, at Klemmen Ture havde en Forbrydelse paa sin

Samvittighed. Han saa i allerhøjeste Grad overrasket over paa ham og haabede at høre en kraftig Protest mod de Sigtelser, Skrivelsen indeholdt. Men den forhutlede Fyr sad med et askegraat Ansigt og stirrede raadløs ud i Rummet.

„Er der noget om dette her?" spurgte Harald.

Klemmen Ture svarede ikke, men Harald saa ham svaræskende ind i de svømmende Øjne og sagde fast: „Du maa sige mig, om der er noget om denne Sag! Ved du noget om Niels Tures Datter?"

Ture virrede med Hovedet og svarede stadig intet, og Harald forstod, at han følte sig skyldig, og sagde, idet han maalte Onkelen med et foragteligt Blik: „Er en Datter af din Broder i Live, saa har hun Eneret til Øregaard, og jeg kunde aldrig falde paa at lægge hende Hindringer i Vejen! Og har du handlet som en Slyngel, saa er du nødt til at tage Følgerne af dine Handlinger!"

Han smed Papiret hen paa Bordet og forlod Værelset, medens Klemmen Ture gav sig til at græde som et Barn, der har faaet Ris.

Ude paa Gangen mødte han sin Kæreste.

Hun kom ham saa lyksalig i Møde, som var der ikke den Ting i Verden, der kunde nedbøje hende. Hun studsede imidlertid, da hun saa Haralds mørke Miner.

„Hvad er der i Vejen, min Ven?"

„Ma, min elskede, bliv ikke forskrækket over, hvad jeg har at fortælle dig!"

Og saa blev hun netop forskrækket.

„Hvad er der dog sket, Harald, du ser saa voldsom alvorlig ud?"

„Der er ikke sket andet, lille Ma, end at den, du for kort Tid siden gav din Tro, er en fattig Fyr, der ikke ejer andet end et Par arbejdsdygtige Næver!"

„Naa, og det, synes du, er lovlig lidt?"

„Ja, det er lovlig lidt, naar jeg har ladet dig gaa i den Tro, som jeg for Resten ogsaa selv har haft, at jeg var eneste Arving til Øregaard. Og jeg ser mig forpligtet til at give dig dit Ord tilbage, da du ved min Side ellers kommer til at leve i smaa Kaar, det du aldrig kan have anet, da du bandt dig til mig!"

I den største Forbavselse svarede den unge Pige: „Det er en rigtig nydelig Tiltro, du viser mig, som om jeg havde givet min Haand og mit Hjerte til en Gaard og ikke til den prægtigste Ungersvend under disse Stjerner! Du maa jo skamme dig, Harald!"

„Ja, det er alt sammen meget godt og rigtigt sagt, og det er ogsaa, som jeg havde ventet det af dig, kære Ma; men jeg frygter, at du en Gang vil komme til at fortryde det! Det er strengt at være fattig, og ingen af os har været indrettet paa det!"

Det lod imidlertid ikke til, at Haralds Ord gjorde ringeste Indtryk paa hende. Hun lo og sagde: „Det har saamænd ingen Nød med det, du tossede Dreng; naar kun du og jeg lægger os rigtig i Selen, skal der nok komme andet ud af det end Armod! For Resten har jeg ogsaa en Smule Arv efter mine Forældre!"

„Du, Ma!" udbrød Harald forbavset.

„Ja, jeg kan egentlig lige saa gerne sige det med det samme; jeg har nemlig gaaet og spillet lidt Komedie for jer alle sammen, og ender nu det som et Lystspil, der egentlig var anlagt som et Sørgespil, kan vi kun takke vor gode Lykke for det!"

„Men jeg forstaar ikke et Muk af alt det, du staar og disker op med, min lille Ven, og jeg frygter meget for, at du vil komme til at se lige saa mørkt paa Tingene som jeg, naar jeg fortæller dig, at Onkel ikke er Ejer af Øregaard, hvad jeg til Dags Dato har antaget, men at hans Broders Datter, Karen Ture, har meldt sig med Fordring paa at faa sig Ejendommen overdraget som sin retmæssige Arvelod!"

Der stjal sig et skalkagtigt Smil over det unge Pigeansigt, da hun svarede: „Men sæt nu en Gang det mærkværdige Tilfælde, at Maren Dahl er den samme som Karen Bjerg, og at denne igen er identisk med Karen Ture!"

Harald greb sin trolovede i Skuldrene og holdt hende ud fra sig, idet han udbrød som i største Forfærdelse: „Karen Ture!"

„Ja, saaledes er jeg døbt for 25 Aar siden her paa Øregaard, hvilket jeg kan vise dig sort paa hvidt for!"

„Ja, men —"

„Skrivelsen fra Sagføreren, mener du, ja den affendte jeg, umiddelbart før du lod dig se, for sandt at sige syntes jeg, at din Farbroder — —"

„Ja, du har Ret, han er en Kanalje, og det var nok ikke rigtig efter hans Beregning, at du viste dig! Nu lader det imidlertid til, at hans Lykke er bedre, end han har fortjent, idet det kunde se ud til, at Husjomfruen Maren Dahl, han før har haft saa meget imod, kunde blive hans Beskytterinde imod Gengangeren Karen Ture!"

„Ja, det kunde jo se saadan ud!"

Harald tog sin Kærestes Hænder og hævede dem op i Højde med sit Ansigt, idet han jublede: „O, du vidunderlige Karen!"

„Naa ja, du synes jo nok alligevel, at jeg har gaaet lidt paa Listesko her paa Øregaard, hvilket er indrømmet; jeg syntes nemlig, at jeg maatte have lidt Kendskab til Forholdene, inden jeg gjorde mine Fordringer gældende!“

Humor.

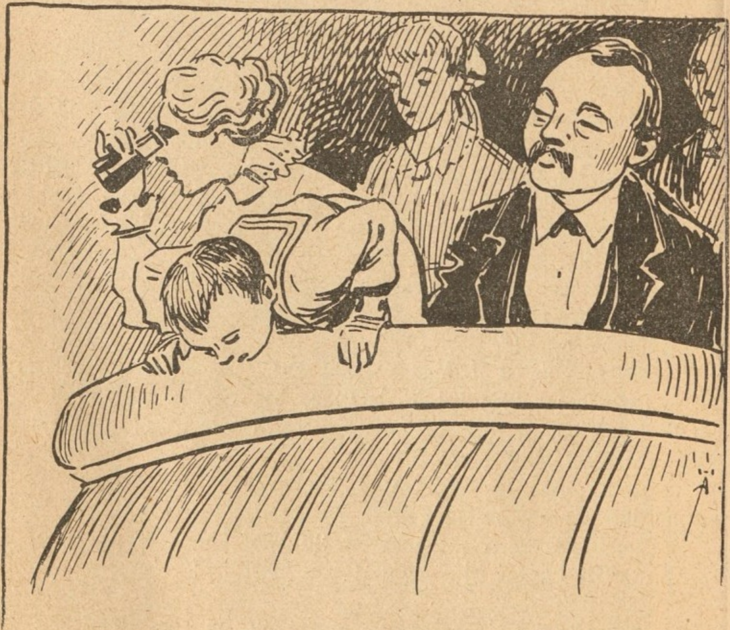

Paa Galleriet.

Faderen: „Sid stille paa din Plads, Dreng, og fald ikke ned i Parkettet, der koster Pladserne 4 Kr.“

En Bovehals.

„Hvem spillede Heltens Rolle i det Skuespil, der gik for første Gang i Gaar Aftes?“

„Forfatteren selv, det er mig ubegribeligt, at han turde vise sig for Publikum.“

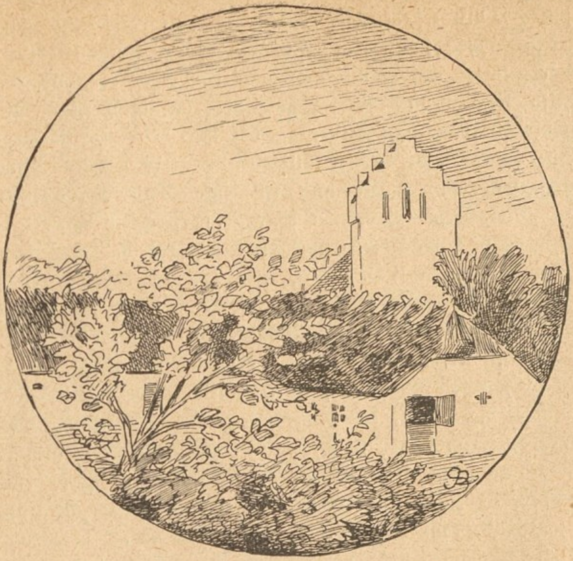

En gammel Præstehistorie.

Efter „Kirkehistoriske Samlinger", 1853.

Ved M. Skovbo.

Med Tegninger af Resen Steenstrup.

Aar 1774 blev Hr. Jens Daniel Wedel kaldet til Sognepræst for Gyrstinge og Flinterup, sig selv og Biskoppen Hr. Edinger Balle til megen Sorg og Harm og Menighederne til liden Glæde.

Han var da en Mand i hvad man kalder „sine bedste Aar". Gud bedre, de var endda daarlige nok! Han var meget lille af Vækst, forvokset, af en svagelig Legemsbygning, og uden Begavelse og præstelig Dygtighed. Dertil var han yderst forgældet, idet han skyldte 1600 Rigsdaler bort, hvad der var store Penge i de Dage.

Hans Formand, Hr. Wederkinch, der for Svagelighedѕ Skyld havde frasagt sig Embedet, skulde han give Bolig og 150 Rigsdaler om Aaret. Men han døde nogle faa Maaneder efter, og Hr. Wedel slap saaledes for denne Udgift.

Hr. Wederkinch efterlod sig en Datter, Lucie, et dygtigt, men

noget mandhaftigt Kvindfolk. Hun blev i Præstegaarden og holdt Hus for Hr. Wedel, der var saare godt tjent med hende og fattede saa megen Godhed for hende, at han inden ret længe friede til hende.

Lucie kunde nu, trods hans uanselige Udvortes, godt lide Jens Wedel, for han var saa inderlig godmodig, at man kunde gøre med ham, omtrent hvad man vilde, og det var hende ret til Behag, for hun vilde gerne raade. Men alligevel gav hun ham Afslag, og, ærlig som hun var, skjulte hun ikke sine Grunde for ham, men svarede: „Nej, Jens Wedel, I er alt for svagelig og alt for forgældet til at gifte jer.“ Det var en Sorg for ham, og havde han ført et kummerligt Liv i Forvejen, blev det ikke bedre herefter. Embedet var lille, og hans Gæld var stor. Skrive var han daarlig til, derom vidner de gamle Kirkebøger, og prædike var han endnu daarligere til; der kom kun faa i Kirken, og smaa var Ofrene. Dertil var han saa godhjertet, at han ikke kunde sige nej til nogen, der bad ham om Hjælp, saa længe han havde en Skilling i Lommen; det benyttede fattige Folk sig af, og ofte var han færdig med Offeret, inden han kom hjem fra Kirken. Og det var jo galt; lidet blev der saaledes til Føde og Klæder, og slet intet til Afbetaling af den store Gæld, som han idelig blev presset for.

Dette kunde ikke gaa i Længden, det indsaa han nok, og at han maatte gribe til andre Midler for at komme ud af den trykkende Gæld. Han vilde da gifte sig Penge til. Lucie, som havde sagt nej til hans Bejlen, skulde faa at se, at naar han lagde an derpaa, skulde han nok faa sig en Kone, der kunde sige „du“ til hende; for vel var hun dygtig, men smuk var hun langt fra, og hun ejede ikke mere, end hvad hun gik og stod i.

Og Hr. Jens Wedel begyndte da at køre omkring i Egnen paa Frieri. Paa disse Rejser havde hans Køresvend, Ole Jespersen, sin store Nød med ham, for han var saa kraftløs, at han ikke kunde holde sig fast paa Sædebrættet, naar den fjederløse Vogn skumplede af Sted; han slingrede fra den ene Side til den anden, tabte baade Hat og Paryk og havnede ofte nede paa Bunden af Vognen, saa Ole maatte holde stille og faa ham stablet op igen paa Sædet.

At saadan en Frier, der fattedes baade legemlig Skønhed, Mandskraft og præstelig Begavelse og tilmed var fattigere end en Kirkerotte, ikke blev vel modtaget paa store Steder, hverken af Forældre eller Døtre, kan man vel vide.

Lucie vidste godt, hvad han rejste efter, og hver Gang han kom hjem, kunde hun nok se, hvorledes det var fat. Hun behøvede ikke at se ham tage Draaber og gaa til Sengs, for at hun kunde

vide det. Naar hun saa ham ligge der og stønne i flere Dage, havde hun rigtig ondt af ham, og hun syntes, at hun derved kom ham nærmere. Men naar han saa misforstod hende og igen bejlede til hende, slog hun forfærdet Hænderne sammen og gentog med sin noget grove Stemme: „Nej, Vorherre bevare mig! Hvad tænker De paa, De, som er saa svagelig og saa forgældet!“

Dette gentog sig flere Gange, og Lucie havde inderlig Medlidenhed med ham, for under den haarde Skal havde hun en blød Kærne, men hun havde ogsaa et stift Hoved, og dette Hoved kunde ikke forsone sig med hans skrøbelige Legeme og de 1600 Rigsdalers Gæld.

Nu havde hun en Broder, Jørgen, der var Student og besøgte hende i Ferierne. Ham fik Jens Wedel paa sit Parti, og han gjorde, hvad han kunde, for at faa Partiet i Orden. Men hun afviste ham stadig med sit: „Hvad tænker De paa, saa svagelig en Mand i saa bundløs en Gæld!“

Student Jørgen saa imidlertid godt, at dersom Gud vilde holde Liv i denne svagelige Mand, saa vilde Lucie, naar først de var gift, være Kone for at faa Gælden betalt, saa de kunde komme til at sidde godt ved det. Han havde ogsaa mærket, at i Hjertet var hun ham god, og han besluttede derfor, at han ved en Overrumpling vilde kaste hende i Armene paa ham, enten hun saa vilde eller ej. Og Skalken lod da indrykke i de københavnske Aviser:

„Velærværdige, højtærede Hr. Jens Daniel Wedel
og dydædle Jomfru Lucie Wederkinch lykønskes
til deres Forlovelse af en intime Ven“.

I Gyrstinge Præstegaard holdt de dengang ingen Aviser. Men Nyheden blev snart bekendt i Omegnen, og Provsten var den første, der kom med sin Lykønskning.

Jomfru Lucie vilde protestere, men maatte omsider give tabt, og saaledes var hun nu virkelig forlovet med den svagelige og forgældede Mand. Der blev nu vendt op og ned paa alle Ting i den gamle Præstegaard, hvor der ikke var et ordentligt Værelse. Især blev den store Dagligstue underkastet en Hovedreparation. Der sad et lille Blyvindue i hvert Hjørne af Stuen, og Gulvet var af Ler, med store Forhøjninger og Fordybninger her og der. Der blev indsat fire Fag nye Vinduer, indrettet til at lukke op og i, hvad man ikke før havde set i Gyrstinge. Der blev ogsaa lagt Brædegulv. Og i denne stadselige Stue blev Bryllupper holdt. — Kirkebogen indeholder intet om Vielsen; Hr. Jens Wedel maa i sin Lykke have glemt at skrive.

Lucie blev nu den egentlige Mand i Huset, og Hr. Wedel, som aldrig havde været det, stod sig godt derved. Først og fremmest akkorderede hun med en haandfast Husmand, der skulde følge Præsten fra Kirken, hver Gang det var Offerdag, og jage Tiggerne bort, der vilde liste Offeret fra ham. Dernæst sluttede hun Forpagtningskontrakt med en Mand fra Ringsted og enedes med ham om, at han skulde overtage Korntienden af begge Sogne samt Præstegaardsavlingen mod en aarlig Afgift af 268 Rigsdaler, hvilket blev anset for en mageløs fordelagtig Overenskomst.

Forpagteren skulde have hele Stuelængen til Beboelse og indrettede straks Storstuen til en Sti for kalkunske Høns. Præstefolkene flyttede ind i et lille Værelse i en Sidelænge, lod hele Forpagtningsafgiften staa til Gældens Afbetaling og slog sig igennem med det lidet, der faldt paa Alteret.

Det var jo til visse et kummerligt Liv, og de maatte ved alle Lejligheder søge Bønderne. Hver Gang disse havde klippet Faar, saa man saaledes Præst og Præstekone Arm i Arm begive sig paa Vandring i Pastoratet. Bag dem gik deres Tjenestepige med en stor Kurv paa Armen. De inddelte Pastoratet i smaa Lægder, for Hr. Wedel orkede ikke at gaa ret langt hver Dag. Og saaledes gik de, i smaa Dagmarcher, begge Sogne rundt, fra Gaard til Gaard og bad om Uld.

Men ellers saa levede de et stille, gudfrygtigt og ærbart Liv. De havde ingen Børn. Da derfor Gælden var betalt, levede de et sorgfrit og efter Tidens Forhold helt flot Liv. Gik det imidlertid fremad i det økonomiske, saa gik det derimod tilbage i det præstelige. Embedsforretningerne hvilede tungt paa Hr. Wedel. Ordet, han førte, var kun meget maadeligt, og Pennen kunde han næsten slet ikke bruge. Han betragtede det derfor som et stort Held, at der til Skoleholder i Gyrstinge blev beskikket en Student Gerhard, som kunde prædike for ham og føre hans Kirkebøger. Men i Grunden var Monsiør Gerhard en Døgenigt. Han kom til Gyrstinge 1779 og forstod mesterligt at bringe Hr. Wedel til at tro, at alting gik fortræffeligt baade i Kirke og Skole. Det slæbte saa af til 1786. Da meldte Biskop Edinger Balle sig til Visitation.

Der havde ingen Bispevisitats været i Gyrstinge-Flinterup i de sidste 20 Aar. Man havde derfor levet saa roligt og sorgløst, som om der slet ingen Biskop var til. Nu var han der, saa godt som for Døren!

Hr. Wedel følte sig betaget af en skrækkelig Angst, uden dog at kunne gøre sig Rede for, hvad det var, der forestod. Lucie forsøgte at sætte Mod i ham, skønt det heller ikke stod klart for

hende, hvad dette egentlig gjaldt om. Hun mente, at Hovedsagen var at faa det saakaldte „Bispekammer“ sat i Stand, Gulvet skuret, det lille Blyvindue pudset, Væggene hvidtet og Sengen omhængt med hvide Gardiner. Hun mente, det var hende, der maatte lægge det store Lod i Vægtskaalen. Og hun havde virkelig sin fulde Hyre.

For at komme ind i Bispekamret maatte man igennem Storstuen, hvor Forpagteren havde sine kalkunske Høns! Hun havde en

svær Dyst med ham, inden hun fik ham gjort begribeligt, at Hønsene maatte ud, for at Bispen kunde komme ind. Saa havde hun ogsaa sine svære Bekymringer med Anretningen; der maatte brygges, bages og slagtes; hun maatte have Bud til Sorø og Ringsted efter mange forskellige Ting; Bønderne maatte tilsiges at levere Høns; et Garn maatte sættes ud i Gyrstinge Sø efter Fisk, osv.

Monsiør Gerhard holdt Ørene stive og mente, at det var kun en Overgang. Han førte jo Kirkebøgerne, og Hr. Wedel vilde nu gerne se dem. Men det var umuligt at se, hvad han havde skrevet med, eller om han overhovedet havde skrevet noget; man saa her og der en bleg Streg, et forflygtiget Sving, det var det hele. Hr. Wedel mistvivlede om at turde forelægge Biskoppen disse Hieroglyfer. Han satte sig derfor hen, tog Kirkebogen for sig og optrak dem — men med hvad, det er umuligt at sige. Ingen kan udfinde, med hvilken Vædske og med hvilket Redskab de gyselige Karakterer er henkastet, som ses i Gyrstinge Kirkes Ministerialbøger fra de Dage.

Visitatsdagen kom — og fik da ogsaa Ende. Godt var det ikke gaaet, men dog ikke saa galt, som man havde frygtet. Biskoppen havde været helt behagelig og vennesæl, og Madam Wedel havde høstet megen Ros for den gode Mad. Saaledes balancerede det ene med det andet.

Aarene gik.

Hr. Wedel begyndte nu at blive gammel for Alvor. Madam Wedel virkede utrætteligt i sit Kald, kartede, heglede, spandt, vævede og valkede og lagde hen det ene Stykke Lærred ved det andet, den ene Dyne oven paa den anden.

Monsiør Gerhard var, mere end nogen Sinde, Præstens højre Haand, men tillige mere end nogen Sinde Dranker, Dobler og Lediggænger. Alle andre vidste, hvordan han var, kun ikke Præsten og Præstekonen. Det forekom de gode Præstefolk, som om de nu sad i Lykkens Skød.

Men disse Illusioner skulde snart briste. I Aaret 1792 indløb der Meddelelse om, at Biskop Balle atter kom paa Visitats. Det var et Tordenslag! Præsten sendte Bud efter Monsiør Gerhard og meddelte ham den forfærdelige Nyhed. Han hængte med Hovedet; hans gamle Tilforladelighed havde forladt ham, og han gik bort med underlige Fagter.

Hr. Wedel tog atter Kirkebøgerne for sig og forsøgte at pynte paa dem ligesom forrige Gang; men han maatte opgive det, fordi det var umuligt. Han vilde studere til sin Prædiken, men hans Tanker forvildede sig. Han bladede i Conkordansen (Bibelordbogen),

men lagde den fra sig igen, stod op og listede sig ved sin Stok hen til Skolen. Den var aflukket.

„Har ingen set Monsiør Gerhard?“ spurgte han en Nabo.

„Jo, han kom hjem for lidt siden og saa ganske forstyrret ud; han lukkede Skolen af, skrev noget paa Døren, kastede Nøglen i Gadekæret og spadserede ad Sorø til.“

Paa Døren stod skrevet med Kridt:

„Skolen er vakant
testerer
Gerhard.“

Hr. Wedel læste det, skælvende og bævende. Man maatte lede ham hjem og lægge ham i Seng. Alt som Visitatsdagen nærmede sig, spurgte han stedse ivrigere efter Monsiør Gerhard, men han var og blev borte, og i Gyrstinge har man aldrig set ham eller kunnet opspørge ham mere.

Da Biskoppen kørte ind i Præstegaarden, greb Hr. Wedel sin Hustrus Haand, som om han vilde søge Beskærmelse hos hende, og sukkede: „Ak, Lucie, jeg dør af Angst!“

Derpaa skjulte han sit Ansigt i Hovedpuden og græd.

I Gyrstinge Kirke tordnede og lynede det Visitatsdagen. Biskop Balle var vred den Dag. Men i Præstegaarden regnede det med Taarer.

Skolen havde man aabnet, men der fandtes hverken Borde eller Bænke, hverken Mandtalslister eller Journaler.

I Embedsbogen skrev Biskoppen:

„I Aaret 1792 den 29de Juny visiterede jeg anden Gang i Gyrstinge Kirke, hvor og Ungdommen af Flinterup var forsamlet. Omtrent 4 eller 5 iblandt Karlene og 5 eller 6 iblandt Pigerne havde nogenlunde Kundskab. Resten var saare maadelig underviist, og 12 kunde end ikke svare paa de enfoldigste Spørgsmaal af Luthers Catechismus, saa at jeg maatte skriftlig beordre Præsten, ikke at tage dem til Herrens Bord, førend de havde lært Catechismus. Dagen tilforn havde jeg visiteret i Flinterup Skole, og fundet, at Børnene sammesteds læste skikkelig i Bog, samt havde lært Børnelærdommen nogenledes, dog uden at vide meget af Mening og Indhold. Ligesaa overhørte jeg Børnene af Gyrstinge Sogn Dagen tilforn i Gyrstinge Kirke, fordi Skolen er saa yderlig ruineret, at ingen der kan opholde sig. Men Skoleholder Gerhard mødte ikke, og lod ej heller Mandtal- eller Skolejournal fremlægge. Børnene fandtes yderlig vankundige. Menigheden indgav skriftlig Klage over ham, som skal undersøges med

videre. Jeg beklager saare meget, at ingen Forbedring har fundet Sted efter mine Formaninger paa forrige Visitats, men at alt er blevet meget mere forværret. Her maa træffes andre Foranstaltninger, da ellers Hedenskab vil indtræde. Gud forbarme sig over Lærere og Tilhørere!"

Dr. Nic. Edinger Balle.

Da Bispoppens Skrivelse bragtes ind, laa Hr. Wedel i en Dvale, hvorunder hans Bryst arbejdede voldsomt. Idet Bispoppen kørte ud af Præstegaarden, vendte hans Bevidsthed for et Øjeblik tilbage.

„Jeg føler mig saa let!" hviskede han og drog derpaa et Suk; det var det sidste.

Den 6te Juli blev han jordet paa Gyrstinge Kirkegaard; men ingen Mindesten betegner hans Hvilested.

Hans Enke overlevede ham i mange Aar, og Størstedelen af ovenstaaende Beretning skyldes hende.

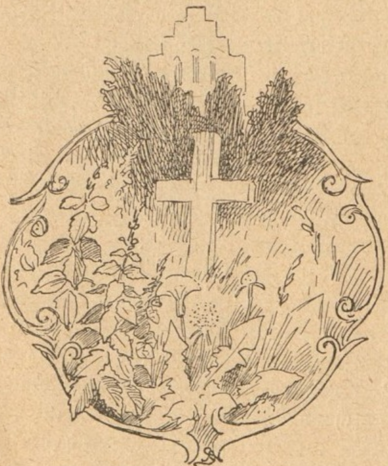

Filosofi.

Maren (hvis Rygte ikke er det bedste): „Jeg siger nu, det er godt, der er Løgn til."

Ane: „Men Josses, Maren, hvordan kan du dog sige det?"

Maren: „Jo, ser du, Folk har nu altid saa travlt med mig, og hvis blot Halvdelen af det, der bliver fortalt, var sandt, saa det galt ud for mig, og derfor siger jeg, det er godt, der er Løgn til."

Kort Proces.

Skitse af Friis Jensen.

Med Tegninger af Alfred Schmidt.

Det var en yndig Solskinsdag i August. Det var endvidere ude i den vildene Hede, men dog paa alfar Vej, ja, oven i Købet ikke langt fra det Sted, hvor samme Vej krydsede den kongelige Chaussé.

Her var det, at den nye Doktor og „Kræmmeren“ havde deres første Møde.

Anton Madsen var under Navnet „Kræmmeren“ vidt kendt for sit gode Snakketøj, og han havde en udstrakt Kundekreds.

Ak, hvad den nye Læge angaar, saa sukkede han netop, men hidtil næsten omsonst, efter Kunder — eller Patienter eller Klienter, som man nu vil. Han havde i den Anledning beklaget sig til Postmesteren, som havde skaffet ham til Egnen, og ymtet noget om, at han blev nødt til at reklamere i de stedlige Aviser.

„Aviser, nej, det er ingen Nytte til,“ havde Postmesteren svaret; „men kunde De f. Eks. stifte Bekendtskab med ham, de kalder for „Kræmmeren“, og komme i hans Kridthus, saa var det mere værd, for han gaar ud og ind ad mange Døre, Pokker forstaa det, at nogen bryder sig om hans Sludder og hans Sladder, men der er alligevel mange, der hører efter ham, og der siges for Sandhed, at Købmanden paa det skæve Hjørne giver ham Dusør for at faa ham til at reklamere for Forretningen — var jeg i Deres Sted, Doktor Secher, saa vilde jeg skam aflægge Kræmmeren en officiel Visit paa hans Bopæl ude i Mosen — tro mig, De skulde nok blive godt modtaget og rimeligvis vel anbefalet i hans store Kundekreds!“

Postmesteren havde smilet saa lunt, og Lægen havde let baade højt og afvisende. Men alligevel havde den sidste faaet Kræmmeren lukket ind i sin Bevidsthed, og der beholdt han ham ogsaa, indtil Skæbnen paa et belejligt Tidspunkt førte deres Veje sammen.

Nu var det saa hin varme Augustdag.

Kræmmeren var kommet paa Vandring uden den velkendte Ransel paa Nakken — altsaa ganske privat.

Han ønskede rimeligvis helst at rejse inkognito, i det mindste gik han uden om Folk, hvor han kunde, og mødte han endelig nogen, svarede han ikke andet paa deres Hilsen og Forespørgsler

end „Um, um!“ og skyndte sig videre med et halvsygt Blik vendt til en anden Side.

Hele hans Ansigt paa Næsetippen og Øjnene nær var skjult af et stort, hvidt Tørklæde med gule Ranker i, hans Hustrus Højtidsklæde, der sammenlagt var bundet op om Kinderne og knyttet i Knude paa Toppen af den brune, blødpuldede Hat.

Det lyse Tørklæde kunde ses i lang Afstand, og da man vidste, hvor det hørte hjemme, spurgte vejfarende Folk paa afsides Marker og fjerne Stier sig selv eller andre: „Hvor mon da Kræmmeren skal hen i Dag uden Posen paa Nakken?“

De enkelte, der var nær nok, hørte bare et stedse gentaget „Um, um!“ fra det indbundne Hoved — ikke ulig den Lyd, man hører ved Bikuben, Aftenen før Bierne sværmer.

„Fort, fort!“

Og Kræmmeren ilede efter det Maal, som altsaa var andre Folk ukendt.

Doktoren kom fra den modsatte Side i strygende Fart paa sin Cykle.

Han var en stor Kraftkarl, rødmosset og gemytlig. Han var indfødt Københavner; men Landsbybefolkningen her med dens mange originale Fremtoninger interesserede ham meget. Han snakkede da ogsaa rask op med enhver, han kom i Berøring med, og tog alt saa lige til som vel muligt.

Nu mødtes altsaa de to nævnte Herrer et lille Stykke fra kongelig Landevej.

De sendte hinanden et undersøgende Blik, idet de passerede, og hilste høfligst, som det jo er Skik og Brug paa de Steder, hvor saa faa mødes. Det vil sige, Kræmmeren kunde jo ikke andet end svinge med Haanden i Cirkelbuer paa 180 Grader omkring sit indbundne Hoved, eftersom Hatten jo var tøjret med det omtalte smuktrankede Tørklæde.

„Um, um — men det var da vel ikke?“

Paa et bestemt Sted i Kræmmerens Hoved, lige netop $3^{9}/_{10}$ Centimeter under Tørklædets Knude, var der opstaaet et Spørgsmaal, og nu skulde det frem, det samme Spørgsmaal, enten saa det var viist eller galt.

Han vendte sig om og raabte:

„Hov, hov — om Forladelse — hov, hov!“

„Hvad behager?“

Lægen havde standset sin Cykle.

„Det er da vel ikke vor nye Doktor?“

„Jo, det er lige det, det er, min gode Mand. Og hvem er De?“

„Mit Navn er Anton Madsen."

Lægen syntes at være lige klog.

„Og Deres Bestilling? De har en blød Haand og er formodentlig ikke, hvad man kalder Bonde."

Den adspurgte syntes at betænke sig lidt.

„Nej, jeg er — er Manufakturhandler," svarede han saa.

„Har De saa Butik ved Stationen?"

„Nej, jeg holder ikke Butik — ikke egentlig da — jeg er bare omrejsende Manufakturhandler."

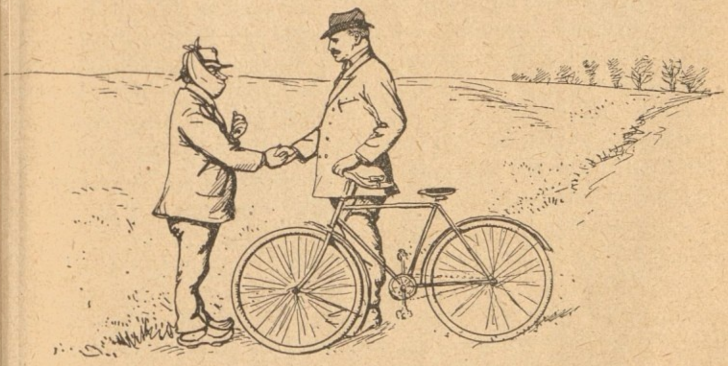

Han kunde ikke faa sig til at sige lige ud, som det var: Pjaltekræmmer.

„Det er da vel ikke Dem, man kalder for — — —?"

„Jo, Folk vil jo slippe nemt fra det, og saa kalder De mig ligefrem for „Kræmmeren" — pyt ogsaa med det, for det er ikke Titelen, det kommer an paa, og jeg har ellers en god Forretning."

Lægen tog resolut hans Haand.

„Det er mig en stor Glæde at træffe Dem og stifte Deres Bekendtskab, Hr. Manufaktur — — hm, hm — — Hr. Handelsmand Madsen!" sagde han — og aldrig havde han sagt større Sandhed.

„Ja, da er det ogsaa mig, om ikke just en Glæde — um, um — saa dog meget tilpas at træffe Doktoren," forsikrede den anden.

Og saa stod Kræmmeren og Doktoren nok saa pænt der paa Tolstrupvejen med Heden og Bakkerne og Bierne rundt om sig og trykkede hinanden i Haanden.

„For jeg var ellers paa Vej til Dem med denne her Tand," afbrød Kræmmeren, idet han saa sagtelig slog med Knytnæve mod

det gulrandede Tørklæde. „Doktoren har vel ingen Draaber til saadan en gale „Ampmand“?“

„Amtmand siger De?“

„Ja, Tanden begribeligvis — den er kaalhøgen og storsnudet nok til at faa Øgenavn.“

„Nej, men den kan jo trækkes ud.“

„Ja, det har jeg nu ogsaa truet Pjalten med. Og nu skal jeg saa først fortælle Doktoren, at den har været et arrige Spøgelse og en drilagtig Kamel, der ikke har fortjent bedre. Jeg husker saa tydelig, det var det Aar, vi havde den megen Lynsen og Torden, at der gik Orm i den. Aa, som de bed og blev ved, til de fik et bitte, lille, men brændende galt Hul i den ene Side. „Pejerspiller“ hjalp ikke, heller ikke Brændevin og Skraatobak, knap nok Petroleum og spansk Peber. Naar den endelig blev træt af de store Revolutioner og lod til, den vilde være skikkelig, saa sad den alligevel og knurrede og murkede. Saadan sled vi med hverandre indtil Foraaret 1911 — for det skulde vel ikke have været 12 — lige ved den Tid, vi skulde til at lægge Kartofler — — —“

Lægen begyndte at trippe lidt utaalmodig.

„Saa blev den lang.“

„Lang?“

„Ja, det kan Doktoren stole paa, og den vilde have Plads som nogen Herredsfoged eller Ampmand, kan vi gerne sige; de andre Tænder blev saa ogsaa ømme og kunde ikke være i Baas sammen med gutten Kukmand. I Marsi Maaned Aaret efter gik den løs. Jeg rokkede ved den med Fingrene, og jeg lod Karen slaa en Traad om Halsen paa Kadaveret, men ud vilde Aadselet alligevel ikke, ej heller vilde den skikke sig. Saa dinglede den i lange Tider, vilde hverken det ene eller det andet, og jeg maatte skære Ringene af for den Ministers Skyld, og vi fik Melgrød til Morgenmad og sommetider det samme til Aften. Sidste Aar ved St. Hansdagstide blev den alligevel mere rimelig og tog sig for at gro fast igen.“

„Fast??“

„Ja, det gjorde den, men for Tiden er den da rent marode.“

„De maa undskylde, gode Madsen,“ afbrød Doktoren, „den Historie vil jeg gerne høre en anden Gang i al dens Udførlighed, men i Dag har jeg ikke Tid, for jeg skal til en syg Kone i Tolstrup.“

„Det kan ogsaa være det samme, om vi springer noget af det over,“ tilstod Kræmmeren, „for kort og godt, Pjalten er ikke for god til at komme herut, og jeg var jo nu i Pynten og paa Vej til Doktoren.“

„Jeg skal jo til Tolstrup først."

„Ja, er det ikke skammeligt, at det skulde træffe sig saadan!"

„Jeg beklager ogsaa meget, gode Madsen; men gaa De nu alligevel hjem til mig og slaa Dem til Ro i mit Venteværelse — jeg skal være hos Dem saa hurtig, som det er mig muligt!"

„Det kan alligevel gerne tage en Times Tid eller mere?"

„Muligvis ja — desværre!"

„Det var da ogsaa skammeligt, at jeg skulde være saa uheldig!" begyndte Kræmmeren igen.

„Hør nu" — der trak et Smil over Lægens runde, rødmossede Ansigt — „jeg har jo egentlig denne her i Lommen!"

Han trak en blank Ting frem.

Kræmmeren gjorde store Øjne og veg uvilkaarlig et Par Trin tilbage, som om det var en ladt Revolver, der blev ham præsenteret.

„Naar jeg saadan bliver kaldet til en eller anden fjern By, plejer jeg at tage denne Tang og andet Redskab med mig, for man ved jo aldrig, hvad der kan indtræffe."

Ja, det var noget, Kræmmeren kunde forstaa.

„Og vi kunde maaske gaa over i det lille Hus" — Lægen pegede paa en Hytte i det fjerne — „og gøre det af der, saa sparede De den lange Vej, gode Madsen!"

„Ja, mange Tak, dersom Doktoren vilde have den Ulejlighed, saa skal jeg aldrig glemme at fortælle til Folk, jeg træffer paa, hvor forekommende og skøn en Doktor, vi har faaet!"

Under velvillig og tilsyneladende fortrolig Samtale fulgtes de ad efter det lille Hus til.

De havde imidlertid ikke gaaet langt, da Patienten udbrød:

„Her er ellers en dyb Grøft og dejlig med Lyng paa Diget ved Siden af — kan vi ikke godt gøre det af her?"

„De er en genial Mand, Madsen, og uden Fordomme."

„Hvad er jeg?"

„Ja, det er De nu, som jeg siger, og vi kan godt udføre Operationen her med det samme, saa skylder vi ingen Tak for Husly — tag saa Emballagen — jeg mener Tørklædet — væk — og De skal se — een, to, tre — saa er De skilt ved den Herre, De kalder for Amtmanden!"

„Det gør vist forfærdelig ondt?"

„Gør det ikke noget andet! Naar Individet, som De siger, har forsøgt sig med baade at være lang — og løs — og fast igen — og dinglende — saa har Gavtyven skam spillet sine Trumfer ud og dødsdømt sig selv — og denne her Tang, sidste Konstruktion, den er ganske enestaaende!"

Lægen smed sin Frakke, og Kræmmeren gik til Leje i Grøften med Skulderen og Nakken hvilende mod Digekanten.

Rundt om dem blomstrede just Lyngen i friske, røde Farver, Kællingtand, Kongepen, hørbladet Torskemund og enkelte andre gule Blomster sad som beskedne Buketter i det røde, prangende Lyngtæppe, Bierne surrede fra Blomst til Blomst, saa fredelige i Tonen, nu, da Sværmetiden var forbi, og drak Sommerens sidste, mindre kraftige Nektar, nogle Børn gik med bare Ben og plukkede af de Blaabær, som pletvis netop nu modnedes i Heden, gamle Faar laa med lukkede Øjne vendt mod Solen, „klippede" dovent med et slapt Øre efter de enkelte Fluer, der var ude, og tyggede ellers for anden Gang baade ret og avet om paa det lidet overdaadige Foder, ja, om det saa var Gedehamsene, de ellers saa hidsige Slagsbrødre, saa sad de nu fredeligt ved hinandens Side og drak Saften af det samme modne Bær.

Og ovenover hvælvede sig en høj, skyfri Himmel, hvis dybblaa Farve kun momentvis strejfedes af hvide Flager, naar en enkelt Maage med lange, rolige Vingeslag drog fra Hav til Fjord eller omvendt, ingen Vind rørte sig, men en enkelt Lærke havde endnu gemt noget af Midsommersangen, som den nu paa dirrende Vinger fredeligt dryssede ned over den Operationsstue, der her i Hast var arrangeret i det frie. Ja, Fred og den ensomme Hedes Idyl hvilede over Egnen.

Men den berygtede „Amtmand" respekterede slet ikke Naturens hellige Fred, tværtimod, den tændte endnu en Gang Revolutionens Brandfakkel, og Skuepladsen for dette Oprør, Kræmmerens stakkels Hoved, var helt utilregnelig, saa at Patienten, idet han saa den blanke Tang for sine Øjne, tabte den sidste Rest af Mod og Selvbeherskelse.

„Jeg vil ikke!" udstødte han pludselig i stor Vaande.

„Hvad vil De ikke, Madsen?"

„Jeg vil beholde Tanden — til en anden Gang!"

„Snak om en Ting, Mand — nu er Øjeblikket der!"

„Tanden raader jeg selv for!"

„Det bliver et Spørgsmaal."

„Jeg vil ikke af med den — nej, jeg vil ikke af med den!" brølede nu Kræmmeren af alle Kræfter.

Men den sværlemmede Doktor vilde ikke saadan opgive sin lille svagelige og ængstelige Patient.

Det saa ud til, som om de brødes, ja, som om det gik paa Livet løs — og det endda her i denne fredelige Natur.

Børnene, som plukkede Bær i Heden, var blevet opskræmmet ved Angstraabet. Først nærmede de sig Stedet, hvor den store Begivenhed foregik; men da de saa den blinkende Ting, formodentlig et Mordvaaben, for Kræmmerens Ansigt og hørte hans: „Jeg vil beholde den!" — saa flygtede de paa rappe Barben om paa den anden Side af Højens Top, hvor de hidkaldte nogle Mosearbejdere.

„Det er Kræmmeren, der bliver overfaldet omme ved Skeldiget!" raabte de og gentog de Ord, som han i sin Nød havde udstødt.

Arbejderne vidste godt, at Kræmmeren plejede at vigtige sig med Tegnebog i Brystlommen, om der ret tidt var stort i den, det var jo en anden Sag.

Men da han nu efter Børnenes Udsagn raabte: „Jeg vil ikke af med den!" — saa formodede de, at det var Tegnebogen, det gjaldt.

Godt bevæbnet, nogle med Tørvespader, andre med fireflænet Greb, nærmede de sig Stedet, hvor „Overfaldet" foregik.

Her var imidlertid Sagen afgjort — til begge de paagældendes Tilfredshed.

Operationen var overstaaet paa bedste Maade, og Lægen og Patienten trykkede hinandens Hænder til Tak og Afslutning.

Det var et nydeligt Syn, og det tog sig særdeles godt ud mod den før omtalte rene, blaa Himmel.

De bukkede og skrabede for hinanden som de fineste Hofmænd og de forsikrede om gensidig Agtelse og Hengivenhed.

Saa svang Lægen sig paa sin Cykle og drog videre paa Praksis, medens Kræmmeren samlede sine Sager sammen og beredte sig paa Hjemturen.

Mosearbejderne bestormede ham jo, som rimeligt var, med mange Spørgsmaal.

„Det var vor nye Doktor," svarede han, „og det er saa meget en dygtig Karl. Sikket Haandelag, sikke Kræfter og sikken en Tang, ingen gammeldags Remedier, men kommet lige fra Fabrikken i København eller Paris, hvor det nu var — vupti, heraus — som en Lynstraale, der slaar ned — færdig — smertefri, som det hedder. Her skal I se Kalurifas, der har pint mig i saa mange Aar, lige fra den Sommer, da vi havde den megen Lyssen og Torden!"

Han lukkede efter Fremvisningen „Amtmanden" ned i en tom Skraatobaksdaase, som derefter forvaredes i Vestelommen.

„Den skal med hjem til Karen," sagde han, „saa kan hun gemme den ved Siden af hendes Skudsmaalsbog og hendes Brudeslør — om hun vil da!"

„Kunde han nu gøre det for 2 Kr. — eller har han sat Taksten op?" spurgte Mændene.

„2 Kroner!" udbrød Kræmmeren. „Nej, det var sandelig gratis!"

„Hvordan?"

„Jo, for eftersom det foregik til fri Felt, sagde han, og det var den første Tand, han havde taget i sin nye Praksis, saa var det bare en privat Tjeneste, han viste mig, og det var ham en sand Fornøjelse, sagde han rent ud. Og se her, den 25 Øre trykkede han mig i Haanden, da vi stod og sagde Farvel, den skulde jeg ha' til en Rulle Skraatobak — oven paa den Forskrækkelse — det var hans egne Ord — jo, det er en mageløs Doktor, vi har faaet!"

Og Kræmmeren gik fra Hus til Hus, fra By til By, roste først sine egne Kramvarer i Posen og dernæst, ved hver given Lejlighed, den nye Læge, der var kommet til Egnen.

For øvrigt gik der ikke lang Tid, før samme Læge for Alvor tænkte paa at udvide sit lille Venteværelse for at skaffe Plads til de mange Patienter, som nu strømmede til.

Moderens Sorg.

Af **N. C. R.**

Med Tegninger af Resen Steenstrup.

I Husmandshytten ved Bækkens Rand
bag Hegnets blomstrende Grene
der sidder en Høne saa bred og stram
og alene.

Hun laa i Uger, hun laa i tre,
saa sent, saa sent det uddrager.
„Jeg taber mit gode Huld og Humør!“
hun klager.

Saa piller ved Æggene hun saa smaat
og vender dem efter Evne,
men mærker slet intet Tegn til, at de
vil revne.

Dog sidder taalmodigt Hønemor
paa Æggene alle tretten,
til sidst bli'r hun mod i Hu og hed
i Hætten.

Da hør' hun til sidst saa fint et Pip
og mærker en svag Bevægelse,
da faar hun Løn for al sin Taal
og Spægelse.

Hun klukker saa fro i Moderfryd,
da Ungerne om hende pippe,
da endelig hun for den lange Tvang
kan slippe.

Om Andendagen fører hun flink
dem ud i Verden den vide,
saa glad over Redens lave Kant
de skride.

Se, hvor hun kror og breder sig,
hun bruser, skrukker og skraber,
ret som en Æggedronning hun
sig skaber.

Saa trinde og saa store Børn
ret aldrig før hun ejed,
de fuldt den lange Rugetid
opvejed.

Saa vævre vimser de omkring,
hvor de gule Dun dem dog klæde!
Af denne Kyllingeflok hun ret
vil faa Glæde.

Som Blommer af Guld i Solens Skin
de smutter omkring bag Hækken,
da ser de Vandet blinke af Sted
i Bækken.

Det synes Glutterne prægtigt om,
af Sted de mod Bredden triller.
Med bange Miner Fru Høne foran
sig stiller.

Med spredte Vinger klukker hun klogt:
„Saa tag jer dog i Vare!
og styrt jer dog ej i saa græsselig
en Fare!

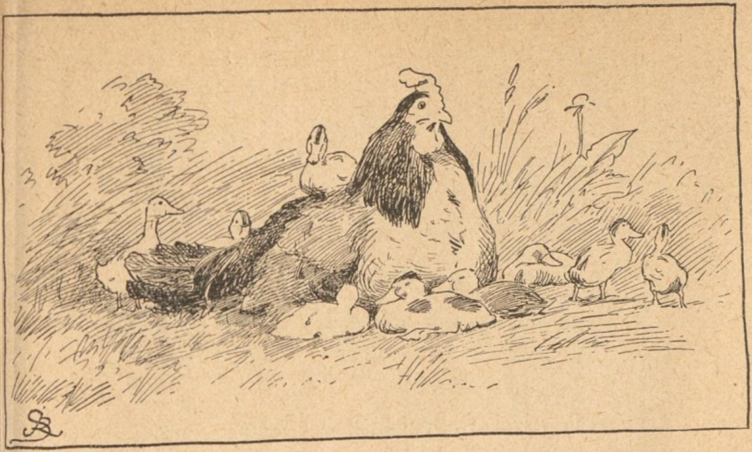

Det Vand, det er ret en hæslig Ting,
det duer jo kun til Drikkelse
og saa til at vise en sin fagre
Skikkelse!

At komme helt ud i Vandet er
en gruelig fæl Fornemmelse.
Det engang jeg til Gavns erfor
med Væmmelse.

Hvis I derfor jert Liv har kært,
hold I saa jert Næb fra Vandet!
de største Glæder finder I bedst
paa Landet!"

Men Bækken hvisked saa lokkende klar:
„Kom ud paa min bløde Bølge!
Kom alle I smaa, kom hid i Flok
og Følge.

Saa kan I lege Smut og Skjul
rundt paa min blanke Flade.
Rid paa min Ryg, og duk i mit Dyb
jer glade.

Saa blødt og ømt vil jeg favne jer
og tvætte jer Dragt, I kære!
en lystig Leg skal i Verden frem
jer bære!“

Til Bækkens blide Lokkesang
de smaa saa villigt lytte.
De føler en sælsom Trang til derud
at flytte.

Hvert lille Hjerte svulmer saa højt
af Længsel just efter Vandet,
de maa bestemt derud, de kan
ej andet!

Og hvert af Moderens Ord er glemt,
som var de aldrig sagte,
thi dybe Længsler ved Bækkens Sang
er vakte.

I Flok farer Ungerne rask af Sted
ned mellem Breddens Stene.
Fru Høne finder sig lige med eet
saa alene!

Forfærdet hun ned imod Bækkens Bred
med Rædselsskrig sig svinger!
— For sent, alt ud i Vandet fro
de springer!

Nu kæmper for Livet de forvist
i Bækkens stride Strømme!
Til Hjælp fortvivlet Hønen ud
vil svømme.

Med lukte Øjne flyver hun ud
mod Ungerne i det vaade!
— Hvordan hun atter til Landet kom,
er en Gaade.

Med spredte Vinger og gabende Næb
hun slæbte sig op af det fæle,
de drivende Fjer, de var hende nærved
at kvæle!

I Jammer og Nød hun gispende laa
saa inderlig vaad og bedrøvet
ved Tanken om, at hun var sine smaa
berøvet.

Men da hun lukked sit Øje op,
hvo skildrer da hendes Glæde!
Med Leg jo rider paa Bølgetop
hendes spæde!

Nu er hende Vanen anden Natur,
mens Ynglen svømmer fra Landet,
— hun sjokker ved Bredden til sin Bug
i Vandet!

Men aldrig kan hun dog ret forstaa,
hvordan dog det Vand kan være
saadan en Fryd for Ungerne smaa,
de kære.

Min lille Ven vist alt gættet har,
hvad Enden paa min Fortælling er:
at Hønens Børn hver eneste en
var Ællinger.

Gud Amors Haandlanger.

Fortælling af **Anders J. Eriksholm.**

Med Tegninger af Poul Steffensen.

Ingeniør Rein Hall kom gaaende gennem Kongens Have. Han gik i sine egne Tanker, det vil sige, hans Hjerne arbejdede ivrigt med Planer til et stort og omfattende Arbejde, han nylig havde faaet Ideen til. Og som det ofte var hans Vane under anspændt Tankearbejde, svingede han imellem med sin Stok. Det var, som hans fysiske Virksomhedstrang, Elektriciteten i hans Blod, ligesom maatte skaffe sig en Udladning paa den Maade.

Der var paa dette Tidspunkt ikke mange spadserende i Haven, overhovedet lagde Rein Hall næppe Mærke til, om han mødte faa eller mange. Desuden var han en fremmed. Først for faa Dage siden var han ankommet fra Kristiania til København, hvor han havde Forretninger at varetage for sit Firma.

Omtrent midt i Alleen kom en Klynge Smaapiger i Alderen mellem seks og syv Aar ham i Møde. De bar Skoletasker i Hænderne, snakkede og lo i Munden paa hinanden og puffede overgivent hinanden i Ryggen.

Just som Rein Hall passerede forbi den glade Klynge, blev en af Smaapigerne ved et kammeratligt Puf drevet ud af sin Kurs og hen imod Hall. Resultatet var et hastigt Sammenstød mellem Halls Stok og den lilles Skoletaske, og i næste Nu laa Tasken paa Jorden.

Han bøjede sig ned for at tage den op; men den lille Pige kom ham i Forkøbet.

I det samme mødtes deres Øjne, og han smilte overrasket.

„Nej da — er det ikke Ester?“ spurgte han.

Et Par store, blaa Barneøjne, hvis Blik udtrykte baade Glæde og Forundring, saa op i hans Ansigt.

„Jo, det er Ester —“

„Og du kender nok mig?“

„Ja — det er Hr. Hall.“

„Rigtig, Ester! Hvor det var morsomt at se dig igen — — og du har det godt?“

Jo, Ester havde det godt — og Mama ogsaa! Mama boede i Gothersgade, omtrent ud for Kronprinsessegade. Ester nævnte, hvilket Nummer og hvilken Sal.

Ingeniøren betragtede den lille, gullokkede Pige med et muntert Smil.

„Du er blevet stor nu, Ester — en hel lille Dame! Og du har vel ganske glemt Amerika?"

„Nej, det har jeg ikke! Og jeg har heller ikke glemt, at du legede med mig paa Skibet."

„Se, se da! Ja, vi havde det jo nok saa fornøjeligt imellem." Ingeniøren greb den lille, varme Barnehaand. „Maaske ser jeg op til dig en Dag, Ester, saa kan vi snakke lidt om Amerika og om Sejlturen, kan du hilse Mama. Hilse Mama fra Ingeniør Hall."

Han blev staaende, medens Ester gik videre sammen med sine Kammerater. Lidt efter vendte hun sig. Da viftede han, og Ester viftede igen.

Ingeniør Hall havde pludselig glemt de vidtløftige Konstruktioner, hans Tanker nylig havde tumlet med. Et Par store, blaa Barneøjne havde genkaldt i hans Erindring Mindet om en Række lyse og fornøjelige Timer — og det Minde var som et Poesiens Solskinsglimt, der faldt ind i hans travle Arbejdsdag.

Det var tre Aar siden. Han var paa Hjemrejse fra Amerika og havde om Bord stiftet Bekendtskab med en ung, danskfødt Dame, Fru Nina Bork. Fru Bork havde været bosat i New York; men hendes Mand var død, og den unge Frue havde da valgt at vende tilbage til sit Hjemland med sin lille Datter.

Lille Ester havde været Mellemledet ved dette Bekendtskab. Hun var faldet en Dag paa Dækket og havde stødt det ene Knæ. Ingeniør Hall var tilfældig i Nærheden. Han tog Barnet paa Armen, strøg Smerten fra Knæet med sin Haand og klappede de viltre, gule Krøller, indtil Smilet paa ny kom igen i det lille, søde Ansigt.

Da Mama kom til, var det lille Uheld ganske overvundet.

Fru Bork var i Begyndelsen noget tilbageholdende — Sorgen over hendes Mand var endnu saa ny og frisk — og det blev sjældent til stort mere end en Hilsen, hun og Hall vekslede, naar de mødtes paa Dækket.

Men Hall og Ester var blevet gode Venner. De

snakkede sammen hver Dag, og den lille Pige var henrykt, naar Ingeniøren legede med hende.

Fru Bork saa til med et taknemligt Smil, og efterhaanden blev hun mere meddelsom. Hun fortalte om sit Hjem ovre i Amerika, og hun talte om den Tilværelse, der ventede hende hjemme i Danmark. Hun havde en god musikalsk Uddannelse og haabede at kunne danne sig en nogenlunde sorgfri Stilling som Musiklærerinde.

Da Isen først var brudt, talte Fru Bork og Ingeniør Hall jævnlig sammen. Han fandt hende overmaade tiltalende. Hendes slanke, blonde Skikkelse, Ansigtet med de bløde Træk og de store, udtryksfulde Øjne havde noget eget sympativækkende. De lange Timer paa Havet blev korte under deres Samvær, og truede Samtalen en enkelt Gang med at gaa i Staa, var Ester oftest den, der knyttede Traaden igen.

I Kristiania skiltes Hall fra sine danske Rejsefæller. I Begyndelsen tænkte han ofte paa den unge, blonde Frue og hendes lille Pige. Siden slugtes han ganske af Arbejdet — det tog al hans Tid og alle hans Tanker.

— — —

Et Par Dage efter Mødet med Ester stod Ingeniør Hall uden for den Ejendom i Gothersgade, hvor Ester havde opgivet, „at Mama boede“.

Han blev staaende, overvejende et Øjeblik, før han gik op ad Trappen.

Mon Fru Bork ikke vilde finde hans Besøg paafaldende? Han havde jo ingen Ret til at trænge ind i hendes Hjem, og Rejsebekendtskabet var maaske for længst gaaet hende ad Glemme.

Eller, Fru Bork kunde jo have giftet sig paa ny? I de faa Minutter, han talte med Ester, havde hun jo ikke Lejlighed til at fortælle, om hun havde faaet en ny Papa.

Hvad dette sidste angik, blev Ingeniør Hall beroliget, da han stod foran Fru Borks Dør. Der stod paa den hvide Navneplade: „Fru Nina Bork, Musiklærerinde.“

Han ringede. Det var Ester, der lukkede op. Et Udbrud af Henrykkelse, da hun saa, hvem det var, kaldte hendes Moder til.

Fru Bork havde ikke forandret sig synderligt siden hin Efteraarsdag for tre Aar siden, da Hall tog Afsked med hende i Kristiania. Hun forekom ham nærmest

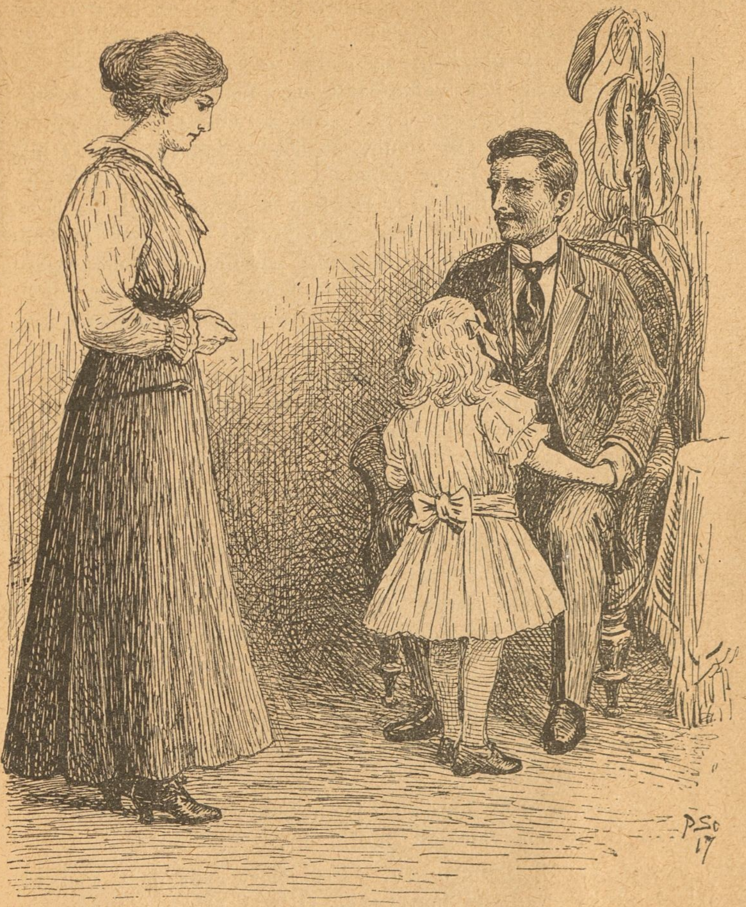

smukkere end dengang. Hun var ikke saa bleg, og Øjnene havde faaet mere Glans.

„Jeg synes, jeg maatte hilse paa Dem,“ sagde han, og han smilte, da han saa det hastige Farveskær i Fru Borks Kinder.

Fru Bork trykkede hans fremrakte Haand. „De er velkommen, Hr. Hall,“ sagde hun.

Hun lukkede Døren op til en rummelig og hyggeligt møbleret Stue. Der var gode Billeder paa Væggene, et

Par Malerier og nogle Kobberstik. Ved Stuens lyseste Væg stod et Klaver.

Hall tog Plads i en Lænestol ved Vinduet.

„Ja, Ester har vel fortalt om vort Møde forleden i Kongens Have?“ spurgte han. „Det er morsomt med saadan et uventet Træf. Og tænk, at Ester kendte mig straks paa Stedet!“

Fru Bork smilte. „Ja, De kan tro, Hr. Hall, at Ester var baade glad og stolt over det Møde! Og hendes smaa Kammerater fik en lang Beretning om hendes Bekendtskab med Dem.“

„Der er heller ingen af dem, der har sejlet paa Atlanterhavet, Mama!“

„Nej, det er der jo sikkert ikke, min Pige . . .“

Ester kom hen og lagde sine Hænder paa Halls Knæ.

„Jeg har endnu den store Bold, du gav mig,“ sagde hun.

„Du maa ikke sige „du“ til Hr. Hall, Ester,“ formanede Moderen.

„Aa, lad hende bare! Det lyder mere barnligt . . . Og vi er jo gode Venner — ikke sandt, Ester?“

„Jo,“ jublede Ester. Og da Ingeniøren tog hende paa Skødet, begyndte hun med barnlig Fortrolighed at fortælle ham om sine smaa Oplevelser, om Skolen og om Kammeraterne.

Hans Besøg blev ikke denne Gang af lang Varighed. Men han kom snart igen, og da bragte han med sig en stor Dukke til Ester.

Ester var ikke hjemme i Øjeblikket; men han modtoges af Fru Borks elskværdige Smil.

Det var i Skumringen. Fru Bork var just ved at lukke en Elev ud, da han kom. Ovre i Hjørnet hang der en lille Lampe med rød Skærm. Fru Bork tændte den. Der var en hyggelig Plads under Lampen, to magelige Kurve-Lænestole og et lille Bord.

Fru Bork tog Plads i Hjørnet sammen med sin Gæst.

Hun sad med Hovedet let bøjet. Det dæmpede Lys fra Lampen kastede et ejendommelig varmt Skær over Ansigtets smukke Profil og det svære, blonde Haar. Hall lagde Mærke dertil, og hans Sind paavirkedes deraf med en ganske særegen Styrke.

Gennem hele sin Ungdom havde han i en overvættes Grad ladet sig opsluge af sit Arbejde. Der var ikke blevet Tid til Mørkningstimer. Nu fik denne stille og blide Time for ham en festlig Glans og Ynde, der var ham ganske uvant.

Fru Bork fortalte om den første Tid efter sin Hjemkomst fra Amerika. Den havde været svær for hende. Det var vanskeligere at skabe en Stilling, end hun havde tænkt. Hun var i Begyndelsen blevet mødt med nogen Mistro. En vis Kulde og Tilbageholdenhed. Og selv havde hun sit eget svidende Savn at kæmpe med.

Ingeniør Hall sad og lyttede til hendes Stemme. Han syntes, de jævne og dagligdags Ord ligesom prægedes af en Fortrolighedens Klang. Var der mon ikke noget om, tænkte han, at man kom hinanden nærmere i en saadan Mørkningstime?

Han blev længere siddende, end det egentlig var hans Hensigt. Følelsen af et Hjems Hygge havde for første Gang taget ham fangen med hele sin stærke, besnærende Magt.

I de lange Efteraarsaftener blev Ingeniør Hall ingen sjælden Gæst i Fru Borks Hjem. For Ester var hans Besøg hver Gang en Fest, og hun spurgte ham, naar han gik, om han snart kom igen. Da smilte Fru Bork, og det Smil røbede ham med al ønskelig Tydelighed, at hans Besøg heller ikke var hende uvelkomne.

Mellem de to Mennesker groede der frem en dyb og varm Sympati. Det var for Hall en lige saa selvfølgelig Ting, at han kom, som det var for Fru Bork at se ham sidde i Kurvestolen under det røde Lampeskær.

Og Ester var endnu gladere for sin Mama end før. For tidligere havde Mama sommetider været bedrøvet, og saa kunde hun ikke taale, at Ester støjede og lo.

Men en Dag — det var henimod Jul — skete der noget ganske uventet. Noget, der baade for Ester og hendes Mor kom som et Uvejr paa en lys Solskinsdag.

Fru Bork havde nogle Undervisningstimer ude i Byen. En af hendes Elever, en ung Grossererfrue, ønskede sine Timer „lagt om“; men da denne Omlægning vilde berøre en anden Elev, gik Fru Bork til denne — en Direktørs unge Frue — for at spørge, hvilke andre Timer der maatte passe hende.

Ester fulgte med. En kappeklædt Stuepige førte dem ind i et meget elegant Værelse og bad dem vente, da Fruen var optaget i Øjeblikket.

Der blev talt temmelig højt i det tilstødende Værelse. De tykke Fløjlsportierer var trukket tæt for, og Fru Bork kunde ingen se; men der var særlig to Damestemmer, der var dominerende.

Pludselig hørte hun den ene sige: „Er det den norske Ingeniør, De taler om, Fru Meyer? Kender De ham?"

„Ingeniør Hall, mener De? Nej, jeg kender ham ikke. Men min Mand har haft Forretninger med ham. Han skal være et udmærket Menneske, ung og begavet, og han vilde kunne gøre et glimrende Parti, siger min Mand, hvis han ikke havde haft et lille Uheld hernede."

„Hvad er det for et Uheld, Fru Meyer?"

„Jo, nu skal De høre. Hr. Hall havde, da han rejste hjem fra Amerika for nogle Aar siden, faaet et flygtigt Kendskab til en Dame om Bord — et af den Slags Bekendtskaber, man glemmer igen, saa snart man skilles. Men nu er denne Dame dukket op — Vorherre maa vide, hvor hun er kommet fra! — og hun synes ganske at have spundet Ingeniøren ind i sit Garn! Hun skal for Resten være Musiklærerinde. Intrigante og paagaaende er den Slags Damer jo gerne, og der er ingen Tvivl om, at hun lægger an paa Ingeniøren, fordi hun ved, at han er meget rig. Min Mand siger, at Hr. Hall sikkert er Millionær."

Fru Bork havde rejst sig. Hendes Ansigt var ligblegt. Øjnene var stift fæstet paa den mørke Fløjlsportiere, bag hvilken den raptklingende Stemme fortsatte sine Meddelelser.

„Kom!" sagde hun til Ester.

„Skal vi gaa nu, Mama?"

„Ja."

Ester forstod ikke, hvorfor de skulde gaa, da de ikke havde talt med Damen. Men da hun saa paa sin Mor, blev hun pludselig angst.

„Er du syg, Mama?"

„Jeg er ikke helt rask, lille Ester. Men det gaar nok over, naar vi kommer ud i Luften."

Men da de kom hjem, gik Fru Bork ind i Soveværelset, lagde Hovedet paa Sengen og brast i en krampagtig Hulken.

Lidt efter ringede det. Ester kom ind og sagde, at det var Ingeniør Hall.

„Du maa sige til Hr. Hall, at Mama ikke er rask.“

„Han har Blomster med til dig, Mama!“

Fru Bork løftede de taareblanke Øjne mod Barnet; men hun rejste sig ikke.

„Det var kønt af Hr. Hall . . . kan du sige pænt Tak fra Mama, Ester?“

Hun lyttede spændt. Hun hørte ham sige nogle Ord til Ester, derpaa fjernede hans Trin sig ned ad Trappen.

Ester kom ind med en stor Buket lyserøde Roser.

„Jeg skulde hilse Mama saa mange Gange.“

Fru Bork tog mod Roserne og førte dem tæt op mod sit Ansigt.

„Aa, hvor er de dejlige — hvor er de dejlige!“ sagde hun.

Men hvorfor var Menneskene saa onde? Hvorfor skulde de gramse i ens lønligste Følelser — hvorfor havde de saadan Lyst til at plukke ens dyrebareste Lykke itu?

— — —

Ingeniør Hall følte sig dybt skuffet, da han gik ned ad Trappen.

Den Sympati, han nærede for Fru Bork, var Gang efter Gang blevet varmere og stærkere. Han havde for sit Vedkommende fuldt Rede paa, hvor det bar hen. Intet Øjeblik havde han i denne Forbindelse tænkt paa Hensynet til andre Mennesker. Men en Dag havde en løst henkastet Bemærkning fra en Forretningsven ledet hans Tanker i den Retning. Og Følgen deraf var, at han tog den Beslutning at faa en Afgørelse i sit Forhold til Fru Bork — inden Sladderen fik det at snadre i.

Nu var han kommet for at faa denne Afgørelse — men maatte nøjes med at aflevere sine Blomster.

Et Par Dage efter kom han igen. Han ringede to Gange forgæves, og først da saa han, at der var fæstet et Kort paa Døren. Paa det Kort stod der det ene Ord: „Bortrejst“.

Han blev staaende, som han ikke rigtigt forstod Ordet.

„Bortrejst.“ Det var saa kort, saa køligt — saa afvisende som vel muligt!

Fru Bork var rejst uden at give ham anden Meddelelse end denne.

Hall følte sig underlig fattig. Dagen efter rejste han hjem til Kristiania.

Det var nær Jul. Han havde glædet sig til denne Jul mere end nogen Sinde før. Og hvad ventede der ham saa? Tomhed — bare Tomhed! Tomheden, der føltes mangefold, fordi han havde næret saa lyse og lykkelige Drømme.

Drømme — ja! Et Spind, der brast som den flyvende Sommers Traade.

Alligevel — alligevel . . .

Han spurgte sig selv atter og atter. Han spurgte, men forstod ikke. Hvis Fru Bork flygtede for ham, da var Grunden dog næppe den, at hun ikke gengældte hans Kærlighed.

Men hvad var da Grunden?

Det blev ingen god Jul for Hall. Han tilbragte den meste Tid paa sit Hotelværelse med Læsningen af et stort teknisk Værk, der bragte Oplysninger af særlig Interesse for hans Arbejde og Studier.

Juledag var Vejret graat og koldt. Men anden Juledag randt op med et tindrende Solskin over en gnistrende hvid Sne.

Hall tog sin Frakke paa for at gaa en lang Tur. Han søgte op til St. Hanshaugen — det store, smukke og højtliggende Anlæg, fra hvis Bakkeknuder der er maleriske Udsyn over Kristiania.

Tæt ved Vandværks-Bassinet i Anlægget staar der en Statue af Eventyrdigteren Asbjørnsen. Hall passerede just forbi denne, da han fik Øje paa to Smaapiger. Den ene havde i samme Nu opdaget ham, og hun smilte til ham med to straalende glade Barneøjne!

Hall turde næppe tro, at han saa rigtigt. Det var jo Ester, der kom springende imod ham — som en lille fornøjet Snenisse — i hvid Kaabe og hvid Hue med en Dusk i Nakken!

Han fangede hende og løftede hende op i sine Arme — og uden han vidste af det, havde han trykket et Kys paa hendes røde Kinder.

„Nej, men Ester da!“ sagde han. „Hvordan kommer du her?“

„Mama er her ogsaa!“ sagde Ester. „Mama og jeg er i Besøg hos Tante, og vi bor nær ved Torvet.“

Den lille Pige, Ester var i Følge med, havde holdt sig lidt tilbage, men af Esters videre Fortælling forstod Hall,

at det var Esters Kusine, og at hendes Mor først for nylig var kommet til at bo i Kristiania.

„Skal jeg hilse Mama fra dig?“ spurgte Ester pludselig, og hendes store, blaa Øjne kigede op i hans Ansigt med deres muntre Skælmeri.

„Ja, det maa du rigtignok gøre, Ester — men kan jeg ikke komme til at tale med din Mama?“

„Jo, det kan du vistnok. Mama er ikke syg nu . . . men hun er ikke saa glad, som da du kom hos os.“

„Var hun glad dengang, Ester?“

„Ja — meget gladere end nu."

Hall mærkede pludselig, hvor stærkt hans Hjerte bankede. Men om Esters Mund kom der et morsomt, hemmelighedsfuldt Træk, og med den bratte Overgang, der er særegen for Børn, spurgte hun: „Er det sandt, at du er meget, meget rig?"

Han smilte. „Hvorfor tror du det, Ester?"

„Jo, der var en slem Dame, der sagde, at Mama „lagde an" paa dig, fordi du var saa rig, saa rig . . . Mama har selv fortalt det til Tante."

„Det har rigtignok været en slem Dame, Ester."

Hall begyndte nu at forstaa. Saa havde Sladderens Ormetunge altsaa hvislet om Fru Bork og voldet hende Sorg og Fortræd! Men Gud ske Lov, at han havde faaet det at vide!

Han følte en voldsom Lyst til at kysse den lille Trutmund, der fortalte ham det.

„Mama er saa god," sagde Ester. „Og hun græd saadan, fordi Damen havde sagt det! Men Mama har ikke gjort dig noget ondt — har hun vel?"

„Nej, det har hun ikke, Ester!"

Nu kunde han ikke staa imod — han knugede Barnet heftigt til sig og kyssede det.

En Time efter befandt Hall sig i det Hjem, hvor Fru Bork og hendes lille Datter midlertidig opholdt sig. Fru Bork fik en varm Glød i Kinderne, da hun saa, hvem den indtrædende var. Men Hall pegede med et lyst Smil paa Ester.

„Der var en lille Snenisse, der viste mig Vej til Dem!" sagde han.

Straks efter havde han en Samtale i Enrum med Fru Bork. At Resultatet af den Samtale var efter begges Ønske, røbede deres glade Øjne og glade Smil.

Ved Foraarstid holdt Ingeniør Hall og Fru Bork Bryllup. Ester var saare henrykt over sin nye Papa, og hun fik ingen Grund til at angre, at hun havde været Gud Amors Haandlanger.

KVALITET

er Michelins Løsen.

Michelin & Cie, Clermont-Ferrand — der fabrikerer de verdensberømte Automobil-Ringe — opfandt i sin Tid det **aftagelige** Cykle-Dæk og har siden da været det førende Firma paa Verdensmarkedet med Forbedringer i Pneumatic-Fabrikationen. Det er derfor ikke nogen tom Paastand, at de Ringe, Michelin nu er i Stand til at tilbyde det cyklende Publikum, i enhver Henseende er de mest fuldkomne paa Markedet.

Fra den første Behandling af Raamaterialet og til Produktet er færdigt, behandles Fabrikatet paa ethvert Stadium af udsøgte Fagmænd. Enhver Maskine i Michelins Fabriker er den mest fuldkomne i sin Slags, og ethvert Gram af det Materiale, der anvendes, er kun af een Kvalitet — den **bedste** der findes. Kvalitet har altid været og vil bestandig forblive Michelins Løsen.

F. A. F.

Havearealernes Udnyttelse.

Af Havearkitekt og Landskabsgartner Johan Lassen.

Verdenskrigen har blandt meget andet lært Folkene at stole paa sig selv og arbejde ud fra den Forudsætning, at de for længere Tid vil være helt eller delvis henvist til egen Produktion af Nødvendighedsartikler, og dette gælder ikke mindst Land- og Havebrugets økonomiske Drift, der med al Kraft maa udvides eller gøres mere intensiv. At dette i særlig Grad gælder de mindre Brug, har Landets ledende Mænd allerede indset, og selv om det store Landbrug og det stort anlagte Land- og Havebrug frembyder flere Fordele for Produktion, saa maa det dog erkendes, at navnlig under de nuværende ekstraordinære Forhold har en forøget Produktion inden for de mindre Brug den allerstørste Betydning saavel i økonomisk som i social Henseende. Det vil maaske derfor være paa sin Plads at fremføre en Række Muligheder for en forøget Udnyttelse af Havearealerne under de nu gældende vanskelige Tider, og jeg skal i det følgende forsøge at angive dels nogle Kulturer, som maa anses for særlig hensigtsmæssige for de givne Forhold, dels nogle rationelle og økonomisk gennemførlige Kulturforbedringer — samt henvise til forskellige Hjælpekilder, hvis rette Udnyttelse turde være af Betydning for det mindre Land- og Havebrugs økonomiske Udvikling ad socialt set sunde Veje. Idet det af Husholdningsudvalget som Nr. 1 fremsendte Skrift om „Den rette Udnyttelse af Smaahaverne under Dyrtiden"*) naturligt lægges til Grund for Fremstillingen, skal jeg blot forudskikke den Bemærkning, at jeg vilde anse det for særdeles gavnligt for de her omtalte Smaabrug og for Landet i det hele taget, om en Del af de foreslaaede og eventuelt indførte Forbedringer i Produktionen maatte blive betragtet som mere end blot midlertidige og indgaa som blivende Led i den fremtidige Drift, efter at de var vel afprøvet og afpasset efter de forskellige lokale Forhold.

I første Række maa Opmærksomheden koncentreres om alle overkommelige Arbejder, der tjener til Jordforbedring, saasom Dræning, Kalkning (Mergling), hvor saadan kan skønnes at

---

*) Faas i Boghandelen for en Pris af 10 Øre eller ved Henvendelse til Udvalgets Sekretær, Overretssagfører Henrik Sachs, København.

Direkte Post- og Passagerlinie mellem

KJØBENHAVN—NEW-YORK

med de store hurtiggaaende **Dobbeltskrue-Dampskibe**

OSCAR II, HELLIG OLAV, UNITED STATES

og den i 1913 nybyggede

12,000 Tons store Dobbeltskrue-Damper

FREDERIK VIII.

Alt **nyt** og **moderne** indrettet. — **Elegante** og komfortabelt udstyrede **Kahytter.** — Separatkamre i **3die Klasse** for 2, 4 og 6 Personer. — Store, vel ventilerede Spisesaloner og Opholdsrum.

Fortrinlig **dansk** Kost. — **Dansk** Betjening og Besætning. — Elektrisk Lys overalt. — **Traadløs Telegrafstation** i alle Skibene.

Skriv efter vore illustrerede Haandbøger med Indvandringslove og engelsk Tolk, som tillige med Prislister, Kort og Fartplaner tilstilles **gratis** og **franco.**

Billetter udstedes til alle Punkter i **Amerika, Kanada** og **oversøiske Pladser.**

Alle Henvendelser besvares beredvilligst af

Passager-Afdelingen,
Kongens Nytorv 8,
Kjøbenhavn K.

Telegram-Adresse **Hekla** — Telefon 4700
eller Liniens befuldmægtigede Agenter i Provinserne.

være gavnlig, **Gødskning** med hurtigt virkende Gødninger, der „mere end noget andet befordrer Vækst og Udbytte, især Chili-Salpeter, som udsaas efter den Hovedregel, at det gives lige før eller straks efter Saaning og Plantning, fra 30 og indtil 60 g pr. m^2. Svovlsur Ammoniak, 25—50 g pr. m^2, virker paa samme Maade, kun lidt langsommere, og en tidligere Udsaaning heraf er nyttig.“*) Desværre er det for Tiden meget vanskeligt at fremskaffe tilstrækkelige Mængder af disse Kunstgødninger — Andelssammenslutninger vil dog antagelig lettere kunne skaffe Medlemmerne disse end Enkeltmand selv; som nogen Erstatning kan tilraades en rationel og vidtdreven Udnyttelse af Ajle, Fjerkrægødning, Tang, Kompost, Brændeaske o. a. naturligt forekommende Gødninger, der bør opsamles og anvendes med den største Økonomi. Man bør nemlig ogsaa paa dette Punkt gøre sig fortrolig med den Tanke, at det ikke er værd at lægge an paa mulige Tilførsler udefra.

Hvorledes Ajlen opsamles og bevares i Ajlebeholder og under visse givne Forhold anvendes med Fordel indblandet i Tørvestrøelse, turde være saa bekendt, at det ikke her paakræver Omtale; derimod kan der ikke for ofte mindes om Kompostens rette Behandling med gentagne Omstikninger samt Iblanding af Kalk, hvorved Omsætningen af de yderst forskellige Bestanddele fremmes og skadelige Stoffers Virkninger neutraliseres. Det bør erindres, at i Komposten kan saa at sige alle de saakaldte „Affaldsgødninger“ med god Fordel opsamles, idet de mere flydende Elementer opsuges i de fastere, og i en vel sammensat Kompost maa der helst findes to Slags Affald i passende Mængde, nemlig kvælstofrigt og kvælstoffattigt Materiale. Til den førstnævnte Slags hører f. Eks. Latrin, Fuglegødning, Blod og andet Slagteaffald, Affald fra Fodring o. l., til den anden Slags: Tørvejord, al Slags Oprensning af Grøfter, Rendestene, Damme o. l., Opfejning, Savsmuld og Spaaner, Aske, Jord og Køkkenaffald samt Ukrudt og Løv fra Haven. De to sidstnævnte Bestanddele kan dog volde megen Ulempe ved Iblanding i Gødningsjorden af Ukrudtsfrø og Rødder samt af Sygdomskim, der f. Eks. for mange Plantesygdommes Vedkommende overvintrer og føres videre til næste Aars Vækster ved nedfaldne Blade. Derfor bør saadant Materiale i Reglen i første Omgang holdes for sig selv og nedkules med rigelig Kalk eller brændes og først derefter tilsættes den øvrige Kompost.

Kompostbunken bør anbringes i Nærheden af Ajlebeholderen og af og til overvædes med Ajle.

---

*) Se Husholdningsudvalgets foran omtalte lille Skrift.

Københavns Møbelmagasin

har det største Udvalg af 1. Kls. Møbler

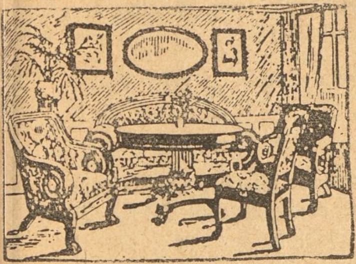

Eleg. Dagligstuer fra 500 Kr.

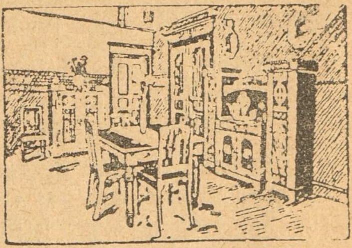

Eleg. Spisestuer fra 450 Kr.

Vore Møbler er tegnede af vore fineste Arkitekter.

Egne Værksteder. — 10 Aars Garanti.

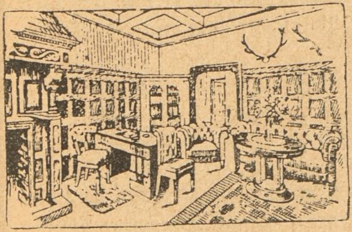

Stilfulde Herreværelser fra 450 Kr.

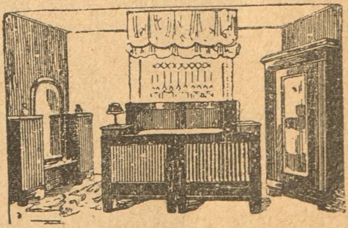

Smukke Sovevær. fra 350 Kr.

Billigste Sted i Danmark at købe Møbeludstyr.

Københavns Møbelmagasin

(POUL RASMUSSEN)

Vestervoldgede 8 (Ny Rosenborg).

2 Minutter fra Raadhuspladsen. — 5 Minutter fra Hovedbanen.

Kompostgødningen er ret værdifuld, i Reglen dog kun kortvarig i sine Virkninger; den egner sig godt for alle Jorder, dog bedst for sandede og muldfattige, og den virker godt til alle Slags Afgrøder, især til Rodfrugter, navnlig Kartofler og Gulerødder. Det tilraades at køre den ud paa Jorden i Vinterens Løb, da en god Udluftning i Reglen vil være gavnlig, inden Afgrøden saas.

Om de andre her anførte Affaldsgødninger skal det blot bemærkes, at Aske ifølge Analyse indeholder:

Træaske . . .	$5_{,60}$	pCt.	Fosforsyre	og	$8_{,50}$ pCt.	Kali.
Tørveaske . .	$0_{,06}$	„	„	„	$0_{,15}$ „	„
Stenkulsaske	$0_{,01}$	„	„	„	$0_{,01}$ „	„

Træasken er altsaa absolut den værdifuldeste, Stenkulsaske kun lige netop værd at tage med i disse gødningsknappe Tider. Tørveaske skal være af meget forskellig Godhed, den lyse, lette bedst. Mindre Mængder af Aske blandes med størst Fordel ind i Komposten, medens større Askemængder i Reglen bør opbevares og anvendes som selvstændig Gødning, f. Eks. hvor man har Fyrsteder, hvor der anvendes Træ som væsentligste Brændselsmateriale, hvilket jo nu ofte er Tilfældet f. Eks. ved Mejerier, mindre industrielle Virksomheder o. l. Steder.

Endvidere maa det anbefales at anvende Tang overalt, hvor den er for Haanden, eller hvor Transportudgifter ikke vil virke væsentlig fordyrende. Indholdet af Plantenæringsstoffer er omtrent følgende:

	Kvælstof.	Fosforsyre.	Kali.
Bændeltang . .	$0_{,30}$ pCt.	$0_{,13}$ pCt.	$0_{,79}$ pCt.
Blæretang . . .	$0_{,32}$ „	$0_{,13}$ „	$0_{,67}$ „

Som det heraf vil ses, er Tangen rig paa Kvælstof og Kali, derimod temmelig fattig paa Fosforsyre. Begge Tangarter afgiver en virksom Gødning, naar de hver for sig eller blandede behandles paa rette Maade. Den friske, vaade Tang maa straks bringes saa højt op paa Land, at Højvandet ikke kan naa den, og her lægges i Dynger ca. 3—5 m brede, 1—2 m høje og saa lange, som der er Tang til; den vil da selv synke tilstrækkeligt sammen. Efterhaanden lægges frisk, vaad Tang oven paa den sunkne Masse, og i Løbet af ca. 3 Uger tager Tangen stærk Varme, og Gæringen fortsættes i 6—8 Uger, hvorefter Tangen er fuldstændig skør og har et gødningsagtigt Udseende. Den kan da anvendes naar som helst efter en Udluftning for at befri den for Svovlforbindelser o. a. uheldige Stoffer.

INDREGISTR. VARE-MÆRKE

M. BRO

KEMISK-TEKNISKE FABRIK

KØBENHAVN V. - TLF. 7930

anbefaler nedenstaaende Fabrikater i garanteret prima Kvaliteter, **„Bro Løve Creme“, „Bro Luxus Creme“** og **„Bro Creme“**. Disse 3 Mærker er den fineste i Handelen værende Støvlesværte, som baade giver Læderet en høj Glans og bevarer det. Vi garanterer for, at disse Sværter ikke indeholder Syre eller andre for Læderet skadelige Substanser. Faas i Tuber og Æsker i alle Farver. Paase, at Æskerne er forsynede med vort ovenstaaende Varemærke: 2 Løver og et Skjold med en Støvle samt vort Firmanavn, ellers er Varen ikke ægte. Har De blot en Gang brugt vor Støvlesværte, vil De i Fremtiden aldrig bruge andre Mærker.

BRO's Degra Fedtsværte gør Læderet blødt og vandtæt.

BRO's fede sorte Læderolie i Champagneflasker til Kalescher, Vognlæder og Seletøj.

BRO's flydende Metal Pudse Creme giver hurtigt alle Metaller en smuk holdbar Glans.

BRO's selvblankende Selesværte i 2 Mærker. Nr. 1 har paa Etiketten Afbildningen af et Hestehoved og Nr. 2 en Vogn.

BRO's Spiral Fluefanger ikke alene fanger, men dræber straks Fluer, Myg, Bremser etc. Vor Fluefanger er den eneste, som fabrikeres i Danmark; alle andre i Handelen værende Mærker er fabrikerede i Udlandet, selv om de bærer dansk Etikette. Forlang derfor kun ›Bro's danske Fluefanger‹ og se efter, at vort Firmanavn findes paa Etiketten.

BRO's Fluelim i Daaser, meget besparende, kan paastryges gamle Aviser. Anbefales særlig til Stalde.

BRO's Haarfjerner ›Rapido‹ (Barbering uden Kniv) fjerner paa 5 Minutter al generende Haarvækst, smerter ikke, ødelægger ikke Huden.

BRO's Larvelim til Frugttræer.

BRO's Fangebælter til Frugttræer.
Forsyn Deres Frugttræer med Bro's Fangebælter og Bro's Larvelim, som fanger Larverne. De opnaar da at faa finere Frugt og langt større Udbytte. Nu ødelægges over Halvdelen af Frugten ved Insektangreb.

BRO's Linoleum Bonemasse giver selv gammelt Linoleum et glansfuldt nyt Udseende. Faas flydende og fast.

BRO's dobbelt Soya og Kulør.

BRO's Ligtorneplaster fjerner straks uden Smerte Ligtorne, Vorter og haard Hud.

BRO's „Plombin“ standser straks de hæftigste Tandsmerter. Pris 45 Øre pr. Glas.

BRO's „Asal“ gør Støvlesaalerne vandtætte og holdbare.

Forlang vore Fabrikata hos Deres Købmand og Skomager og paase, at vort Firma findes paa Etiketterne

M. BRO kemisk-tekniske Fabrik.

København V. **Thorvaldsensvej 23.** Telefon 7930.

Al tør, ugæret Tang er ubrugelig til Gødning, medens Tang, der har gæret som omtalt, er en muldrig og virksom Gødning til al Slags Jord og til saa at sige alle Afgrøder. Den spredes og nedbringes i Jorden ligesom Staldgødning.*)

Af Jordforbedringsmidler kan foruden de forannævnte: Dræning, Kalkning og Gødskning, henvises til kunstige Vandinger, hvor saadanne er praktisk gennemførlige, og her vil det maaske være paa sin Plads at erindre om Vindmotoren som Drivkraft, uden at jeg dog her skal gaa i Detailler hverken med Hensyn til denne Drivkrafts tekniske Indretning eller til, hvad der allerede er opnaaet ved dens Hjælp. Herom maa henvises til andre Kilder, „Hedeselskabet" vil sikkert kunne give Oplysning herom.

Endvidere vil en Anvendelse af Haardtromling paa passende Steder og Tidspunkt maaske vise sig virksom som Hjælpemiddel, hvor det gælder at udnytte alle Chancer og Midler.

Foruden Jordforbedringer vil en Række andre Foranstaltninger bidrage til væsentligt at forøge Udbyttet af de dyrkede Arealer, nemlig: 1) Jordernes mest økonomiske Inddeling og Afbenyttelse, 2) Vekseldrift, 3) Sortsvalg og Kvalitetsudvalg ved Frø og Planter, 4) Kulturernes Pleje og Renholdelse, herunder Bekæmpelse af Havebrugets Skadedyr og andre Fjender (Snyltesvampe), 5) Hygiejne under Afgrødernes Indhøstning og Opbevaring samt naturligvis Valget af de rette Afgrøder.

En væsentlig teknisk Forbedring, som ikke bør forbigaas, er endelig Læplantning eller Lægivning ved Skærme af dødt Materiale (Rørvægge etc.), og i denne Forbindelse skal blot henvises til de forskellige Forsøgsberetninger, der med al ønskelig Tydelighed fastslaar Lævirkningens Betydning for Kvantitet og Kvalitet af de dyrkede Afgrøder.

Hvad den økonomiske Inddeling af Arealerne angaar, da maa denne dels gaa ud paa at udnytte al brugbar Jord og at gøre al den Jord brugbar, som ikke allerede er det, dels tage Sigte paa Anvendelsen, saaledes at hver Udsæd eller Udplantning foretages paa de for dem bedst egnede Steder. At Valget af de rette Afgrøder under de nuværende vanskelige Forhold er af den allerstørste Betydning, maa staa enhver klart. Husholdningsudvalget har da ogsaa haft Blikket henvendt herpaa og anbefaler i den tidligere omtalte lille Piece følgende i denne Henseende:

---

*) Nærmere Oplysninger findes i min lille Bog: „Kunstgødningers Anvendelse i mindre Haver." (J. Lassen).

Denne Bog sendes gratis.

Hvis De mener, De har Brug for denne Bog, saa send os et Brevkort, og den bliver straks sendt Dem gratis.

Det er indlysende, at jo flere Hænder Varen gaar igennem, desto dyrere maa den blive, da alle skal tjene paa den. — **Den, der køber direkte fra en gros Lager, køber derfor billigst.**

Bemærk!

at vi bytter enhver Ting, som De er utilfreds med, og betaler Pengene tilbage, saa enhver Risiko er absolut udelukket.

Lad os sende Dem vort store Hovedkatalog med 2000 Illustrationer. Det er den bedste Raadgiver, naar De skal købe Husholdningsartikler, Værktøj, Knive, Staalvarer, Pletvarer, Lædervarer, Uhre, Musikinstrumenter, Cykler og Cykletilbehør.

Enhver Ting, en Mand, Kvinde, Dreng eller Pige har Brug for, kan De finde i denne Bog Over 4000 forskellige Artikler vil De finde nøjagtig beskrevet og med Angivelse af Prisen. Det er lettere end at lade Købmanden vise Dem alt, hvad han har.

Skandinaviens eneste en gros Lager, der sælger direkte til Forbrugerne uden Mellemhandlere.

IMPORTØREN A/S

Udsalg: St. Pederstræde 28.

Hovedlager, Kontor og Ekspedition for udenbys Ordre: 1a Coursvej 15, Kbhvn. F.

„Som de vigtigste Slags Køkkenurter, de, der bør skubbes frem i Haverne i den bedste og solaabne Jord og dyrkes meget af, maa fremhæves: til **Sommerbrug** især: Majroer og tidlig Spidskaal, tidlige Karotter („Nantes“ er den bedste), tidlige Erter og Bønner; til **Vinterbrug:** Hvidkaal og Grønkaal, Gulerødder af Sorten „James“, gule Zittauer-Løg, Rødløg, Rødbeder og Jordskokker.“

Endvidere henleder Husholdningsudvalget Opmærksomheden paa det fordelagtige i at afløse de tidlige Kartofler og Erter, efterhaanden som de bruges, med plantede Grønkaal, Blomkaal og Glas-Kaalrabi. De sidste kan endnu saas paa Vokseſtedet efter de første Kartoflers Opgravning; af Grønkaal og Blomkaal maa der i Tide være sørget for Planter til denne senere Udplantning.

Saa vidt Husholdningsudvalget. Til de foreslaaede Køkkenurter kan maaske føjes nogle faa andre samt enkelte Nytteplanter, der ikke finder direkte Anvendelse i Køkkenet, om end i Husholdningen og vort daglige Liv.

Idet jeg tør forudsætte den almindelige Dyrkning af de almindeligste Nytteplanter vel bekendt, skal jeg i det følgende indskrænke mig til at omtale nogle særlige Foranstaltninger, der kan tjene til at udnytte alle Smaa-Arealer samt til at forhøje Udbyttet, og endvidere blot anføre nogle Nytteplanter, hvis Dyrkning det maatte kunne lønne sig at optage eller videre udvikle.

Jeg har i Almanakken for 1917 haft Anledning til at udtale min Mening om en almindelig Dyrkning af Frugttræer og navnlig Frugtbuske og skal til det dengang anførte blot føje, at alt, hvad der med rimelige økonomiske Ofre kan foretages for at tilplante brugbare Jordstykker nær Husene med Frugttræer og -Buske eller med Espaliering af Frugttræer, bør forsøges og med Energi gennemføres, maaske mindre med et betydeligt direkte Frugtsalg for Øje, men derimod for at fremskaffe rigelige Mængder af Frugt til Marmelader, Kompotter, Frugtgrød og Suppe samt Most til mere lokalt Forbrug. Som anbefalelsesværdige **Æblesorter** kan nævnes **Bramleys Seedling**, et meget rigt ydende, sildig modent Husholdningsæble (Modningstid Januar—April), samt **Northern Greening** og de i min Artikel i Fjor nævnte, af hvilke særlig Sorterne **Charlamowsky, Lord Suffield, Cellini, Cox's Pomona, Queen** og **Boiken** kan anbefales.

Pærerne er i denne Forbindelse af noget ringere Betydning, derimod vil jeg meget tilraade Dyrkning af **Kvæder**, der bl. a. giver den herlige Kvædemarmelade, som er et særdeles velsmagende Næringsmiddel anvendt enten som Syltetøj til Maden eller smurt

Barnängens Blæk

faas overalt!

bruges overalt!

C. F. Haastrup & Co.

Bogbinderi og Protokolfabrik.

Stormgade 12. Telf. 5935. København.

Den erfarne Vejleder.

Af Ingeniør **J. P. Borg.**

Praktiske og prøvede Opskrifter til selv at fremstille flere Hundrede i det daglige Liv forekommende Artikler og Arbejder. — Forf. har derfor ment, at denne lille nyttige Bog kunde siges at være **Levevej for enhver.**

Pris **75 Øre.** Faas i enhver Boglade.

ROMS

Lommebog for Bygningshaandværkere 1918.

Redigeret af Arkitekt **Alfred Møller.**

Pris indb. **Kr. 2,50.**

Ikke alene for Haandværkere, men for enhver, der skal have bygget, er denne Bog en fortrinlig Vejleder.

Faas i alle Boglader.

N. C. Roms Forlagsforretning.

paa Brødet i Stedet for Fedtstoffer. Af Frugtbuskene har særlig **Stikkelsbær** og **Ribs** Betydning, dog vil det sikkert ogsaa lønne sig at iblande Solbær i Ribskulturerne.

Forinden jeg gaar videre til Omtale af andre Kulturer, skal jeg blot henvise til den store Betydning, det har, at Frugttræer eller Frugtbuske ikke plantes umiddelbart i Græsdækket, men at dette fjernes omkring dem i en vis Afstand. Talrige Forsøg har godtgjort, at hvor et Græsdække findes omkring Frugttræerne og gennemvæver Jorden med sine Rødder, vil Græsset ikke blot skade Træerne derved, at det optager betydelige Mængder af Næringsstoffer samt Vand af Jordbunden, men ogsaa Omsætningen af Næringsstofferne i Jorden vil paavirkes paa en for Frugttræerne skadelig Maade. Græsset berøver altsaa Træer og Buske Næring og Vand og hæmmer Luftens Adgang til Jorden, og det udskiller endvidere giftige Stoffer, som skader Træerne. Græsset skal altsaa bort!

Paa Steder, hvor der kan findes Plads til det, bør endvidere dyrkes **Rhabarber**, denne udmærket anvendelige Plante, der er let at dyrke og giver rigt Udbytte. Rhabarber formeres uhyre let ved en simpel Deling og kan plantes baade For- og Efteraar med en indbyrdes Afstand af ca. 1,5 m. Om Efteraaret lægges et godt Lag Gødning over hele Stykket (Løv eller Tang kan ogsaa anvendes), og dette bliver liggende Sommeren over. Den tredie Sommer kan man trække gode Stilke. Stilkene anvendes som bekendt foruden til Frugtgrød tillige til Rhabarbermarmelade, Saft og Vin.

Med Hensyn til Dyrkning af Køkkenurter skal blot lige anføres, hvorledes Bønderne mange Steder i Frankrig dyrker disse paa Markerne under Former, der maa kunne overføres hertil, med tilbørlig Hensyntagen til vore lokale Forhold. Man ser f. Eks. i Bretagne Grønærterne værnet mod de nordlige Vinde ved hele Rækker af opret Torneblad (Ulex europaea), medens Markerne helt ud til Kysten er beplantet med Jordbær, Kirsebær og Blommer, ja endog med Blomkaal, Løg, Bønner og Radiser. Og i andre Provinser findes alle anvendelige Skrænter helt bevokset med Kirsebærtræer, Solbærbuske m. m. Paa Markerne, hvor der under tilbørligt Hensyn til kunstigt Læ dyrkes Kirsebær eller Frugtbuske, findes imellem Træerne tillige Bønner og Ærter, Jordbær og flere andre Husholdningsplanter. Om end ikke alt dette uden videre lader sig overføre til vore hjemlige Marker, saa er det ingenlunde saa fjernt fra Virkeligheden, at det ikke med smaa Ændringer kan tages op og gennemføres her. Hvad Dyrkningen paa de smaa

CHR. HEES EFTF.

AUKTIONSFORRETNING

NIELS JUELSGADE 6 — GRUNDLAGT 1860

— TELEFON 3581 —

Modtager Indbo, Bøger, Kunstsager, Malerier, Befordringstøj, Varer m. m. til Bortsalg ved Auktion.

VIKING

SELVBINDERE
MEJEMASKINER
SLAAMASKINER
HESTERIVER

samt alle andre Landbrugsmaskiner. Stort Reservedelslager.

Oluf Sørensen,

Stormgade 16, København. — Telf. 11324.

Telegram Adresse: **Olufsørensen.**

Forsikringsaktieselskabet

„AGLEJA"

Syge- og Tandplejeforsikring

Kr. 8,00 pr. Kvartal

Hovedkontor:

Frederiksberggade 27, København B.

Tlf. Central 8518

Generalagenturer:

Værnedamsvej 2, Kbhvn. V. Tlf. Centr. 1172
Kongensgade 1, Odense — — — Telefon 3618
Søndergade 20, Aarhus — — — Telefon 4833

Arealer nærmest Husene angaar, kan foruden det foran anførte henvises til følgende af Husholdningsnævnet foreslaaede: „En anselig Forøgelse af Avlen af de nyttigste Køkkenurter kan allerede opnaas paa Bekostning af mindre nyttige, for Ernæringen lidet værdifulde Urter, t. Eks. Græskar og Agurker, som bruger megen Plads."

Endvidere maa anbefales tidlig Saaning og ikke for tæt eller dyb Udsæd, tidlig og gennemført Udtynding og Rensning. Endelig en gennemført Omhu og Properhed ved Indhøstning og Opbevaring — samt selvfølgelig den mest omfattende Økonomi ved Produkternes Anvendelse.

Ved alle kulturtekniske Foretagender samt ved Indkøb af Frø eller Planter vil det lette Opgaven betydeligt, saafremt man i størst mulig Udstrækning kan slaa sig sammen og gennem Andelsforetagender, Udstykningsforeninger eller samlet Henvendelse til Hedeselskabet fordele de økonomiske Krav.

Til Slut skal jeg ganske kort nævne nogle Kulturer, som dels hidtil har været lidet kendt herhjemme, dels bør udvikles til større Fuldkommenhed eller bør gøres mere almindelige. Ønsket om en mere omfattende Dyrkning af alle disse Planter er fremkaldt af de særlig vanskelige Forhold og maa forstaas ud herfra.

Lucerne som Menneskeføde. I Tyskland er man begyndt at interessere sig for Anvendelsen af denne ogsaa hos os kendte Plante som „Spiseplante" for Mennesker, og det er fastslaaet gennem forskellige Undersøgelser, at Lucernen indeholder ca. 6 % Kvælstofforbindelser i de unge Planter, medens de fuldt udviklede lige før Blomstringen indeholder godt $4\frac{1}{2}$ %. Lucernen er herefter rigere paa Kvælstofforbindelser end Hvid- og Rødkaal (1,38 %), Asparges (1,95 %), Blomkaal (2,48 %), Spinat (3,71 %), Grønkaal (3,99 %) og Rosenkaal (3,71 %).

En Plantes Fordøjelighed er imidlertid ikke altid proportional med dens Næringsværdi, men afhænger af, hvor fattig den er paa celluloseagtige Stoffer. Spinaten er netop letfordøjelig paa Grund af sit ringe Indhold af disse Stoffer, medens f. Eks. „træede" Asparges og de fleste Bælgfrugter er meget rige herpaa. I de Dele af Lucernen, der kan anvendes som Menneskeføde, er Forholdet ikke saa heldigt som hos Spinaten, men man kan overvinde dette ved at tvære den vel kogte Lucerne gennem et Dørslag eller en Sigte. Det er Bladene og Spidserne af Skuddene, der finder Anvendelse i Husholdningen.*)

*) Efter „Gartner-Tidende", 24. April 1917.

Københavns største Forretninger.

AUTOMOBILKØRSEL, Lærer i

Cornelius Steffensen

St. Kongensgade 122, Kbhvn.

Telf. Central 717

KØKKEN=UDSTYR

Fajance, Glas, Porcelæn

sælges fra Lager
til en gros Priser

Nytorv 3 overf. Domhuset
Opg. i Porten

Christian Christensen

BØRNEKONFEKTION

Thorvald Bergs Eftf.

Købmagergade 32

Børnekonfektion

Udvalg sendes overalt i Danmark

LIGKISTE=MAGASINER

F. Klühs
Ligkiste-Magasiner

Griffenfeldtsgade 38 : Telf. 6854
Rolighedsvej 17 : : : Telf. 5954

Transport med egne Heste og Auto og Auto-Salon-Rustvogne, som medtager fire Passagerer foruden Kisten

Alt vedrørende Begravelser og Ligbrænding besørges overalt

CIGARER & CIGARETTER

C. B. Møller & Co.s

**Cigarer, Cigaretter,
Cigarillos og Tobakker**

er de mest velsmagende

CLICHEER

v. Dietrich & Faber
Cliché Anstalt

PROVINSORDRES
EKSPEDERES OMGAAENDE

NYTORV 11-13
KØBENHAVN.

REPRODUKTIONS-ANSTALTER

WENDT & JENSEN
Reproduktions-Anstalt
Farvergade 10 - København

Klichéer af enhver Art : Overslag og Pristilbud omgaaende : : : og uden Forbindende : : :

Ring os op: **7482**

A/S KØBENHAVNS
RENHOLDNINGS-KOMPAGNI

Renholdning af Ejendomme, Rensning, Pudsning og Opmuring af Kakkelovne og Komfurer, Støvsugning samt
Flytte= & Vognmandsforretning

KAALUNDSGADE 8 TLF. CENTR. 11276

En anden ny Foderplante, som vinder stærk Fremgang i Tyskland, hedder Symphytum asperrinum og er nær beslægtet med vor Kulsukker (S. officinalis). Som Foderplante skal den give enormt Udbytte, kan hugges 4 Gange aarlig. Særlig Betydning har den som Svine- og Kvægfoder. Den er meget nøjsom og let at dyrke, burde vist prøves ogsaa her.

Saa er der Humlen. Humledyrkningen er ikke paa Højde med Tiden herhjemme, derom kan man hurtigt blive enig, skønt den virkelig har Betydning. I Almindelighed tager vore Kulturer alt for megen Plads op paa Arealerne og er derfor ikke rentable. I England er Forholdet langt bedre, hvorfor nogle faa Ord om Kulturerne der maaske kan paaregne Interesse. I Almindelighed dyrker man der Humlen paa Staaltraadsespalier med en Afstand mellem Rækkerne af ca. 6—10 Fod, og Afstanden i Rækkerne er ca. 3—4 Fod. Hver Plante har gerne 2—3 Ranker i hver Slyngning, og af disse faar den Lov at beholde 2, som spredes over Espalieret med ca. 1 Fods indbyrdes Afstand. Espalieret bygges, som følger: ca. 8 Fod lange Stokke sættes i den ovenfor angivne Afstand i Rækkerne og forbindes med 4 Staaltraade. Den første Traad sættes omtrent lige ved Jorden, den anden 2—3 Fod højere, og den tredie 5 Fod højere. Den fjerde Traad sættes øverst paa Stokkene. Rankerne ledes da op ad de tre laveste Traade, f. Eks. ved udspændte Tværsnore; fra tredie Traad er spændt Tværtraade af Staal eller Kokusgarn over til Naborækkens øverste Traad, og herover ledes Rankerne saaledes, at der bliver som en Løngang mellem Rækkerne. Imellem Rækkerne kan Jorden behandles med Hestekraft. Ordnet paa denne Maade og med lokale Tørreovne for den høstede Humle skal denne Kultur kunne give betydeligt Udbytte.

Fra disse væsentlig som Nærings- eller Nydelsesplanter dyrkede Afgrøder kan vi til Slut vende os mod et Par Kulturer, der især tager Sigte paa Beklædningen, og her skal da først nævnes Hørren. Denne gamle Kultur, der ogsaa tidligere har spillet en betydelig Rolle her hos os, er i Tidens Løb fortrængt ved Indførelsen af Bomulden fra de udenlandske Pladser. Den store Krig og de deraf følgende Forhold giver imidlertid Dyrkningen af den hjemlige Hør fornyet Interesse, og det burde utvivlsomt tages under Overvejelse at tage denne Kultur op igen i større Stil, maaske i Forbindelse med den paatænkte Nældedyrkning. Hvorledes begge disse Kulturer burde anlægges, vilde det her føre alt for vidt at komme ind paa, det skal blot anføres, at de antagelig maa regnes blandt dem, der i en nær Fremtid vil faa Betydning for Landet.

Louisa M. Alcott's Romaner.

Nr. 1. **PIGEBØRN**, 256 Sider.
Nr. 2. **UNGE KVINDER**, 280 Sider.
Nr. 3. **PLUMFIELD**, 288 Sider.
Nr. 4. **JO's DRENGE**, 256 Sider.

Nr. 1—4 hæftet i 4 smukke Omslag leveres for kun **Kr. 2,00.**
Indb. i 4 elegante imit. Shirtingsbind — - — **Kr. 3,20.**

Trods de uhyre Prisstigninger paa Papir, Bogtryk- og Bogbinderarbejde leverer vi altsaa vore Læsere ovenstaaende Romaner til de her opgivne billige Priser **mod Indsendelse af vedstaaende Bestillingsseddel** enten direkte til os eller Deres Boghandler. — Romanerne forsendes mod Efterkrav kun med Tillæg af Porto, men **ingen Emballage-Beregning.**

N. C. ROM, Vestergade 8, København B.

Bestillingsseddel. **N. C. Rom, Kbhvn. B.**

(Kan sendes i aaben Konvolut for 4 Øre fra Provinsen, 2 Øre fra Kbhvn.)

Undertegnede udbeder sig ovennævnte Alcotts Romaner tilsendt mod Efterkrav med Tillæg af Porto.

Nr. 1—4 hæftet i 4 Omslag for **Kr. 2,00**
do. indbunden i 4 Bind - **Kr. 3,20**

(Det, der ikke ønskes, bedes overstreget.)

Navn: ....

Adresse: ....

Skønt det kunde være fristende at komme ind paa endnu flere Spørgsmaal, skal jeg dog begrænse mig til de her anførte og blot endnu en Gang minde om, at alle forberedende Jordarbejder, al Jordforbedring og alle Renholdelsesforanstaltninger under de nuværende Forhold mere end nogen Sinde vil være af Betydning, naar vi herhjemme skal søge at „brødføde" os selv, og dette vil vi uden Tvivl blive henvist til i en Række af Aar.

Udnyt derfor al brugbar Jord, og gør den Jord brugbar, som ikke er det!

Der kan spares meget paa Skotøj

naar man selv flikker, reparerer og forsaaler sine Støvler og Sko. Dette kan man lære af Bogen

„Skotøj-Husflid",

som er udkommen paa N. C. ROMS Forlag. Bogen indeholder for Resten ogsaa fuldstændig Vejledning til at kunne forfærdige Støvler og Sko selv, om man har Lyst til at gøre et Forsøg i denne Retning. Det er derfor en overmaade nyttig og fornøjelig Bog, for det er virkelig baade fornøjeligt og besparende selv at kunne pløkke Flikker paa sine Skosaaler, naar man har slidt dem af eller gaaet dem skæve.

Bogen har 90 vejledende Afbildninger og faas i enhver Boglade for 2 Kr. indb.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Vejledning til Anvendelse af Frugt.

Af N. Rasmussen Søkilde.

Naar man hører, at der aarlig gaar 8 Mill. Kr. ud af Landet til Vin og tørret Frugt, vil man snart indrømme, at der er god Brug for en praktisk lille Bog om **„Anvendelse af Frugt til Brug i Husholdningen samt til Brygning af Most og Frugtvine"**, saaledes som den gode Vejledning af N. Rasmussen Søkilde, der er udkommen paa N. C. Roms Forlag. Paa en overordentlig jævn og letfattelig Maade gives der her Vejledning i *Tørring og Konservering af Frugt* samt i *Tilvirkning af Frugtvin og Most, Bærvin og Likører.* — Bogens Pris er kun **50 Øre.**

N. C. Roms Forlagsforretning, København B.

☞ Alle bør eje ☜

Roms

nye dobbelte Lommebog

der er udkommen i **5 Oplag** og solgt i

90,000 Eksemplarer.

Roms nye dobbelte Lommebog indeholder:

Farvetrykt Kort over Danmark, do. over Europas Stater, Flag- og Signalkort, Samlinger og Seværdigheder i København, Nationalmuseets Aabningstider, Samlinger og Seværdigheder samt Indbyggerantallet i Danmarks Provinsbyer, de nyeste Posttakster, Mønt-Reduktionstabel, Danmarks Mønt, Vægt og Maal, Forholdet mellem Meter—Centimeter og Alen—Tommer, Metersystemet, de vigtigste udenlandske Møntsorter, nogle udenlandske Maal, geografiske Størrelser, Jordens Befolkning, største Højder i Danmark, Højdeforhold paa Jorden, de højeste Bjerge paa Jorden, store Bygninger, lidt Statistik, Religionerne, Statistik over de forskellige Sprog, nogle geografiske Størrelsesforhold, Jordens største Øer i Forhold til de mindre, Verdenshavene, Indsøer, Jernbanernes Billetpriser (fra København til — —), ugentligt og maanedligt Regnskab, den samlede Indtægt og Udgift i 1 Aar, Noteringsblade.

Roms nye dobbelte Lommebog er paa en praktisk Maade delt i 2 Dele og koster kun 60 Øre.

Faas hos alle Bog- og Papirhandlere samt direkte mod Indsendelse af 64 Øre (de 4 Øre er til Porto) i Frimærker fra

N. C. Roms Papirvareforretning,

Vestergade 8, København B.

Smukke Gulve

faar man ved at overstryge disse med **„Unicum"**, et Stof, som langt overgaar, hvad man hidtil har benyttet i lignende Øjemed. Tørrer i Løbet af Natten og giver en straalende Glans.

Den bedste og billigste Seletøjssværte, der findes i Handelen, er

„PRIMUS",

faas i Blikdunke, indeholdende 3 □ Glas fineste, selvblankende Lædersværte.

Buchs Farvefabrik.

Tietgensgade 64. København B. Tlf. 3471.

„Kreatur-Forsikrings-Foreningen for Kongeriget Danmark"

stiftet 1859, yder **fuld Erstatning** ved Hestes og Kvægs Død samt ved Ulykkestilfælde, som medfører øjeblikkelig Nedslagning; endvidere for Heste **Halvdelen af Forsikringssummen + Levningerne** ved Sygdomme, som medfører Nedslagning, og **mindre Erstatninger** ved formindsket Brugbarhed. Forsikring mod Kvægtuberkulose kan indbefattes. Anmeldelse sker ved Henvendelse til Deres Dyrlæge eller til Hovedkontoret, Vestre Boulevard 34, 2. Sal, København B. Telefon Central 3970. — Særlig Afdeling for større Landbrugsbesætninger. — **Hingsteforsikring.**

Ægte hvid Oportovin,

anbefalet af Læger. Mrkt.

samt mit øvrige righoldige Lager af **Vine & Spirituosa** i bekendte gode, lagrede Kvaliteter anbefales.

Cognac **Main Dorée, Special Rom, Barton Whisky.**

Kirsebærvin og andre **Frugtvine.**

Peter Buch's Vinhandel,

Vester Boulevard 13, København B.

Telefon Central 1107.

Vejrspaadomme for 1918.

„Mennesket spaar, men Gud raa'er".

Januar: 1.—6. Sne og Kulde. 7.—15. Klar Frost. 16.—21. Blæst og Kulde. 22.—27. Mildere. 28.—31. Sne.

Februar: 1.—6. Klart og koldt. 7.—13. Mildere vekslende Vejr. 14.—20. Foranderligt. 21.—28. Blæst og Snefog.

Marts: 1.—8. Mildt Vejr. 9.—15. Storm og Kulde. 16.—22. Regn eller Sne. 23.—31. Smukt Vejr.

April: 1.—8. Blæst og Regn. 9.—17. Smukt Vejr. 18.—25. Koldt, uroligt. 25.—30. Klart og mildt.

Maj: 1.—6. Koldt. 7.—12. Tør Blæst. 13.—20. Koldt og klart. 21.—25. Vekslende. 26.—31. Regn.

Juni: 1.—8. Varmt smukt Vejr. 9.—15. Torden og Byger. 16.—25. Uroligt med Blæst og Regn. 26.—30. Mildt og smukt.

Juli: 1.—6. Varme. 7.—13. Uroligt Vejr. 14.—26 Blæst. 27.—31. Torden og Bygevejr.

August: 1.—10. Varmt blæsende. 11.—21. Byger, ustadigt. 22.—31. Varmt med frisk Blæst.

September: 1.—6. Ustadigt. 7.—15. Smukt. 16.—25. Blæst og Regn. 26.—30. Klart og mildt.

Oktober: 1.—8. Uroligt, Blæst og Regn. 9.—16. Smukt. 17.—25. Blæst og Rusk. 26.—31. Klart og koldt.

November: 1.—11. Smukt. 12.—20. Regn eller Sne. 20.—24. Kulde og Blæst. 25.—30. Mildere.

December: 1.—6. Frost og Stille. 7.—16. Ustadigt. 17.—24. Sne og Kulde. 25.—31. Stærk klar Frost.

Haven.

Den gamle kyndige Frugtkender og kyndige Havemand C. Matthiesen fra Gundsømagle har i Bogen **Haven** udgivet Frugten af mange Aars Erfaring. — Den omfatter **Frugthaven** saavel som **Urtehaven, Villahaven** som **Blomsterhaven,** og ovenikøbet meddeler den alt, hvad man bør vide om Stuegartneri.

Køb derfor **C. Matthiesens** nye Bog **Haven**, der faas gennem enhver Boglade.

N. C. Roms Forlagsforretning,

Vestergade 8, København B.

Roms Almanakkers

Kæmpe-Præmiekupon 1917-18

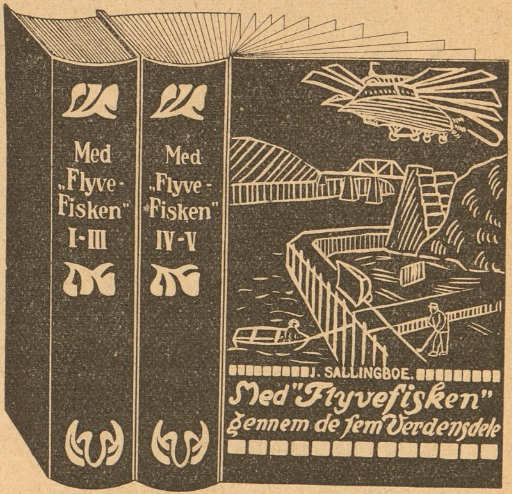

1—3. Med Flyvefisken gennem de 5 Verdensdele
4—5. do. do. **elegant indb. i 2 Bind.**
6. SCHEEL VANDEL's Roman: Kræmmerliv.
7. do. Jeg slipper dig aldrig.
8. do. De tre Sangerinder.
9. CARIT ETLAR: En Roman.
10. Det metriske System.

Undertegnede udbeder sig tilsendt pr. Postopkr. for medfølgende Roms Præmiekupon de derpaa opgivne 10 forskellige Numre for Kr. 1,65 + Porto 0,35, ialt Kr. 2,00. (Kan indsendes i aaben Konvolut for 4 Øre fra Provinsen, 2 Øre fra Kbhvn.)

Navn: ....

Adresse: ....

Poststation: ....

Folkets Almanak for 1918 indeholder:

Aarets Kalender med Markedsfortegnelse for hver Maaned.
Fortegnelse over Markederne i de forskellige Landsdele.
Festkalender.
Drægtighedstabel.
Økonomiske Anmærkninger fra det kongelige danske Landhusholdningsselskab: Om Havens Pasning.
1918. Digt af *Carl E. Simonsen.* Med Tegninger af *Poul Steffensen* og *Louis Moe.*

I Farens Stund. Af *Joachim Kattrup.* Med Tegninger af *A. Mathiesen.*
Om Planeten Uranus. Af *Torvald Køhl.*
Humor. Med Tegning af *Axel Thiess.*
Den urimelige Fader. Af *Alexander Svedstrup.* Med Tegninger af *Luplau Janssen.*
Gammel Folketro om Marts. Af *Svend P. Jensen.*
De kærligste Øjne. En Skitse af *Axel Thomsen.* Med Tegninger af *Poul Steffensen.*
Hvad man kan fortryde. Af *Georg Aarslev.*
En Firkløver. Af *Georg Aarslev.*
Gamle Vejrregler. Af *Svend P. Jensen.*
Usandhed over Usandhed.

Karen Ture. Fortælling af *Møller Græsdal.* Med Tegninger af *Luplau Janssen.*
Humor. Med Tegning af *Axel Thiess.*
En gammel Præstehistorie. Ved *M. Skovbo.* Med Tegninger af *Resen Steenstrup.*
Kort Proces. Skitse af *Friis Jensen.* Med Tegninger af *Alfred Schmidt.*
Moderens Sorg. Af *N. C. R.* Med Tegninger af *Resen Steenstrup.*
Gud Amors Haandlanger. Fortælling af *Anders J. Eriksholm.* Med Tegninger af *Poul Steffensen.*

Bispens Svend. Historisk Fortælling af *Marie Henckel.* Med Tegninger af *Juul-Møller.*
Dompappen. Af Dr. *H. T. Manicus.*
Æselsørerne. Af *Jørgen Hansen Rosling.* Med Tegninger af *Resen Steenstrup.*
Et godt Parti. Fortælling af *J. P. Espersen.* Med Tegninger af *Resen Steenstrup.*

An' Kistines Samvittighedskvaler. Fortælling af *Christiane Christensen.* Med Tegninger af *A. Mathiesen.*
Da Landsbyuhrmageren kurerede Tidsmaaleren. Af *Kr. Jyde.* Med Tegning af *Axel Thiess.*
Kærlighed og Hvalfangst. Fortælling af *Axel Moe.* Med Tegninger af *Resen Steenstrup.*
Humor.

P. Holt's Lommebog for Landmænd 1918

faas i enhver Boglade.

Gennem 53 Aar har denne Bog været Landmandens bedste Ven og har hævdet **et enestaaende Ry** for sin Paalidelighed og Alsidighed. — Faas saavel i Shirtingsbind som i Skindbind.

Hvorledes sparer man Penge?

Under denne tidssvarende Titel fortæller en pharmaceutisk Kandidat os om Bestanddelene og Sammensætningen af en stor Del prøvede gode Midler til Tændernes Pleje, Haarets og Hudens Pleje, Fodens og Mavens Pleje, Midler for daarlige Øjne, mod Hoste og Hæshed, Hovedpine og Snue, mod Nervøsitet og Gigt. Endvidere kyndige Forskrifter om Midler til den første Hjælp ved pludselige Forgiftninger i mange farlige Tilfælde. Som kyndig Materialist giver Forfatteren yderligere en Mængde udmærket valgte og prøvede Opskrifter paa Tilberedningen af allehaande Sæber, Toiletmidler og tekniske Artikler til Brug for Hus og Hjem, hvorved man vil kunne spare mange Penge. Ialt indeholder den elegant udstyrede Bog ikke mindre end ca. halvandet Hundrede Recepter og faas i enhver Boglade for **75 Øre.**

N. C. Roms Forlagsforretning.

Vestergade 8. ::: København B.

Axelhus 2 B. **C. Th. Rom.** København B.

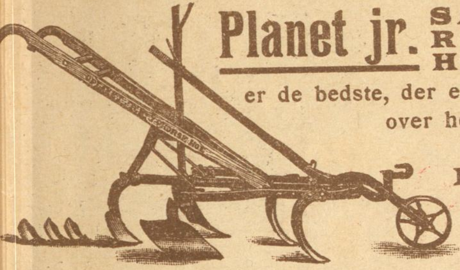

Planet jr. SAAMASKINER RADRENSERE HESTEHAKKER

er de bedste, der eksisterer, og er udbredt over hele Verden.

Dansk Albion Plov

Bedste Konstruktion, stærk — letgaaende.

Roms Automatsprøjte

af Messing

til Bekæmpelse af Plantesygdomme

Roms Ideal-Stakit

leveres i 4 Højder: 0,80 m, 1 m, $1^1/_4$ m, $1^1/_2$ m.

Smukkeste og billigste Have- og Markhegn.

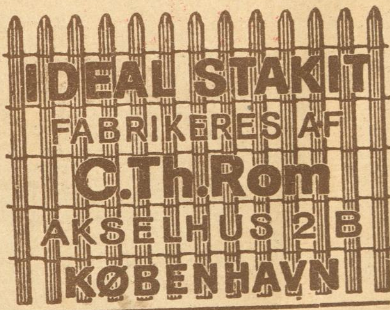

ROMS HAANDGERNINGSBOG

ETHVERT Haandværk og ethvert Haandarbejde, der kan have Betydning for Hjemmets Trivsel og Hygge, findes der fuldstændig Vejledning i gennem denne Bog, der er oplyst med 7—800 Tegninger. Derfor er den udkommen i 12 store Oplag. :: Den er tillige udkommen paa Svensk, Tysk og Hollandsk. ::

Pris heftet 5 Kr., indb. 6 Kr.

Som Særtryk af Roms Haandgerningsbog foreligger:

Vejledning i Bogbinderi og Paparbejde, indb. . . . Kr. 1,50

Vejledning i Piledyrkning og Kurvefletning . . . . Kr. 0,50

— Faas gennem alle Boglader. —

N. C. ROMS FORLAGSFORRETNING

VESTERGADE 8 □□□□□□□□□□□□□ KØBENHAVN B

CHR. SCHMIDT
BOG- & PAPIRHANDEL
149 STRANDVEJEN 149
HELLERUP

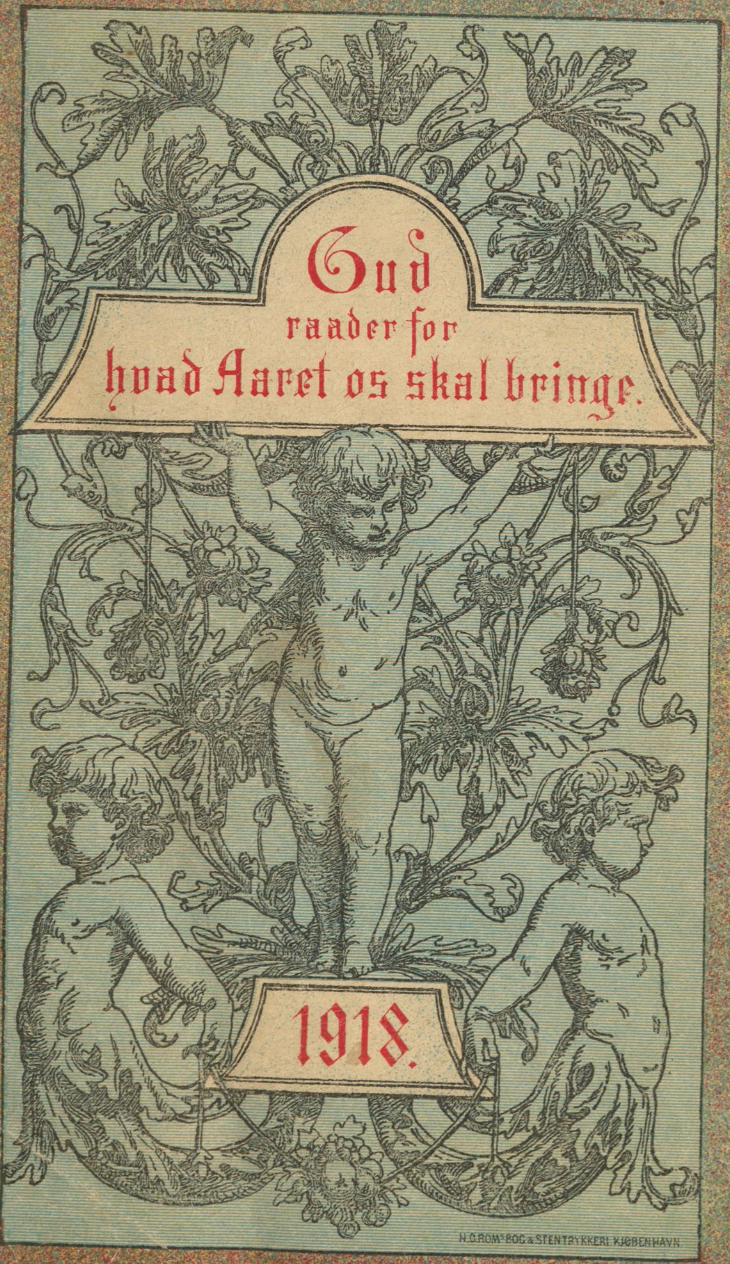
Gud
raader for
hvad Aaret os skal bringe.
1918.
H.C.ROM's BOG & STENTRYKKERI. KJØBENHAVN.